

แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 - 2570

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 - 2570 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของแผนการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัวระดับประเทศ เพื่อเป็นกรอบชี้แนะให้ภาคีการพัฒนาไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว 5 ปีข้างหน้า ซึ่งคำนึงถึงความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ยุทธศาสตร์ความเท่าเทียมกันทางสังคม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมายเหตุที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสม เพียงพอ และหมายเหตุที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคตที่เพียงพอ เหมาะสม

กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 - 2570 ได้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทุกภาคส่วน โดยผ่านการระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อให้แผนปฏิบัติการดังกล่าว สามารถขับเคลื่อนและนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม และเป็นแผนแม่บทในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานทุกภาคส่วน ในอนาคต ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 - 2570 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ครอบครัวแห่งชาติ (กยค.)

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกหน่วยงานภาคีที่มีส่วนในการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัว จะได้ให้ความสำคัญต่อการนำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 - 2570 ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งให้เกิดสังคมคุณภาพอย่างยั่งยืน

มีนาคม 2566

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร	
บทสรุปผู้บริหาร	4
ความเป็นมา	8
นิยามศัพท์	12
ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2560	
ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)	17
แผนระดับที่ 2 ที่เกี่ยวข้อง	21
แผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้อง	30
ส่วนที่ 3 สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570	
การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว	31
สาระสำคัญของแผนปฏิบัติงานด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570	36
ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแผนงาน	41
การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านครอบครัวไปสู่การปฏิบัติ	108

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร

บทสรุปผู้บริหาร

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี การเมืองและกฎหมาย รวมถึงสังคมและครอบครัวในอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ส่งผลให้รัฐจำเป็นต้องมีการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงานด้านครอบครัว ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 ได้ถูกจัดทำขึ้นโดยผ่านกระบวนการเก็บข้อมูลทั้งในรูปแบบของปฐมภูมิและทุติยภูมิ รวมถึงการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ที่มีความหลากหลาย อาทิ การศึกษาทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย และสถิติที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวทั้งในและต่างประเทศ การศึกษาตัวอย่างที่ดี (Best Practices) ในการวางยุทธศาสตร์ด้านครอบครัวของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งในภูมิภาคตะวันตกและตะวันออก อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ การประชุมรับฟังข้อคิดเห็นและการวิพากษ์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis: SWOT) รวมถึงการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวไทยในอนาคต เพื่อกำหนดฉากทัศน์ในอนาคต (Scenario Planning) จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย และสถิติที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวในต่างประเทศ พบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และ แคนาดา เป็นตัวอย่างของประเทศในแถบตะวันตกที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการพัฒนาครอบครัวให้เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลของประเทศทั้ง 3 มีการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ โดยกำหนดให้แต่ละรัฐ/เมือง กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับครอบครัวเองอย่างเป็นอิสระ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ด้านครอบครัวที่สำคัญของกลุ่มประเทศดังกล่าว ได้แก่ เรื่องความปลอดภัย ความมั่นคง และการส่งเสริมเรื่องการศึกษา ในขณะที่ ประเทศในทวีปเอเชียที่น่าสนใจและเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาครอบครัวให้เข้มแข็ง ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ซึ่งรัฐบาลของประเทศทั้งสอง มีลักษณะการบริหารที่มีความใกล้เคียงกับประเทศไทย โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายในด้านต่าง ๆ ที่มาจากส่วนกลาง และถูกถ่ายทอดไปยังภูมิภาคอื่น ต่อไป โดยยุทธศาสตร์ด้านครอบครัวที่สำคัญของประเทศในภูมิภาคเอเชีย จะมุ่งเน้นเรื่องการสนับสนุนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครอบครัว การทำงานอย่างสมดุล ครอบครัวมีสุขภาพแข็งแรง พ่อแม่และผู้ปกครองมีความรู้และทักษะในการอบรมเลี้ยงดูบุตรและสมาชิกในครอบครัว

ทั้งนี้ จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย และสถิติที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวในประเทศไทย พบว่า ในระหว่างปี พ.ศ. 2566 – 2570 สภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ภาวะถดถอย สืบเนื่องมาจากปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ ยังมีความเป็นไปได้ที่ปัญหา

เรื่องความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศจะเพิ่มสูงขึ้น และอัตราการว่างงานในประเทศมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเริ่มได้รับวัคซีนป้องกันโควิดที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังมีความเป็นไปได้ที่อาจมีการกลายพันธุ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในอนาคต หรืออาจจะมีโรคระบาดใหม่เกิดขึ้น ซึ่งระบบบริหารจัดการสาธารณสุขของไทยอาจจะไม่สามารถจัดการเรื่องโรคระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พบว่า โครงสร้างประชากรของประเทศจะมีการเปลี่ยนแปลงในหลายมิติ อาทิ อัตราการเพิ่มของประชากรไทยมีแนวโน้มที่จะลดลงเนื่องจากลักษณะของครอบครัวไทยในอนาคตจะมีแนวโน้มเป็นครอบครัวที่ไม่มีบุตรเพิ่มมากขึ้น รวมถึงมีอัตราการเกิดต่ำ ในขณะที่สัดส่วนของผู้สูงอายุในประเทศจะมีเพิ่มมากขึ้น โดยประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2566 นอกจากนี้ ในปัจจุบัน มีสัดส่วนการย้ายถิ่นฐานของประชากรที่เข้าไปทำงานในเมืองใหญ่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสนใจว่า ในปี พ.ศ. 2563 ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร และภาคกลางกลับมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยประชากรไทยมีแนวโน้มการย้ายถิ่นฐาน และกลับไปทำงานในเมืองใหญ่ที่เป็นภูมิลำเนาของตนเอง ทั้งนี้ เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานมากขึ้น อีกทั้งสังคมไทยมีแนวโน้มในการยอมรับเพศที่สามมากขึ้น ส่งผลให้ความแตกต่างทางเพศมีแนวโน้มที่จะลดลง เนื่องจากสังคมไทยเปิดกว้างทางความคิด และให้การยอมรับกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ อย่างไรก็ตาม เรื่องความรุนแรงในครอบครัวยังคงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น สืบเนื่องจากการพัฒนาที่รวดเร็วของเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมที่หลากหลาย อาทิ การหลอกลวง การให้ข่าวหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ การเอื้อประโยชน์ต่อการทำธุรกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผิดกฎหมาย รวมถึงเรื่องการพนันและยาเสพติด ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัวอาจยังขาดความเข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขหรือป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

เพื่อเป็นการวางแผนและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 จึงมีเป้าหมายในการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง โดยมีแนวทางในการดำเนินการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ครอบครัวมีคุณภาพ และมีความอบอุ่น มีทักษะและการเรียนรู้ของครอบครัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงพ่อแม่ และผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตสมวัย 2) คุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัวให้มีความปลอดภัยและมั่นคง โดยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สร้างสังคมและชุมชนปลอดภัยสำหรับครอบครัว รวมถึงพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับครอบครัว 3) ส่งเสริมและบูรณาการภาคีเครือข่ายทุกระดับเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ กลไก และภาคีเครือข่ายในการทำงานด้านครอบครัว ผลักดันให้ท้องถิ่นมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในระดับชุมชน รวมถึงผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีนโยบาย หรือมาตรการที่สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว และ 4) มุ่งเน้นการพัฒนากรอบสนับสุนน การขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัว โดยสร้างสื่อปลอดภัยสำหรับครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้และ

การจัดการความรู้ด้านครอบครัว ส่งเสริมการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านครอบครัวอย่างเป็นระบบ รวมถึงผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 4 เรื่อง ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างสุขภาวะและสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 คุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัวให้มีความปลอดภัยและมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและบูรณาการภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัว

โดยยุทธศาสตร์ทั้ง 4 เรื่อง มีเป้าหมายหลัก เพื่อพัฒนาครอบครัวให้มีคุณภาพ มีสัมพันธภาพ และสุขภาวะที่ดี ครอบครัวมีหลักประกันที่มั่นคง มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีกลไก และการบูรณาการภาคีเครือข่ายในทุกระดับเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว และมีระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการทำงาน

Executive Summary

Thailand currently encounters changes in the environment in many aspects, such as the changing of population structure, economy, technology, as well as society and family in the future. These changes could directly impact the strength and security of the Thai family, and this leads to the strategy and policy development of the Thai government. To illustrate the point, the Family Operations Plan 2023–2027 (Draft) has been crafted by analyzing both primary and secondary data. According to the methodology, various activities have been performed, such as literature reviews of both Thai and international articles and research, internal and external analysis, SWOT analysis, and scenario planning.

According to the international literature review about families, the United States of America, the United Kingdom, and Canada are examples of western countries that are successful in terms of family strength and development. It is found that the central governments of these three countries decentralize their power and authority to their local governments, which are cities or states. In particular, the local government of each country is responsible for setting family policies and strategies that are mainly focused on family security, safety, and the development of people's education. Furthermore, Japan and Singapore are the case studies of Asia since their administrations are quite similar to Thailand's, especially when it comes to policy and strategy settings, which are centralized by the central government. In relation to family policies and

strategies, the study shows that Japan and Singapore governments mainly focus on family environmental development, work-life balance, family strength, and education of parents in terms of fostering their families.

In relation to the literature review of the changing environment that could impact the Thai family in the future, the study finds that during 2023–2027, the Thai economy tends to be in a recession period due to the impact of COVID-19, which happened at the end of 2019. Moreover, there is a possibility that social and economic inequality in Thailand will increase, while the unemployment rate will also increase. However, although Thailand has got enough effective vaccines, the virus could be mutant, and the Thai health care system seems to be ineffective. In relation to the changing of society, it is found that population structure can be changed in many aspects. For instance, the increasing rate of the Thai population would decrease since future families tend not to have children while Thai society becomes fully an aging society in 2023. In addition, workers still migrate to big cities, not only Bangkok but also their hometowns. Females tend to be in the labor market more than before. Lesbian, gay, bisexual, and transgender (LGBT) have become common in Thai society. Nevertheless, violence in families tends to increase because the rapid development of technology could create many social problems such as fraud, fake news, gambling, and drugs.

Therefore, in order to respond to the changes and problems mentioned earlier, the Family Operations Plan 2023–2027 (Draft) is prepared as a guideline for the execution of family work and projects that could finally strengthen the Thai family. This plan aims to 1) develop family strength by promoting quality, warmth, learning and important skills for the family in order to respond to the changing environment. 2) encourage parents to be capable in terms of fostering, protecting, and supporting their children by promoting economic stability and reducing family violence. Moreover, the safety of the family and the welfare system are also focused. 3) promote the collaboration of participants and stakeholders. Policies that support the strength of families should be created and enforced, and 4) develop a support system by creating safe and creative family media, developing knowledge management and information systems, and enforcing family laws and regulations.

To illustrate the point, the Family Operations Plan 2023–2027 consists of 4 strategies as follows:

Strategy 1: Promote the Family's Well being and Relationship

Strategy 2: Protect and support family members in order for them to be safe and secure.

Strategy 3: Encourage participant and stakeholder collaboration.

Strategy 4: Develop the family support system

Finally, the goals of these four strategies are: 1) good family quality, good family relationships, and healthy family life. 2) stability in the family, a safe environment, and a decrease in violence 3) the collaboration of all participants and stakeholders and 4) having support systems that support the execution of family policy.

ความเป็นมา

ครอบครัว จัดเป็นสถาบันทางสังคมที่เก่าแก่อันดับแรกของมนุษย์ และเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในบรรดาสถาบันทางสังคมทั้งหลาย โดยมีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อมนุษย์ทุกคน นับตั้งแต่เกิด เจริญเติบโต จนกระทั่งถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ทั้งนี้ สำนักงานสำมะโนประชากรของสหรัฐอเมริกา (2020) ได้กล่าวว่า¹ ครอบครัวเป็นกลุ่มที่มีความผูกพัน พึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและทางโลหิต หรืออาจกล่าวได้ว่า ครอบครัว เป็นการที่ชายและหญิงใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา มีความรับผิดชอบร่วมกัน แบ่งงานและหน้าที่กันตามความเหมาะสม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งด้านการเงิน อาหาร สิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต มีกิจการทางสังคมต่าง ๆ ร่วมกัน และเมื่อมีบุตรธิดามากกว่าหนึ่งคน บิดามารดาก็ต้องอบรมสั่งสอนให้ลูกรู้บทบาทหน้าที่การเป็นพี่น้อง ให้รู้จักแบ่งปันดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และบางครอบครัวอาจมีลักษณะเป็นช้อยกเว้นบางประการจากที่กล่าวมา ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ต้องมีฐานแห่งความรัก ความเข้าใจ ความผูกพัน พึ่งพิงเป็นสายใจในการดำเนินชีวิตร่วมกัน มีภาระพันธะ มีสิทธิและหน้าที่ที่ต้องกระทำต่อกัน ช่วยกันในเชิงความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

ในเวลาต่อมา ครอบครัวถูกกระทบด้วยปัจจัยหลายประการ ได้แก่ แนวโน้มด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ สงคราม สภาวะการว่างงาน การอพยพย้ายถิ่น การคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ กระบวนการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมและการขยายตัวของชุมชนเมือง การแสวงหาความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่ครอบครัวระบบใหม่และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิม²

¹ The United Census Bureau. (2020). United States Census 2020: Shape your Future. Retrieved April 5, 2021, from <https://2020census.gov/th.html>.

²The United Census Bureau, เรื่องเดียวกัน น. 1

ทั้งนี้ จากการนำเอาวิธีการทางอุตสาหกรรมและความเจริญด้านเทคโนโลยีเข้ามาใช้ รวมทั้งการที่ชุมชนต่าง ๆ กลายมาเป็นชุมชนเมืองหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรม เป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบครอบครัว โดยการเปลี่ยนแปลงเริ่มต้นที่ลักษณะครอบครัวก่อน กล่าวคือ เปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น จึงมีการต่อต้านประเพณีและความเชื่อดั้งเดิมสภาพดังกล่าวนี้ทำให้ครอบครัวเริ่มเกิดความไม่มั่นคงเหมือนดังเช่นในสังคมสมัยเก่า ผลกระทบที่ตามมาคือฐานะบทบาทของชายหญิงในครอบครัวเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยผู้หญิงเริ่มมีบทบาทและสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกับผู้ชาย³ นอกจากนี้ ยังเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว และการเปลี่ยนแปลงของอำนาจของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งได้แก่ การลดอำนาจของบิดามารดาที่มีต่อบุตร และอำนาจของสามีที่มีต่อภรรยา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาททางสังคมของสมาชิกภายในครอบครัวทั้งภายนอกและภายใน อันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัว โดยความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ผู้หญิงกับผู้ชายมีฐานะเท่าเทียมกันในการทำมาหากิน และด้วยอิทธิพลดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทย ผู้หญิงที่มีบทบาทเป็นภรรยาในสมัยปัจจุบัน ยังคงมีหน้าที่ต้องดูแลสามีและลูก ทำงานบ้านและรับภาระทั้งหมดของครอบครัวเช่นเดียวกับสมัยก่อน เป็นเหตุให้ภรรยาต้องรับภาระหนักทั้งนอกบ้านและในบ้าน ซึ่งส่งผลทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาครอบครัว และเป็นสาเหตุที่ทำให้ระบบครอบครัวมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสูงขึ้น⁴ รวมถึงการที่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทนที่ปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบเดิม การสื่อสารกันน้อยลง เกิดความห่างเหินของครอบครัวส่งผลให้ครอบครัวมีแนวโน้มการปฏิสัมพันธ์ในแง่มุมต่างๆ และสัมพันธ์ภาพที่ตึงเครียดในขณะที่ปัญหารุนแรงความขัดแย้งในครอบครัวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถาบันครอบครัวดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) โดยต่อมา คณะอนุกรรมการพัฒนาครอบครัวและแก้ไขความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) สำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีการจัดทำนโยบายและแผนงานในการพัฒนาสถาบันครอบครัว ด้วยความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และคณะบุคคลจากหลายฝ่าย และต่อมาได้พัฒนาเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2547 - 2556 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาศักยภาพของครอบครัวแบบองค์รวม 2) การสร้างหลักประกันคุ้มครองทางสังคมของครอบครัว 3) การสร้างระบบกลไกบริหารจัดการให้เกื้อหนุนความเข้มแข็งของครอบครัว และ 4) การพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายทางสังคมเพื่อพัฒนาครอบครัว อีกทั้งกระทรวงการพัฒนา

³ จานงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ. (2557). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

⁴ บุญประคอง ภาณุรัตน์. (2551). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความไม่มั่นคงในชีวิตสมรส: ศึกษากรณีสตรีที่สมรสแล้วภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจและเอกชน. วิทยานิพนธ์สม.ม.(สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2556 – 2566 ซึ่งได้ระบุ มิติต่าง ๆ ของความมั่นคงของมนุษย์ไว้ 12 มิติ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย สุขภาพ อาหาร การศึกษา การมีงานและมีรายได้ ครอบครัวยุวมชนและการสนับสนุนทางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิทธิและ ความเป็นธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทรัพยากร/พลังงาน

นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการดำเนินนโยบายของกระทรวง กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2560 – 2564 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ครอบครัว มีชีวิตที่เป็นสุขและปราศจากความรุนแรง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีอาชีพสุจริตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเลี้ยงลูกให้มีความสุขและมีพัฒนาการรอบด้านที่เหมาะสมตามวัย ครอบครัวเป็นพลังสร้างสังคม ที่มีคุณภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงและสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายและบั่นทอนครอบครัว พร้อมทั้งเพิ่มปัจจัยเกื้อหนุน และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ครอบครัว จัดบริการที่เหมาะสมแก่ครอบครัวที่มีปัญหา จนสามารถกลับคืนสู่สภาวะปกติ สร้าง พัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับครอบครัวให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง บุคลากรที่ทำงาน ด้านครอบครัวได้รับความรู้ ทักษะ และมีเจตคติที่ถูกต้องในการพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาครอบครัว องค์กร ทุกภาคส่วนมีการประสานและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อส่งเสริมให้สื่อมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทั้งในรูปแบบและเนื้อหาที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อพัฒนา ครอบครัว ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2560 – 2564 ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพของครอบครัว ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างหลักประกันความมั่นคงของครอบครัว ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการที่เอื้อต่อความเข้มแข็งของครอบครัว ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุน เครือข่ายทางสังคมเพื่อพัฒนาครอบครัว และยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบการสื่อสารสังคมเพื่อพัฒนาครอบครัว

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2560 – 2564 ยังถูกนำไปปฏิบัติควบคู่กับ แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2563 – 2565 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายและ ยุทธศาสตร์ครอบครัวแห่งชาติ (กยค.) ซึ่งเป็นแผนการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัวระดับประเทศ เพื่อเป็น กรอบชี้้นำให้ภาคีเครือข่ายนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัวในช่วง 3 ปี โดยแผนปฏิบัติงานด้านครอบครัว พ.ศ. 2563 - 2565 ที่จัดทำขึ้นได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม และยุทธศาสตร์ด้านสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ประเด็นพลังทางสังคม ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกัน ทางสังคม และประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพของภาครัฐ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่มียุทธศาสตร์เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ และยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และแผนระดับ 3 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

จากการรวบรวมผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2560 - 2564 และแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2563 - 2565 พบว่ามีความก้าวหน้าในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องกลไกการทำงานในระดับต่าง ๆ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน อาทิ การขาดมาตรฐานการบริหารจัดการด้านครอบครัว ที่มีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร เทคโนโลยีที่นำมาประยุกต์ใช้ งบประมาณระบบฐานข้อมูลกลาง และกระบวนการติดตามประเมินผล ทำให้ขาดความยืดหยุ่นและความคล่องตัวในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม อีกทั้งขาดการส่งเสริมและบูรณาการของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมายและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่สถาบันครอบครัวยังคงต้องเผชิญกับปัญหาการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัวและสังคมอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาการหย่าร้างเพิ่มขึ้น และสัมพันธภาพของสถาบันครอบครัวลดลง รวมถึงขาดการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์สื่อด้านครอบครัวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการวิเคราะห์การดำเนินงานยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2560 - 2564 ที่ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพของครอบครัว สร้างหลักประกันความมั่นคงของครอบครัว การบริหารจัดการที่เอื้อต่อความเข้มแข็งของครอบครัว ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายทางสังคม เพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว และพัฒนากระบวนการสื่อสารสังคมเพื่อพัฒนาครอบครัว จะพบประเด็นช่องว่างของยุทธศาสตร์ใน 2 มิติสำคัญ คือ มิติสุขภาวะทางกายและทางจิต (อาทิ การมีอาชีพ ปัจจัยขั้นพื้นฐาน การได้รับการปกป้องคุ้มครอง) และมิติด้านสังคม (อาทิ การอยู่ร่วมกันในสังคม) ซึ่งสามารถนำมาเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาครอบครัวที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกเหนือจากข้อจำกัดและอุปสรรคต่าง ๆ ที่กล่าวมา ประเทศไทยกำลังเผชิญกับข้อท้าทายใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว เช่น การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากร การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศ การเมืองและกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและครอบครัวในอนาคต เช่น ผู้หญิงมีส่วนร่วมในบทบาททางเศรษฐกิจในครอบครัวการออกไปทำงานนอกบ้านเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ผู้ชายอาจจะต้องสลับการทำหน้าที่ในการเลี้ยงลูกเพิ่มมากขึ้น ครอบครัวในอนาคตอาจจะหมายรวมถึงหุ่นยนต์ด้วย การเลี้ยงดูบุตรจะเปลี่ยนแปลงจากการสั่งให้ลูกต้องปฏิบัติตามคำสั่งเป็นการสนับสนุนให้ลูกได้ดำเนินชีวิตตามแบบที่ต้องการ และความสัมพันธ์ของครอบครัวยุคใหม่แบบบูรณาการ พ่อแม่จะไม่ทำตนเองเป็นศูนย์กลาง แต่จะให้ลูกได้มีส่วนร่วมและออกความคิดเห็น อีกทั้งในปัจจุบันประเทศไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเหล่านี้ อาจจะส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและมั่นคงของสถาบันครอบครัว ซึ่งความท้าทายเหล่านี้ ส่งผลให้รัฐจำเป็นต้องมีการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเริ่มต้นจากการ

จัดทำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อนำเสนอโครงการที่สำคัญที่มีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ สถานการณ์ครอบครัวในปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับแนวโน้มครอบครัวในอนาคต อีกทั้งยังสามารถนำโครงการดังกล่าวไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

นิยามศัพท์

ยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการในการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาสถาบันครอบครัว

แผนปฏิบัติการ หมายถึง แผนการปฏิบัติการด้านครอบครัว

การสร้างฉันทันท์ หมายถึง การมองภาพสถานการณ์ในอนาคตที่มีความเป็นไปได้ โดยให้ความสำคัญกับความไม่แน่นอน และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการขับเคลื่อนสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่อนาคต ทำให้สะท้อนเห็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยเกื้อหนุนและปัจจัยความท้าทาย ในอนาคตได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์สถานการณ์ หมายถึง การวิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบันขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ภายในและการวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก

ครอบครัว หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภรรยา หรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือทางกฎหมาย หรือเกี่ยวข้องกันเป็นเครือญาติ ซึ่งสมาชิกในครอบครัวต่างมีบทบาทหน้าที่ต่อกันและมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน⁵

ครอบครัวเข้มแข็ง หมายถึง บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างมีจุดหมาย มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยพึ่งพาตนเอง พร้อมทั้งเกื้อกูลสังคม และครอบครัวปรับตัวได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ไม่สั่นคลอนกับปัญหาหรืออุปสรรค เมื่อเผชิญปัญหาที่สามารถร่วมกันแก้ไขจนลุล่วงไปด้วยดี⁶ ทั้งนี้ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้กำหนดองค์ประกอบความเข้มแข็งของครอบครัว 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสัมพันธ์ภาพ ด้านการบำบัดบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ด้านการพึ่งตนเอง ความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ ด้านทุนทางสังคม และด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว หมายถึง คะแนนหรือค่าที่ใช้แสดงถึงความเข้มแข็งของครอบครัว ในสังคมไทย โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดภายใต้องค์ประกอบความเข้มแข็งของครอบครัว 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสัมพันธ์ภาพ ด้านการบำบัดบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ด้านการพึ่งตนเอง ความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจด้านสุขภาพ ด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ ด้านทุนทางสังคม และด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

⁵ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2563 – 2565

⁶ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, แผนปฏิบัติการราชการรายปี พ.ศ. 2565, หน้า 95

ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทั้งนี้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดองค์ประกอบความมั่นคงของมนุษย์ไว้ 12 มิติ คือ 1) มิติที่อยู่อาศัย 2) มิติสุขภาพ 3) มิติอาหาร 4) มิติการศึกษา 5) มิติการมีงานทำและรายได้ 6) มิติครอบครัว 7) มิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม 8) มิติศาสนาและวัฒนธรรม 9) มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 10) มิติสิทธิและความเป็นธรรม 11) มิติการเมือง 12) มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร/พลังงาน⁷

ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือบังคับ ใช้อำนาจครอบงำผิดทำนองคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท (พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550)

ครอบครัวเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลที่ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภริยาอาจมีหรือไม่มีบุตร พ่อหรือแม่อยู่กับบุตร หรือพี่น้องหรือญาติไม่เกินสองรุ่นใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน⁸

ครอบครัวขยาย หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามรุ่นขึ้นไป หรือครอบครัวเดี่ยวสองครอบครัวขึ้นไปที่มีความผูกพันทางสายโลหิต หรือเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันและอาศัยอยู่ในบ้านหรือบริเวณเดียวกัน ทั้งนี้ครอบครัวตามโครงสร้างดังกล่าว อาจมีบางครอบครัวที่มีลักษณะเฉพาะที่มีความต้องการการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนที่แตกต่างกัน⁹

ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ต้องเลี้ยงดูบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยลำพัง¹⁰

ครอบครัวข้ามรุ่น หมายถึง ครอบครัวที่มี ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่กับหลานตามลำพัง¹¹

ครอบครัวที่ผู้สูงอายุอยู่ด้วยกันตามลำพัง หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วยสมาชิกอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ตั้งแต่สองคนขึ้นไป อยู่ร่วมกันโดยไม่มีสมาชิกช่วงวัยอื่นอาศัยอยู่ด้วย¹²

ครอบครัวคู่รักเพศเดียวกัน หมายถึง ครอบครัวที่มีบุคคลเพศเดียวกันใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยา¹³

⁷ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2562). ความมั่นคงของมนุษย์ ประเทศไทย ปี 2560 - 2561

⁸ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2563 - 2565

⁹ เรื่องเดียวกัน

¹⁰ เรื่องเดียวกัน

¹¹ เรื่องเดียวกัน

¹² เรื่องเดียวกัน

¹³ เรื่องเดียวกัน

ครอบครัวผสม หมายถึง ครอบครัวที่ชายหญิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย มีบุตรติดมาและได้สมรสหรืออยู่กินกันฉันสามีภริยาเป็นครอบครัวใหม่ และบุตรนั้นอาศัยอยู่ด้วยกัน¹⁴

ครอบครัววัยรุ่น หมายถึง ครอบครัวที่ชายและหญิงมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ใช้ชีวิตร่วมกันฉันสามีภริยา¹⁵

ครัวเรือน หมายถึง หน่วยการอยู่อาศัย (Unit of Residence) ของบุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันและกินอยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือทางเครือญาติ โดยบุคคลเหล่านั้นจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน^{16 17}

ครัวเรือนคนเดียว หมายถึง ครัวเรือนที่บุคคลอาศัยอยู่คนเดียวตั้งแต่สามเดือนขึ้นไป (อ้างอิงจากการจัดเก็บข้อมูลสำมะโนประชากรชาวต่างชาติที่อยู่อาศัยในประเทศไทยเกิน 3 เดือนขึ้นไปของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เช่นเดียวกับกับเกณฑ์ในการทำสำมะโนประชากรของฮ่องกง และมาเลเซีย รวมทั้งสถาบันสถิติแห่งชาติของสหราชอาณาจักร)¹⁸

ครัวเรือนที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ หมายถึง ครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป อาศัยอยู่ร่วมกันโดยไม่มีความสัมพันธ์ฉันสามีภริยา ไม่มีความผูกพันทางสายโลหิต และไม่มีความเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติ แต่มีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน¹⁹

บุตรบุญธรรม หมายถึง บุตรของผู้อื่นที่บุคคลได้จดทะเบียนรับเป็นบุตรของตนตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับบุตรบุญธรรมตามขั้นตอนที่กฎหมายได้กำหนดไว้²⁰

บุตรติดสามี/ภริยา หมายถึง บุตรที่เกิดจากสามีหรือภรรยาที่ไม่ใช่คู่สมรสคนปัจจุบัน²¹

หลักประกันความมั่นคงตามมิติความมั่นคงของมนุษย์ 12 มิติ หมายถึง (1) มิติที่อยู่อาศัย (2) มิติสุขภาพ (3) มิติอาหาร (4) มิติการศึกษา (5) มิติการมีงานทำและรายได้ (6) มิติครอบครัว (7) มิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม (8) มิติศาสนาและวัฒนธรรม (9) มิติความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

---

¹⁴ เรื่องเดียวกัน

¹⁵ เรื่องเดียวกัน

¹⁶ ชาย โพธิ์สิตา. (2555). ครัวเรือนไทยในสองทศวรรษแห่งการพัฒนา. วารสารราชบัณฑิตยสถาน, 37(3), 237.

¹⁷ จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2557). การศึกษาและพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงของครอบครัวไทย. วารสารมนุษยนิเวศศาสตร์ ฉบับพิเศษ สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เนื่องในโอกาสวันสถาปนา มหาวิทยาลัยครบ 36 ปี วันที่ 3 – 5 กันยายน 2557, 72.

¹⁸ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2563 - 2565

¹⁹ เรื่องเดียวกัน

²⁰ เรื่องเดียวกัน

²¹ เรื่องเดียวกัน

(10) มิติสิทธิและความเป็นธรรม (11) มิติการเมือง (12) มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร พลังงาน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)²²

ครอบครัวเปราะบาง หมายถึง ครอบครัวที่มีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถดำรงความเป็นครอบครัวอยู่ได้ หรือไม่สามารถช่วยเหลือตัวเอง จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือคุ้มครองจากปัจจัยภายนอกเป็นพิเศษ เพื่อให้ครอบครัวสามารถทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว และดำรงความเป็นครอบครัวอยู่ได้ ได้แก่ ครอบครัวยากจน ครอบครัวที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวแม่วัยรุ่น²³ ซึ่งข้อมูลครอบครัวเปราะบางมีที่มาจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) โดยจัดเก็บข้อมูลครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีไม่เกิน 100,000 บาท และสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในภาวะพึ่งพิงที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ครอบครัวยากจนที่มีเด็กเล็ก แม่เลี้ยงเดี่ยว ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ป่วยติดเตียง มีปัญหาที่อยู่อาศัย แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำและมีปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย ระดับที่ 2 ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจำนวน 1 - 2 คน (อาทิ เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น) ระดับที่ 3 ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจำนวนมากกว่า 2 คน²⁴

ครอบครัวเปราะบางมีคุณภาพชีวิต หมายถึง ครัวเรือนเปราะบางสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามความจำเป็นขั้นพื้นฐาน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ใน 5 มิติ ดังนี้ (1) มิติด้านสุขภาพ (2) มิติด้านความเป็นอยู่ (3) มิติด้านการศึกษา (4) มิติด้านรายได้ (5) มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ²⁵

ระบบคุ้มครองช่วยเหลือ หมายถึง ระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้ ไม่ว่าจะเป็นบริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงการช่วยเหลือทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน และการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคม ที่เกิดขึ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ²⁶

²² กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2556 - 2566

²³ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563 - 2565) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, หน้า 78

²⁴ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

²⁵ เรื่องเดียวกัน

²⁶ สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. (2564). การคุ้มครองทางสังคม. แหล่งข้อมูลจาก <https://www.ldi.or.th>.

ภาคีเครือข่าย หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ เพื่อทำกิจกรรม หรือดำเนินโครงการ โดยมีความสัมพันธ์กันแบบแนบแน่น มีความเสมอภาค และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง²⁷

การบูรณาการ หมายถึง การที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่าย มีการประสานเชื่อมโยง การดำเนินงานร่วมกันในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านครอบครัวอย่างหลากหลาย โดยร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน คุ้มครองและช่วยเหลือให้สถาบันครอบครัวเกิดความ เข้มแข็ง ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติอย่างมีเป้าหมายเดียวกัน มุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อกลุ่มเป้าหมาย ประชาชน และ สังคมร่วมกัน

สุขภาพ หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย จิต ทางปัญญา และสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวม อย่างสมดุล²⁸

การมีสุขภาพที่ดี หมายถึง ภาวะที่บุคคลปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีร่างกายแข็งแรง มีอายุยืนยาว มีจิตใจที่ดี ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตอย่างมีสติสัมปชัญญะ และใฝ่รู้ สามารถ “คิดเป็น ทำเป็น” มีเหตุมีผล อยู่ในสภาพแวดล้อมที่อำนวยต่อการสร้างสุขภาพที่ดี และอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข²⁹

ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน หมายถึง สภาวะที่คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพทั้งในด้าน จิต กาย ปัญญา เป็นผลที่เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในครอบครัว ชุมชน ระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวม โดยมีความสัมพันธ์กันบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม หลักธรรมาภิบาล นำไปสู่ การพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและยั่งยืน ซึ่งดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคมไทย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การมีสุขภาพที่ดี (2) เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม (3) สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ สมดุล (4) สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล (5) การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม^{30 31}

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หมายถึง หน่วยบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิตั้งที่อยู่ใน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และที่ถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่รวมศูนย์สุขภาพ ชุมชน (ศสช.) ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง (ศสม.) และหน่วยบริการปฐมภูมิ และเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ ในโรงพยาบาล (PCU/NPCU)³²

²⁷ กองสุศึกษา, กรมสนับสนุนการบริการสุขภาพ. (2556). การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สุขภาพของชุมชน. กระทรวงสาธารณสุข.

²⁸ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550

²⁹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คู่มือการจัดทำตัวชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย โครงการ ปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย (2560) , หน้า 5-13

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4 และ 5

³¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ในสังคมไทย (2560) หน้า 4-3

³² กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข, รายละเอียดตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565, หน้าที่ 288-291

ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2560

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)

1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(1) เป้าหมาย

- (1.1) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
- (1.2) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

- (2.1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- (2.2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย)

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

(3.1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

- มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิต และการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

(3.2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- เน้นการสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย โดยส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุตรที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพในกลุ่มประชากรวัยเจริญพันธุ์ทุกกลุ่มให้มีประชากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการ ตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และช่วงอายุต่าง ๆ โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสุขระหว่างชีวิต

และการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนบทบาทของชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กำหนดบทบาทและจัดสรรทรัพยากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมพลังครอบครัว ควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว

2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง)

(1) เป้าหมาย

(1.1) สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(1.2) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

(1.3) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

(2.2) การเสริมสร้างพลังทางสังคม

(2.3) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

(3.1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

- สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศสภาวะ และทุกกลุ่ม สร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วมเป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูลสวัสดิการรายบุคคล และการพัฒนาระบบการให้บริการสวัสดิการที่เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ธุรกิจ หรือองค์กรประชาสังคม เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบสวัสดิการถ้วนหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง โดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุตัวกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจงกลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อย ยากจน และผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน

(3.2) การเสริมสร้างพลังทางสังคม

- เน้นสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม โดยการสร้างเวทีกลางเป็นพื้นที่สาธารณะ และสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ การสร้างเครือข่ายในพื้นที่ รวมถึงการสร้างชุมชนเสมือนบนเครือข่ายสื่อ ให้เป็นเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมที่ร่วมทำสิ่งที่สร้างสรรค์

- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรชุมชนในรูปแบบนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์สาธารณะต่าง ๆ

- ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาททางเพศ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ มีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน ส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐานของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสของสตรีในการทำงานเชิงเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพความรู้ ความสามารถ และภาวะผู้นำของสตรี เพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับสากล ระดับชาติและในระดับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

- สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล เน้นการส่งเสริมมาตรการ สร้างความรับผิดชอบต่อสื่อต่อสังคม ตลอดจนพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ทั้งในเชิงเนื้อหา และการสร้างความตระหนักและภูมิคุ้มกันของผู้เสพสื่อ

(3.3) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง

- ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงิน และอาชีพ โดยใช้ข้อมูลความรู้ และการยกระดับการเรียนรู้ของครัวเรือน

- เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง เน้นสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชน ให้ชุมชนได้บริหารจัดการและมีส่วนร่วมในกิจการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง โดยใช้ข้อมูลครัวเรือนเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนของชุมชน

- สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน เน้นสนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มและมีเวทีกลางเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและการใช้เหตุผล และสร้างข้อตกลงร่วมกัน ปรับบทบาทภาครัฐให้เป็นที่ปรึกษา สนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการ

- สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน เน้นสร้างการเรียนรู้ของชุมชนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อเร่งกระบวนการการเรียนรู้ของชุมชนในการก้าวเข้าสู่สังคมในยุคดิจิทัล การพัฒนาวิธีคิดในการประกอบการและการจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ในบริบทของการแข่งขันอย่างยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มความสามารถและทักษะในการใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการตนเอง และสร้างหลักประกันให้คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสและเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยไม่จำกัดวัยหรือเพศภาวะ

3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

(1) เป้าหมาย

(1.1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

(2.1) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส (2.1.3) ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

(3.1) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

- ภาครัฐมีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนานโยบายและการให้บริการ ภาครัฐ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้

2.2 แผนระดับที่ 2 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

2.2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(1) ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

มุ่งเน้นการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศให้เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทยตลอดช่วงชีวิต เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม

(1.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพมนุษย์

- แนวทางการพัฒนาที่ 1 สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัว ที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ 21 บนฐานความรู้ทางวิชาการ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงาน และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้ง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง การส่งเสริมนโยบายการสร้างสมดุลระหว่าง ชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากร มนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว การมีระบบสนับสนุนในการจัดสวัสดิการ และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี

- แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างกระบวนการเรียนรู้ สนับสนุน ด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะของประชากร และองค์กรเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง และมีกลไก การพัฒนาระดับพื้นที่ที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ใฝ่ระวัง และติดตามการดำเนินงาน เน้นให้พ่อแม่ มีวัฒนธรรมที่ปลูกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ

- แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลระหว่างภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงานให้มีความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศ

- เป้าหมายของแผนย่อย: ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพพร้อมในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และการมีระบบและกลไกรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ

(1.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

- แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดให้มีการเตรียมความพร้อมทั้งสุขภาพะ เจตคติ ความรู้ และทักษะให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ รวมทั้งกำหนดมาตรการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานให้พ่อแม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง ให้สถานประกอบการมีการจ้างงานที่ยืดหยุ่น รมรงคให้ผู้ชายตระหนักและมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ในบ้านและดูแลบุตรมากขึ้น

- เป้าหมายของแผนย่อย: เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัยสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การพัฒนาศักยภาพและความรอบรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์แก่พ่อแม่

(2) ประเด็นที่ 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

(2.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ ที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม

(2.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกัน และควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ

- แนวทางการพัฒนาที่ 1 สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย อาทิ ผ่านการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพและสุขภาวะที่ถูกต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก และนำไปใช้ในการจัดการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

- แนวทางการพัฒนาที่ 2 พัฒนาภาคีเครือข่ายประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการตายจากโรคที่ป้องกันได้ มีศักยภาพในการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะได้ด้วยตัวเอง

- เป้าหมายของแผนย่อย: ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมเข้มแข็ง จิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การสร้างความรู้รอบรู้ด้านสุขภาพ โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาพที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน จนเกิดเป็นทักษะทางปัญญาและสังคมที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชน โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาวะคนไทย

(3) ประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม

(3.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

เน้นการระดมสรรพกำลังจากประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และจากภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับ มาเป็นกลไกในการช่วยสร้างโอกาสและแก้ไขปัญหาความไม่เสมอภาค โดยนำจุดเด่นและศักยภาพของภาคส่วนอื่น ๆ มาเป็นแรงพลังในการช่วยแก้ไขปัญหา และเกิดการพัฒนาย่างมีส่วนร่วมที่แท้จริง

(3.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การเสริมสร้างทุนทางสังคม

- แนวทางการพัฒนาที่ 1 เสริมสร้างสังคมแห่งการให้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยึดหลักคุณธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการพัฒนากลไกและระบบสนับสนุนการบริหารจัดการเครือข่ายในระดับจังหวัด เชื่อมโยงกับนโยบายและการบริหารจัดการ ในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และมีพื้นที่สาธารณะเพื่อปรึกษาหารือปัญหาสาธารณะของพื้นที่

- แนวทางการพัฒนาที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองที่ครอบคลุมทุกมิติ การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พัฒนาระบบฐานข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่มีกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

- แนวทางการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมศักยภาพ บทบาทสตรี และสิทธิมนุษยชน ให้ทุกเพศสภาพ ร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม ด้วยการปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทของทุกเพศสภาพ เสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศสภาพมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการ เพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน เพื่อส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐานของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสของสตรีในการทำงานเชิงเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพ ความรู้ความสามารถ และภาวะผู้นำของสตรีเพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหาร ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับชาติ และในระดับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

- แนวทางการพัฒนาที่ 4 ต่อยอดการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา นำไปต่อยอดพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ในการยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม

- เป้าหมายของแผนย่อย: ภาคีการพัฒนา มีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

เน้นการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของประชาชน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย รวมถึงภาคีเครือข่ายพัฒนา เพื่อเป็นพลังสำคัญในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในสังคมควบคู่ไปกับการดำเนินการของภาครัฐ

(4) ประเด็นที่ 17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

(4.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

การยกระดับคุณภาพทางสังคมให้ทั่วถึงและครอบคลุมประชากรทุกเพศสภาพและทุกช่วงวัย และการปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมในประเทศไทยจะช่วยก่อให้เกิดความเสมอภาคในสังคม และนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำที่ลดลงได้อย่างเป็นระบบและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

(4.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

- แนวทางการพัฒนาที่ 1 การจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ และการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ

- แนวทางการพัฒนาที่ 2 สร้างหลักประกันสวัสดิการสำหรับแรงงาน ส่งเสริมให้แรงงานมีโอกาสและรายได้ มีสิทธิในด้านต่าง ๆ การได้แสดงออก การได้รับการยอมรับ ความมั่นคงของครอบครัว การได้พัฒนาตนเอง การได้รับความยุติธรรม และการมีความเท่าเทียมทางเพศ การพัฒนาทักษะให้สามารถประกอบอาชีพและมีรายได้ตามศักยภาพ

- เป้าหมายของแผนย่อย: คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

เน้นการขยายความคุ้มครองทางสังคมขั้นต่ำ ให้ทุกชีวิตสามารถดำรงชีวิตได้สมกับความเป็นมนุษย์ โดยเป็นสวัสดิการที่ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบ สร้างระบบคุ้มครองและป้องกันแบบถ้วนหน้าทั่วถึง และเป็นธรรม

(4.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

- แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ที่มีความหลากหลายและครอบคลุมครบทุกกลุ่ม อาทิ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ เหยื่อของความรุนแรงต่าง ๆ และการค้ามนุษย์

- แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อให้เข้าถึงบริการของรัฐและโอกาสทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม

- แนวทางการพัฒนาที่ 3 ระดมพลังความร่วมมือสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันพื้นฐานในการจัดระบบการคุ้มครองทางสังคมแก่สมาชิกของตน โดยมีภาคีต่าง ๆ เกื้อหนุนตามศักยภาพ/ความพร้อมของแต่ละภาคี โดยภาครัฐส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สนับสนุนการรวมกลุ่มองค์กรชุมชน และเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย รวมทั้งมีการใช้กลไกที่มีอยู่แล้วในการเป็นทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- แนวทางการพัฒนาที่ 4 สนับสนุนให้มีการพัฒนา และนำระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการจัดสวัสดิการและสร้างหลักประกันทางสังคมของทุกภาคส่วน อาทิ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคีพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับครัวเรือนและชุมชน

- เป้าหมายของแผนย่อย: มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
เน้นการพัฒนามาตรการและพัฒนากลไกสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบาง มีความเสี่ยงสูง และมีความสามารถในการปรับตัวต่ำ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของรัฐในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดและตรงกับกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างแท้จริงและเหมาะสม

(5) ประเด็นที่ 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

(5.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 1 บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
- เป้าหมายที่ 2 ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ
ภาครัฐต้องเร่งพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะ ยึดประชาชน เป็นศูนย์กลาง ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการประชาชนให้เป็นรูปแบบดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ มีการทำงานในเชิงรุก ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ มีการประสานความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ มีระบบงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณตอบสนองความเร่งด่วน และมีเป้าหมายร่วมกันทั้งในระดับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ภารกิจ และพื้นที่ สามารถติดตามประเมินผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติทุกระดับ

(5.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาบริการประชาชน

- แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการ ให้บริการประชาชน มีการเชื่อมโยงหลายหน่วยงานแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร และหลากหลายรูปแบบ

- แนวทางการพัฒนาที่ 2 พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาประยุกต์ใช้ ลดข้อจำกัดทางกายภาพ เวลา พื้นที่ และตรวจสอบได้

- แนวทางการพัฒนาที่ 3 เน้นการให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ปรับปรุง วิธีการทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการภาครัฐที่มีคุณค่าและได้มาตรฐานสากลในรูปแบบดิจิทัลทั้งหมด เชื่อมโยงและบูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน

- เป้าหมายของแผนย่อย: งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ
มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส พร้อมทั้งจะปรับตัว ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นำนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการ

ทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการบริการภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หลากหลายช่องทาง ตรวจสอบได้ มีการเชื่อมโยงหลายหน่วยงาน พัฒนานวัตกรรมและพัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่เป็นพลวัตสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์

2.2.2 แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 - 2565

1) เป้าหมาย: คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่

2) แนวทางการพัฒนา:

- แนวทางการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน (Human Capital)

3.1 การยกระดับทักษะ ปรับทักษะ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยแรงงานที่อยู่ในภาคการผลิตและบริการที่ได้รับผลกระทบ

3.2 การขยายและพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคม ด้วยการช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยคนยากจน กลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบ

3.3 การเสริมสร้างความมั่นคงทางสุขภาพ ด้วยการพัฒนาระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ สร้างภูมิคุ้มกันทั้งทางร่างกายและจิตใจ

3) การบรรลุค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- มิติปรับตัว (Adapt)

1) ส่งเสริมให้แรงงานมีทักษะที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่น พร้อมปรับตัวสู่วิธีการทำงานหรืออาชีพใหม่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของแรงงาน

2) ปรับรูปแบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อภาวะวิกฤตมากขึ้น อาทิ การเรียนรู้ทางไกล หลักสูตรระยะสั้น และการผสมผสานการเรียนรู้แบบออฟไลน์และออนไลน์

3) ส่งเสริมทักษะที่จำเป็น โดยเฉพาะทักษะภาษาต่างประเทศ และทักษะดิจิทัล รวมถึงทักษะที่สำคัญอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดวิพากษ์ ทักษะทางการเงิน และทักษะทางอารมณ์ เป็นต้น

2.2.3 แผนการปฏิรูปประเทศ

(3) ด้านสังคม (หลัก)

(3.1) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูปที่ 2 กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม

(3.1.1) ข้อ 6 การเปลี่ยนแปลงนโยบายประชากรเพื่อเสริมสร้างดุลประชากรในอนาคต

- กิจกรรมที่ 1 แก้ปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ที่ทำให้ประเทศไทยมีประชากรในแต่ละกลุ่มอายุที่ไม่สมดุล

- เป้าหมายกิจกรรม ประเทศไทยมีโครงสร้างอายุประชากรที่เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ

- วิธีการ

(1) ให้สิทธิในการลดหย่อนค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากสวัสดิการพื้นฐานสำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีช่วยอนามัยเจริญพันธุ์ให้ผู้มีบุตรยากสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

(2) ดำเนินการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาให้ได้มาตรฐานและครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อลดภาระพ่อแม่ในการเลี้ยงดูบุตร โดยเฉพาะการดูแลเด็กอายุ 0 – 3 ปี

(3.2) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูปที่ 5 การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้ และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม

(3.2.1) กิจกรรมที่ 2 สร้างพลังแผ่นดิน

1) ข้อ 2.1 การปฏิรูประบบอาสาสมัครในพื้นที่

- เป้าหมายกิจกรรม เครือข่ายอาสาสมัครได้รับการพัฒนาเป็นเครือข่ายที่มีความเข้มแข็ง มีเอกภาพ และมีการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือสังคม

- วิธีการ พัฒนาอาสาสมัครให้มีความเป็นเอกภาพและเป็นพลังขับเคลื่อนหลักในชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกับกลุ่มพลังอื่น ๆ

(3.2.2) กิจกรรมที่ 3 พลังสร้างสรรค์

1) ข้อ 3.1 สร้างศูนย์การเรียนรู้ทักษะชีวิต

- เป้าหมายกิจกรรม ประชาชนในชุมชนมีโอกาสในการเข้าถึงศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิตในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น

- วิธีการ

(1) สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดพื้นที่ทางสังคม

(2) ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้/ศูนย์การอบรม (Learning Center)

ในระดับศูนย์กลางที่เน้นการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพื่อให้เข้าถึงได้ตลอดทุกช่วงวัย เช่น ทักษะรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR)

2.2.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

(1) เป้าหมายหลัก “เพื่อพลิกโฉมประเทศไทย สู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”

(2) องค์กรประกอบ

(2.1) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society)

- หมายเหตุที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคม

ที่เพียงพอ เหมาะสม

- ขอบเขตของหมายเหตุ

(1) คราวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน

(2) คนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

(2.2) ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ

- หมายเหตุที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การ

พัฒนาแห่งอนาคต

- ขอบเขตของหมายเหตุ

(1) คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

(2) กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต

(3) ประชาชนทุกกลุ่มถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.3 แผนระดับที่ 3 (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

- (1) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- (2) แผนปฏิบัติการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2563 - 2565 ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- (3) แผนปฏิบัตินโยบาย ระยะ 5 ปี ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- (4) แผนปฏิบัตินโยบาย ระยะ 5 ปี ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- (5) แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 (ผนวกรวมแผนปฏิบัติการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564)
- (6) แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2580) กรมกิจการผู้สูงอายุ
- (7) แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- (8) แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560 - 2569 ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ของกรมอนามัย
- (9) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 - 2570 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน
- (10) แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2569) ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของกรมอนามัย
- (11) แผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง วิถีเพศภาวะ: เสริมพลังสุขภาพครอบครัว ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2565 - 2567) ของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
- (12) แผนพัฒนาสุขภาพจิตแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2580) ของกรมสุขภาพจิต
- (13) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
- (14) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2565 - 2570 ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- (15) แผนปฏิบัติการด้านระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2564 - 2575 ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- (16) แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว (พ.ศ. 2565 - 2580) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (17) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 - 2570 ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
- (18) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 3 สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

3.1 การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว

สถานการณ์ครอบครัวในปัจจุบัน มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างต่อครอบครัว การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การได้รับอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม การเมืองและกฎหมาย และสถานการณ์ด้านครอบครัวพบว่า ในปัจจุบันมีแนวโน้มของอัตราการเกิดที่ลดลงและอัตราการเสียชีวิตที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราการเพิ่มของประชากรไทยค่อนข้างต่ำ ข้อมูลจากกรมการปกครอง พ.ศ. 2563 มีประชากรทั้งสิ้น 66.18 ล้านคน เป็นประชากรหญิงจำนวน 33.81 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 51.09 ประชากรชายจำนวน 32.37 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 48.91 มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 21.88 ล้านครัวเรือน³³ อัตราการเกิดในปี พ.ศ. 2562³⁴ จำนวนทั้งสิ้น 618,293 คน มีอัตราการเกิดเฉลี่ยวันละ 1,625 คน เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนการเกิดของประชากรไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – 2562 พบว่า จำนวนการเกิดของประชากรไทยลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี ในขณะที่ผู้สูงอายุของไทยมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2563 ³⁵ พบว่าจำนวนผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 18.0 ของจำนวนประชากรทั้งหมด นอกจากนี้ ยังพบว่าประชาชนไทยมีการจดทะเบียนสมรสจำนวน 271,344 คู่ และจดทะเบียนหย่า 121,011 คู่ ทั้งนี้ เมื่อเทียบจำนวนการจดทะเบียนสมรสและทะเบียนหย่าร้าง ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 – 2562 พบว่า จำนวนการจดทะเบียนสมรสลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่จำนวนการหย่าร้างมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นในทุกปี

3.1.1 สถานการณ์ความเข้มแข็งของครอบครัว

สถานการณ์ความเข้มแข็งของครอบครัวล่าสุดในปี พ.ศ. 2564 จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56,108 ครอบครัว พบว่า ครอบครัวไทยมีค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวในภาพรวมเท่ากับ ร้อยละ 85.81 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานครอบครัว (68.80) โดยมีร้อยละครอบครัวที่ผ่านเกณฑ์ฯ ในภาพรวม จำนวน 51,615 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 91.99 ในขณะที่ครอบครัวที่มีค่าดัชนีความเข้มแข็งไม่ผ่านเกณฑ์ฯ ในภาพรวม มีจำนวน 4,493 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 8.01 และเมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า มีครอบครัวที่ผ่านเกณฑ์ ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบากมากที่สุดร้อยละ 93.43 ด้านทุนทางสังคมร้อยละ 91.83 ด้านการทำบาทหน้าที่ครอบครัวร้อยละ 91.78 ด้านพึ่งพาตนเองร้อยละ 83.05 และด้านสัมพันธภาพน้อยที่สุดร้อยละ 68.92

³³ กรมการปกครอง. (2563). ระบบสถิติการทะเบียน: จำนวนประชากร. แหล่งข้อมูลจาก

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>

³⁴ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2562). สถิติสาธารณสุข: อัตราการเกิด. แหล่งข้อมูลจาก

https://bps.moph.go.th/new_bps/sites/default/files/statistic62.pdf

³⁵ กรมการปกครอง. (2563). ระบบสถิติการทะเบียน: จำนวนประชากรผู้สูงอายุ. แหล่งข้อมูลจาก

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>

3.1.2 ปัญหาครอบครัว

ปัญหาครอบครัวไทยมีรูปแบบที่แตกต่างและหลากหลาย ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละครอบครัว ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ของครอบครัวมีดังนี้

1) ความยากจนและหนี้สิน ความยากจนและหนี้สินมีสาเหตุจากปัจจัยภายใน ได้แก่ การขาดความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ การขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาสุขภาพภาระในการเลี้ยงดูครอบครัว การไม่มีทรัพย์สินและที่ดินทำกิน และปัจจัยภายนอกที่เกิดจากสังคมบริโภคนิยม การแข่งขันทางเศรษฐกิจทำให้การจัดสรรทรัพยากรไม่ทั่วถึง เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งระบบการบริหารและการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ จากผลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พบว่า ในปี พ.ศ. 2562 สัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้เท่ากับร้อยละ 65.8 ของครัวเรือนทั้งหมด จำนวนหนี้สินเฉลี่ยเท่ากับ 180,297.49 บาทต่อครัวเรือน โดยแบ่งเป็นหนี้สินเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร เพื่อใช้ทำการเกษตร เพื่อใช้ในการศึกษา เพื่อใช้ซื้อ/เช่าบ้านและที่ดิน และหนี้สินอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบมากกว่าหนี้ในระบบ จากสถานการณ์ดังกล่าวนำไปสู่การบังคับให้คนไทยจำเป็นต้องทำงานหนักเพื่อใช้หนี้ ส่งผลให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น เนื่องจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานอย่างเพียงพอ และทิ้งภาระการดูแลเด็กให้กับผู้อื่นแทน เช่น ผู้สูงอายุ โรงเรียน ชุมชน³⁶ ทั้งนี้ หนี้สินครัวเรือนในไตรมาส 4/2563 คิดเป็นร้อยละ 89 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ และไตรมาสที่ 1/2564 คิดเป็นร้อยละ 90.5 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ซึ่งถือเป็นอัตราส่วนที่สูงที่สุดในรอบ 18 ปี และมีมูลค่ายอดหนี้รวม 14.13 ล้านบาท³⁷

2) การตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น ข้อมูลอัตราการคลอดจากฐานทะเบียนราษฎรปี พ.ศ. 2562 พบว่า 1) อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10 - 14 ปี เท่ากับ 1.1 ต่อพันคน 2) อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 - 19 ปี เท่ากับ 31.3 ต่อพันคน และ 3) ร้อยละการตั้งครรรภ์ซ้ำในหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี เท่ากับ 14.9 ต่อพันคน จากการติดตามสถานการณ์การคลอดมีชีพในวัยรุ่นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าอัตราการคลอดในวัยรุ่นสูงที่สุดใน พ.ศ. 2554 และ 2555 (53.4 ต่อพันคน) หลังจากนั้นแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ อย่างไรก็ตาม สถิติการคลอดมีชีพและอัตราการคลอดของปี พ.ศ. 2563 จะมีการรายงานอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2564 ดังนั้น สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์จึงได้ดำเนินการเฝ้าระวังการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นเพื่อติดตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับแม่วัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลสำคัญในปี พ.ศ. 2562 พบว่า วัยรุ่นที่มีความตั้งใจตั้งครรรภ์ ลดลงเหลือร้อยละ 39.4 จากร้อยละ 48.8 ในปี พ.ศ. 2561 ในขณะที่วัยรุ่นที่ไม่ตั้งใจตั้งครรรภ์และไม่ได้ใช้วิธีการคุมกำเนิด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 24.7 ในปี พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 27.1 ในปี พ.ศ. 2562 โดยในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ตั้งใจตั้งครรรภ์ พบว่า มีการคุมกำเนิดแต่การคุมกำเนิดล้มเหลว เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 26.5 ในปี พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 33.5 ในปี พ.ศ. 2562 โดยอาชีพก่อนตั้งครรรภ์ของวัยรุ่น ส่วนใหญ่ร้อยละ 39.5 เป็นนักเรียน/นักศึกษาในระบบโรงเรียน และร้อยละ 25.0 ไม่ได้ประกอบอาชีพ

³⁶ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). สถิติหนี้สินในครัวเรือน. แหล่งข้อมูลจาก <http://www.nso.go.th>

³⁷ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2564). ยอดหนี้ในครัวเรือน. แหล่งข้อมูลจาก <https://kasikomresearch.com/th>

โดยวัยรุ่นในกลุ่มที่ก่อตั้งครรภ์เป็นนักเรียน/นักศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 44 หยุดเรียน/ลาออก มีเพียงร้อยละ 25 ที่ยังได้เรียนในสถานศึกษาเดิม ในขณะที่สถานะการศึกษาของแม่วัยรุ่นหลังคลอด ในกลุ่มที่ก่อตั้งครรภ์เป็นนักเรียน/นักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.1 อยู่บ้านเลี้ยงลูก มีเพียงร้อยละ 23.0 ที่ได้กลับไปเรียนที่เดิม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานการณ์การคลอดในวัยรุ่นของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีวัยรุ่นจำนวนมากต้องออกจากการศึกษา หรือไม่ได้เรียนในสถานศึกษาเดิม เนื่องมาจากการตั้งครรภ์ รวมถึงกลุ่มแม่วัยรุ่นที่ต้องอยู่บ้านเลี้ยงลูก และออกไปหางานทำหลังคลอด ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อรักษาโอกาสทางการศึกษาของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทั้งในด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ สาเหตุที่อัตราการคลอดในวัยรุ่นลดลงนั้น เป็นผลมาจากความตื่นตัวในการดำเนินงานในระดับพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ร่วมกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภายใต้ พ.ร.บ. การป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และการดำเนินงานขององค์กรภาคเอกชนหลายภาคส่วน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิแพชทูเฮลท์ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ ที่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศในวัยรุ่นมาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้³⁸

3) ความรุนแรงในครอบครัว จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน พ.ศ. 2563 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทยมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 21.88 ล้านครัวเรือน และจากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563 - พฤษภาคม พ.ศ.2564 มีผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว 1,492 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 81 แบ่งเป็น ความสัมพันธ์สามี-ภรรยาร้อยละ 39 วัยกลางคนร้อยละ 32.4 และวัยผู้ใหญ่ตอนต้นร้อยละ 32.1 โดยปัญหาที่พบ เป็นเรื่องการทำร้ายร่างกายมากที่สุดถึงร้อยละ 64.5 รองลงมาคือ จิตใจร้อยละ 31.4 และเรื่องเพศร้อยละ 3.6 ซึ่งมีปัจจัยกระตุ้น คือ ยาเสพติด สุรา อาการหึงหวง การมีโทสะ การรู้สึกว่าคุณเองมีอำนาจมากกว่า การมีปัญหาสุขภาพทางจิต และความเครียดทางเศรษฐกิจ³⁹ นอกจากนี้สถิติความรุนแรงที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยังพบว่า มิติของการกระทำความรุนแรงในครอบครัวยังแตกต่างไปจากเดิม โดยพบว่าแนวโน้มการกระทำความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวมีความเสี่ยงที่จะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรสูงอายุที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น และผู้สูงอายุที่เป็นเพศหญิงจะเป็นผู้ถูกกระทำความรุนแรงมากกว่าเพศชาย ซึ่งประเภทความรุนแรงที่พบเป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจมากที่สุด ร้อยละ 30 ถูกทอดทิ้งร้อยละ 17 ความรุนแรงทางการเงินร้อยละ 4.9 และความรุนแรงทางด้านร่างกาย ร้อยละ 3⁴⁰

³⁸ สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2563). สถิติการตั้งครรภ์. กรุงเทพฯ: กรมอนามัย

³⁹ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2564). สถิติความรุนแรงในครอบครัว ปีงบประมาณ 2564 (ตุลาคม 2563 – พฤษภาคม 2564). แหล่งข้อมูลจาก <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/99838-isranews-v.html>

⁴⁰ ธีระ กุลสวัสดิ์ และคณะ. (2563). การกระทำความรุนแรงต่อผู้สูงอายุภายในครอบครัว : สาเหตุและแนวโน้มนการป้องกัน.

แหล่งข้อมูลจาก <http://dspace.lib.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/4103>

4) ปัญหาสัมพันธภาพและการสื่อสารในครอบครัว ครอบครัวจำนวนมากขาดทักษะการสื่อสารที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว จากการสำรวจพบว่า ปัจจุบันวัยรุ่นไทยมีปัญหาซึมเศร้าเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีตมาก โดยในปี พ.ศ. 2563 สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์และการสื่อสารในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 60 โดยพ่อแม่ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับลูก มีการสื่อสารด้วยถ้อยคำและการกระทำที่ทำร้ายจิตใจลูก อันส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของลูก และทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเกิดความเปราะบาง และมีการดำเนินชีวิตแบบต่างคนต่างอยู่มากขึ้น⁴¹

5) การอบรมเลี้ยงดูบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 23 กำหนดไว้ว่า “ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน ตามสมควร แก่ชนบทรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในการปกครองดูแลของตน มิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ” ซึ่งในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูบุตร รวมถึงการอบรมปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรม การหล่อหลอมบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนลูก และผลักภาระให้เป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันอื่นในสังคมมากขึ้น จากปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าครอบครัวจำเป็นต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้มากยิ่งขึ้น

6) เด็กและผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง โดยในปี พ.ศ. 2562 มีเด็กถูกทอดทิ้ง ไม่รวมกับเด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงาน เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ เด็กในสถานพินิจ เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ เด็กยากจน เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด เด็กกำพร้า มากถึง 3,152 คน และในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 2,615 คน⁴² และมีผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2550 จำนวน 516,290 คน ในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 671,782 คน และในปี พ.ศ. 2557 จำนวน 947,488 คน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในทุกปี นอกจากนี้ ครอบครัวข้ามรุ่นหรือครอบครัวที่มีรุ่นปู่ย่าตายายอาศัยอยู่กับรุ่นหลานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งข้อมูลจากการสำรวจระหว่างปี 2530 – 2556 พบว่า จำนวนครอบครัวข้ามรุ่นมีเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า โดยครอบครัวข้ามรุ่นจะพบได้มากกว่าในพื้นที่ชนบท และหัวหน้าครัวเรือนข้ามรุ่นมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และเกือบ ร้อยละ 90 เป็นเพศหญิง นอกจากนี้ ยังพบว่าหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 16 สุขภาพไม่แข็งแรง และ 1 ใน 5 ของผู้สูงอายุในครอบครัวข้ามรุ่น

⁴¹ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2563). ต้นตอสุขภาพจิตวัยรุ่นมาจาก “สัมพันธ์” การสื่อสารดี พ่อแม่เปลี่ยนลูกเปลี่ยน. แหล่งข้อมูลจาก <https://resourcecenter.thaihealth.or.th>

⁴² สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563). จำนวนผู้เรียนด้อยโอกาสจำแนกตามระดับชั้น. แหล่งข้อมูลจาก 64.115.22.198/nso/phpview.php?folder=uploads/Education/

มีรายได้ต่ำกว่าเส้นยากจน⁴³ สะท้อนถึงปัญหาเรื่องบทบาทหน้าที่ของครอบครัวในปัจจุบัน มีผู้สูงอายุในชนบทจำนวนมากที่ถูกทอดทิ้งและต้องรับภาระเลี้ยงดูหลาน โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ทำให้ผู้สูงอายุต้องรับผิดชอบดูแลเด็กที่ยังช่วยตนเองไม่ได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสมาชิกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความสัมพันธ์ ความผูกพันระหว่างพ่อแม่ ลูก ปัญหาพัฒนาการของเด็กทั้งด้านกาย จิต สังคม รวมทั้งปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพใจของปู่ย่าตายายที่มีภาระทางด้านค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับความเหนียวแน่นจากการเลี้ยงดูหลาน เกิดเป็นความเครียด ความกดดัน มีผลกระทบต่อสุขภาพ⁴⁴

7) ปัญหาอบายมุข การพนัน บุหรี่ เหล้า สารเสพติด ในครอบครัว ปี พ.ศ. 2563 พบว่า มีผู้ใช้บุหรี่ ร้อยละ 22.4 มีผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 38.9 มีการใช้ยาบ้าร้อยละ 0.4 มีการใช้ใบกระท่อม กัญชา ร้อยละ 2.5 ทั้งนี้ บุคคลที่สูบบุหรี่ ดื่มสุรา และใช้สารเสพติดจะมีโอกาสในการแพร่กระจายโรคต่างๆ โดยเฉพาะเชื้อโรคติดต่อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ได้มากกว่าคนปกติ นอกจากนี้ การติดสารเสพติดและการพนันส่งผลเสียต่อสุขภาพ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความเข้มแข็งของครอบครัว นำไปสู่ปัญหาครอบครัวต่าง ๆ เช่น ปัญหารายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย ปัญหาหนี้สิน ปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว ซึ่งนำมาสู่การหย่าร้าง การใช้ความรุนแรง และความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว⁴⁵

ทั้งนี้ จากสถานการณ์และปัญหาด้านครอบครัวที่กล่าวทั้งหมดข้างต้น ล้วนส่งผลให้ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Dysfunctional Family) ทั้งด้านความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านการทำบทบาทเพื่อให้ครอบครัวดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข ด้านการตอบสนองต่ออารมณ์ต่อกันอย่างเหมาะสม ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ระดับความผูกพันห่วงใยสมาชิกแต่ละคนมีต่อกัน และด้านการควบคุมพฤติกรรม วิธีการที่ครอบครัวควบคุมหรือจัดการกับพฤติกรรมของสมาชิกอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เมื่อครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Dysfunctional Family) ย่อมส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีการริเริ่มในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว จึงได้จัดทำ แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อกำหนดทิศทางในการทำงานด้านการพัฒนาสถาบันครอบครัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์และปัญหาปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาสถาบันครอบครัวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ครอบครัวแห่งชาติ ต่อไป

⁴³ กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558).

แหล่งข้อมูลจาก https://thailand.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/State%20of%20Thailand%20Population%20report%202015-Thai%20Family_th.pdf

⁴⁴ ศรีณีย์ ฤกษ์รัตนประทีป และ อาจินต์ สงทับ. (2561). แหล่งข้อมูลจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSocSci/article/view/155090>

⁴⁵ กรมสุขภาพจิต. (2563). พฤติกรรมอบายมุขของคนไทย. แหล่งข้อมูลจาก <https://www.dmh.go.th>

3.2 สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 ได้ถูกจัดทำขึ้นโดยผ่านกระบวนการเก็บข้อมูล ทั้งในรูปแบบของปฐมภูมิและทุติยภูมิ รวมถึงการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ที่มีความหลากหลาย ดังนี้

1. การศึกษาทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย และสถิติที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวทั้งในและต่างประเทศ โดยประเด็นของการวางแผนยุทธศาสตร์ในต่างประเทศ พบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และ แคนาดา เป็นตัวอย่างของประเทศในแถบตะวันตกที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการพัฒนาครอบครัวให้เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลของประเทศทั้ง 3 มีการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ โดยกำหนดให้แต่ละรัฐ/เมือง กำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับครอบครัวเองอย่างเป็นอิสระ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ด้านครอบครัวที่สำคัญของกลุ่มประเทศดังกล่าว ได้แก่ เรื่องความปลอดภัย ความมั่นคง และการส่งเสริมเรื่องการศึกษา ในขณะที่ ประเทศในทวีปเอเชีย ที่น่าสนใจและเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาครอบครัวให้เข้มแข็ง ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ซึ่งรัฐบาลของประเทศทั้งสอง มีลักษณะการบริหารที่มีความใกล้เคียงกับประเทศไทย โดยเฉพาะการกำหนดนโยบาย ในด้านต่าง ๆ ที่มาจากส่วนกลาง และถูกถ่ายทอดไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ต่อไป โดยยุทธศาสตร์ด้านครอบครัวที่สำคัญของประเทศในภูมิภาคเอเชีย จะมุ่งเน้นเรื่องการสนับสนุนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครอบครัว การทำงานอย่างสมดุล ครอบครัวมีสุขภาพแข็งแรง พ่อแม่และผู้ปกครองมีความรู้และทักษะในการเลี้ยงดูครอบครัว
2. การศึกษาตัวอย่างที่ดี (Best Practices) ในการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านครอบครัวของกลุ่มประเทศ ที่พัฒนาแล้ว ทั้งในภูมิภาคตะวันตกและตะวันออก อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์
3. การประชุมรับฟังข้อคิดเห็นและการวิพากษ์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว
4. การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis: SWOT) โดยมีประเด็นสำคัญที่เป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

จุดแข็ง

ประเทศไทยมีหน่วยงานเฉพาะซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ก่อตั้งขึ้นมาในการดำเนินภารกิจด้านครอบครัว มีกลไก/ภาคีที่ทำงานด้านครอบครัวทุกระดับ มีกลไกการทำงานของสหวิชาชีพที่เข้มแข็ง มีบุคลากรที่ทำงานด้านครอบครัวที่มีความเข้มแข็งและความรู้ด้านสังคมวิทยาและสังคมสงเคราะห์ รวมถึงมีผู้บริหารหน่วยงาน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนที่ให้ความสำคัญต่อการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมด้านครอบครัว

จุดอ่อน

โครงสร้างหน่วยงานที่ทำงานเรื่องครอบครัวยังมีลักษณะต่างคนต่างทำงาน ไม่มีการจัดกลุ่มหน่วยงาน ที่ต้องรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยหน่วยงานในระดับนโยบายยังขาดข้อมูลที่เพียงพอ อีกทั้งยังขาดการเชื่อมโยง ในการดำเนินการตามนโยบาย รวมถึงขาดการประเมินผลและการสังเคราะห์โครงการภายใน นอกจากนี้ บุคลากร

ด้านครอบครัวยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถและองค์ความรู้เฉพาะเจาะจงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาให้มีความรู้ด้านสตรีและครอบครัว อีกทั้งยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านสถิติ และการจัดการข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรด้านครอบครัวทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ ขาดทักษะความสามารถเฉพาะด้านครอบครัวหรืองานเชิงสังคม และขาดแรงจูงใจในการทำงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เป็นอัตราจ้างที่รู้สึกถึงความไม่มั่นคงในอนาคต และที่จุดอ่อนที่สำคัญที่สุดได้แก่ เรื่องการขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะเรื่องข้อมูล การดำเนินโครงการ และการประเมินผล นอกจากนี้ ดัชนีชี้วัดเรื่องครอบครัวบางตัว เช่น ดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวไทยยังขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไม่ครอบคลุมครอบครัวทุกรูปแบบ ทำให้ไม่สะท้อนถึงความเข้มแข็งของครอบครัวที่แท้จริง

โอกาส

ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกฎหมายที่เอื้อต่อการทำงานด้านครอบครัว ในขณะที่ปัจจุบันคนไทยให้ความสำคัญและมีความตั้งใจเดินตามเบื้องพระยุคลบาทด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ประเทศไทยมีนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ ภาควิชาครุศาสตร์ รวมถึงสื่อมวลชน ให้ความสนใจในประเด็นครอบครัว เด็ก และผู้สูงอายุมากขึ้น จึงเป็นโอกาสที่ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย พัฒนางค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านครอบครัวมากขึ้นด้วย

อุปสรรค

การกำหนดนโยบายภาครัฐที่ไม่ต่อเนื่องทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น รัฐต้องจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่เพื่อดำเนินการตามนโยบาย ส่งผลให้การขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวที่มีอยู่เดิมขาดความต่อเนื่อง ผลการศึกษาพบว่า มีบางนโยบายรัฐที่ส่งผลกระทบให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมมากขึ้น ครอบครัวประสบขาดโอกาส การเข้าถึงสิทธิสวัสดิการหรือบริการของภาครัฐ ขณะที่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อครอบครัว เนื่องจากงานส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง ทำให้เกิดการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าเมือง ส่งผลให้ประชาชนที่ด้อยโอกาส หรือมีการศึกษาไม่สูง ขาดโอกาสในการมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ทั้งนี้ กฎหมายบางฉบับ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังไม่เอื้อต่อกระบวนการจัดทำฐานข้อมูลครอบครัวและการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายด้านความรุนแรง ยังเป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการไกล่เกลี่ยเป็นหลัก อาจเป็นเหตุให้ผู้บังคับใช้กฎหมายและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสนใจที่จะดำเนินการอย่างจริงจัง อีกทั้งกลุ่มเป้าหมาย (ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว) ยังไม่ทราบเนื้อหาหรือสิทธิประโยชน์จากกฎหมาย ทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่สนใจจะดำเนินการตามกฎหมาย นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ปัญหาเศรษฐกิจ รวมถึงเรื่องโรคระบาด ยังถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาสถาบันครอบครัวของประเทศอีกด้วย

5. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อครอบครัวไทย ในอนาคต อาทิ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม รวมถึงการเมือง กฎหมาย และกฎระเบียบ เพื่อกำหนดฉากทัศน์ในอนาคต (Scenario Planning) โดยจากการศึกษา พบว่า ในระหว่างปี พ.ศ. 2566 – 2570 สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ภาวะถดถอย สืบเนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ ยังมีความเป็นไปได้ที่ปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำทางสังคม และเศรษฐกิจของประเทศจะเพิ่มสูงขึ้น และอัตราการว่างงานในประเทศมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเริ่มได้รับวัคซีนป้องกันโควิดที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังมีความเป็นไปได้ที่อาจมีการกลายพันธุ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในอนาคต หรืออาจจะมีโรคระบาดใหม่เกิดขึ้น ซึ่งระบบบริหารจัดการสาธารณสุขของไทยอาจจะไม่สามารถจัดการเรื่องโรคระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พบว่า โครงสร้างประชากรของประเทศจะมีการเปลี่ยนแปลง ในหลายมิติ อาทิ อัตราการเพิ่มของประชากรไทยมีแนวโน้มที่จะลดลงเนื่องจากลักษณะของครอบครัวไทย ในอนาคตจะมีแนวโน้มเป็นครอบครัวที่ไม่มีบุตรเพิ่มมากขึ้น รวมถึงมีอัตราการเกิดต่ำ ในขณะที่สัดส่วนของผู้สูงอายุ ในประเทศจะมีเพิ่มมากขึ้น โดยประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Completely Aged Society) ในปี พ.ศ. 2566 นอกจากนี้ ในปัจจุบัน มีสัดส่วนการย้ายถิ่นฐานของประชากรที่เข้าไปทำงานในเมืองใหญ่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทยมีประชากรเมืองร้อยละ 57.2 และคาดว่า ในปี พ.ศ. 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 68.0 ซึ่งในปี พ.ศ. 2583 อาจเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 74.3 เป็นการสะท้อนว่าสังคมไทยในอนาคต จะมีประชากรเกือบครึ่งของประชากรทั้งหมดอาศัยในเขตเมือง⁴⁶ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสนใจว่า ในปี พ.ศ. 2563 ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร และภาคกลาง กลับมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยประชากรไทยมีแนวโน้มการย้ายถิ่นฐาน และกลับไปทำงานในเมืองใหญ่ที่เป็นภูมิลำเนาของตนเอง⁴⁷ ทั้งนี้ เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานมากขึ้น อีกทั้งสังคมไทยมีแนวโน้มในการยอมรับเพศที่สามมากขึ้น ส่งผลให้ความแตกต่างทางเพศ มีแนวโน้มที่จะลดลง เนื่องจากสังคมไทยเปิดกว้างทางความคิด และให้การยอมรับกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ⁴⁸ อย่างไรก็ตาม เรื่องความรุนแรงในครอบครัวยังคงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น สืบเนื่องจากการพัฒนาที่รวดเร็วของเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมที่หลากหลาย อาทิ การหลอกลวง การให้ข่าวหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ การเอื้อประโยชน์ต่อการทำธุรกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผิดกฎหมาย รวมถึงเรื่องการพนันและยาเสพติด ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัวอาจยังขาดความเข้มแข็ง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขหรือป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งฉากทัศน์ในอนาคตทั้งหมดที่กล่าวมา จะส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัวทั้งในทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำผลการวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation

⁴⁶ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศจากผลการคาดประมาณประชากรไทย. กรุงเทพฯ.

⁴⁷ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). สรุปผลที่สำคัญการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ. 2563. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

⁴⁸ เสกสรร สายสีสอด. (2564). การศึกษาพฤติกรรมการดำรงชีวิต (Lifestyles) และความพึงพอใจในการดำรงชีวิตของกลุ่ม LGBTQ+ ในจังหวัดอุดรธานี.

Analysis) การบริหารจัดการด้านครอบครัวของภาครัฐ ฉากทัศน์ของสถาบันครอบครัวในอนาคต ผนวกกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2560 - 2564 และแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2563 - 2565 รวมถึงข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวมาใช้ในการวางแผน และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 - 2570 เพื่อให้สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถาบันครอบครัวในอนาคต รวมถึงสามารถวางแผนปฏิบัติการที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม

3.2.1 วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อให้สถาบันครอบครัวไทยมีสุขภาวะ และสัมพันธภาพที่ดี
- (2) เพื่อให้ครอบครัวมีหลักประกันที่มั่นคง และลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
- (3) เพื่อให้กลไกมีความเข้มแข็งและมีการบูรณาการภาคีเครือข่ายในทุกกระดับเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว
- (4) เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการทำงาน

3.2.2 เป้าหมายและตัวชี้วัดรวม

- 1) เป้าหมายหลัก : ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง
- 2) ตัวชี้วัดรวม : ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวไทย

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย				
		2566	2567	2568	2569	2570
ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวไทย*	ร้อยละ	N/A	เพิ่มขึ้น 1%	เพิ่มขึ้น 1%	เพิ่มขึ้น 1%	เพิ่มขึ้น 1%

หมายเหตุ:

*ข้อมูลจากการสำรวจสถานการณ์ความเข้มแข็งของครอบครัวไทย ประจำปี 2566 ซึ่งจะถูกนำมาใช้เป็นค่าพื้นฐานเป็นปีแรก

3.2.3 ยุทธศาสตร์ด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 - 2570

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างสุขภาวะและสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว

เป้าหมาย: ครอบครัวมีสุขภาวะ และสัมพันธภาพที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ค้ำคองและช่วยเหลือครอบครัวให้มีความปลอดภัยและมั่นคง

เป้าหมาย: ครอบครัวมีหลักประกันที่มั่นคง และลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและบูรณาการภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว

เป้าหมาย: กลไกมีความเข้มแข็งและมีการบูรณาการภาคีเครือข่ายในทุกกระดับเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัว

เป้าหมาย: มีระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการทำงาน

3.2.4 แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

- 1) ส่งเสริมให้ครอบครัวมีสุขภาพะ มีสัมพันธภาพที่ดี มีทักษะและการเรียนรู้ของครอบครัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พ่อแม่ และผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตสมวัย
- 2) คุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัวให้มีความปลอดภัยและมั่นคง โดยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สร้างสังคมและชุมชนปลอดภัยสำหรับครอบครัว รวมถึงพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับครอบครัว
- 3) ส่งเสริมและบูรณาการภาคีเครือข่ายทุกระดับเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ กลไก และภาคีเครือข่ายในการทำงานด้านครอบครัว ผลักดันให้ท้องถิ่นมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในระดับชุมชน รวมถึงผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีนโยบาย หรือมาตรการที่สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว
- 4) มุ่งเน้นการพัฒนาระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัว โดยพัฒนา ปรับปรุงและผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ส่งเสริมการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านครอบครัวอย่างเป็นระบบ สร้างสื่อปลอดภัยสำหรับครอบครัว รวมถึงส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้ด้านครอบครัว

3.3 ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ และแผนงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างสุขภาวะและสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว

เป้าหมาย ครอบครัวมีสุขภาวะและสัมพันธภาพที่ดี

ตัวชี้วัด

1. ดัชนีด้านการมีสุขภาวะที่ดี
2. ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวด้านสัมพันธภาพ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย				
		2566	2567	2568	2569	2570
ดัชนีด้านการมีสุขภาวะที่ดี*	ร้อยละ	80	80.5	81	81.5	82
ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวด้านสัมพันธภาพ**	ร้อยละ	N/A	เพิ่มขึ้น 0.5%	เพิ่มขึ้น 0.5%	เพิ่มขึ้น 0.5%	เพิ่มขึ้น 0.5%

หมายเหตุ

* ข้อมูลจากรายงานดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ประจำปี 2562 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ปี 2560 = 79.88, 2561 = 80.39, 2562 = 79.18) ข้อมูล ณ 25 ตุลาคม 2564

** ข้อมูลจากการสำรวจสถานการณ์ความเข้มแข็งของครอบครัว ประจำปี 2566 ซึ่งจะถูกนำมาใช้เป็นค่าพื้นฐานเป็นปีแรก

ตัวชี้วัดที่ 1 ดัชนีด้านการมีสุขภาวะที่ดี

หน่วยงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตัวชี้วัดที่ 2 ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวด้านสัมพันธภาพ

หน่วยงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หน่วยงานหลัก

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข
กระทรวงศึกษาธิการ

หน่วยงานสนับสนุน

กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงแรงงาน สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพที่ดี ทั้งด้านสุขภาพกาย จิต สติปัญญาและสังคม และมีทักษะการเรียนรู้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

แผนงาน

1.1 ส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสุขภาพที่ดี โดยให้สมาชิกในครอบครัวมีการแสดงออกความรักและความเข้าใจ การสื่อสารเชิงบวก การสร้างบรรยากาศของการยอมรับและความไว้วางใจกับสมาชิกทุกคนในครอบครัว รวมถึงครอบครัวใช้เวลาคุณภาพร่วมกัน

1.2 ส่งเสริมให้ครอบครัวมีการสร้างและปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและเจตคติที่ดี การส่งเสริมความเสมอภาคในครอบครัวและความรับผิดชอบต่อสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัว

1.3 ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างทักษะและการเรียนรู้ของครอบครัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านครอบครัวและสังคม

1.4 สร้างพื้นที่สาธารณะในการเรียนรู้ และส่งเสริมสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเลี้ยงดูสำหรับสมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย

2. ส่งเสริมพ่อแม่และผู้ปกครองให้มีการเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตสมวัย

แผนงาน

2.1 สร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะก่อนการมีครอบครัว การตั้งครรถ์ และการเลี้ยงดูบุตร

2.2 ส่งเสริมให้พ่อแม่ และผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว เช่น ส่งเสริมบทบาทของสมาชิกในครอบครัวให้มีส่วนร่วมและสามารถสลับบทบาทในการดูแลสมาชิกในครอบครัว

2.3 ส่งเสริมการสร้างสมดุลระหว่างชีวิต การทำงาน และครอบครัว เพื่อให้พ่อแม่ และผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง

3. ส่งเสริมความพร้อมในการสร้างครอบครัวและการเกิดอย่างมีคุณภาพ

แผนงาน

3.1 กระตุ้นและส่งเสริมให้ประชากรมีทัศนคติที่ดีในการสร้างครอบครัวและมีการเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างครอบครัวที่มีคุณภาพและมีความเข้มแข็ง

3.2 ส่งเสริมให้มีการเกิดอย่างมีคุณภาพโดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเลี้ยงดูบุตรให้มีพัฒนาการสมวัย โดยมีมาตรการลดการตั้งครรถ์ไม่พร้อม รมรงค์การวางแผนครอบครัวเพื่อการมีบุตรเมื่อพร้อม เพิ่มบริการสำหรับผู้ที่มิภาวะมีบุตรยาก จัดสวัสดิการสำหรับครอบครัวที่ตั้งครรถ์ไม่พร้อมหรือไม่มีความพร้อมในการดูแลบุตร

โครงการสำคัญ

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ
1. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพที่ดีทั้งด้านสุขภาพกาย จิต สติปัญญา สังคม และมีทักษะการเรียนรู้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	○ โครงการพัฒนาครอบครัวพลังบวก (Positive Parenting) ในสังคมไทย ○ โครงการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพจิตในวิถีชีวิตใหม่เพื่อเสริมสร้างพลังใจ (Resilience) แก่ประชาชน ○ โครงการลดการฆ่าตัวตายเพิ่มการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชในประชากรเปราะบางทางสังคมและเศรษฐกิจ
2. ส่งเสริมพ่อแม่และผู้ปกครองให้มีการเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตสมวัย	○ โครงการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กปฐมวัย ○ โครงการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กล่าช้า
3. ส่งเสริมความพร้อมในการสร้างครอบครัวและการเกิดอย่างมีคุณภาพ	○ โครงการการเตรียมความพร้อมก่อนสมรสและก่อนมีบุตรเพื่อการเกิดทุกรายมีคุณภาพ

สรุปโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างสุขภาวะและสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว
เป้าหมาย ครอบครัวมีสุขภาวะและสัมพันธภาพที่ดี
ตัวชี้วัด 1. ดัชนีด้านการมีสุขภาวะที่ดี
2. ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวด้านสัมพันธภาพ

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
1. ส่งเสริมให้สมาชิก ในครอบครัวมีสุขภาวะ ที่ดี ทั้งด้านสุขภาพกาย จิต สติปัญญาและ สังคม และมีทักษะ การเรียนรู้ เพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงทาง สังคม	1.1 ส่งเสริมการสร้าง สัมพันธภาพและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การสร้างสุขภาวะที่ดี โดยให้สมาชิกในครอบครัว มีการแสดงออกความรัก และความเข้าใจ การสื่อสาร เชิงบวก การสร้างบรรยากาศ ของการยอมรับและความ ไว้วางใจกับสมาชิกทุกคน ในครอบครัว รวมถึง ครอบครัวมีการใช้เวลา คุณภาพร่วมกัน	โครงการพัฒนาครอบครัว พลังบวก (Positive Parenting)	2566	2,950,800	8,904,200	-	-	-	1. เกิดครอบครัวพลังบวก 2. เกิดระบบพี่เลี้ยงที่ปรึกษา ในชุมชน 3. มีฐานข้อมูลชุมชน พี่เลี้ยง ชุมชนและเครือข่าย	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	โครงการสำคัญ 2566
		โครงการส่งเสริมการสื่อสาร เชิงบวกและเรื่องเพศ ในครอบครัว/ การพัฒนา รูปแบบกลไกภายในสถาน ประกอบการเพื่อส่งเสริม การสื่อสารเชิงบวก ในครอบครัวกับพนักงาน ที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง ของเด็กและวัยรุ่น								แพทพูเฮลท์	
		โครงการพัฒนาจังหวัด ต้นแบบเพื่อการสนับสนุนสุข ภาวะเด็ก เยาวชน และ ครอบครัวในชุมชน ระยะที่2	โครงการ ต่อเนื่อง							ร้อยละ 70 ของครอบครัว ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีสัมพันธภาพดีขึ้น	สสส. และสมาคม เครือข่ายพัฒนา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (สพร.) พมจ. อปท. และภาคีเครือข่าย ในพื้นที่ต้นแบบ

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการส่งเสริมการใช้เวลาคุณภาพร่วมกันในครอบครัว									
		กิจกรรมครอบครัวรักการอ่าน	2566 - 2570	640,000	640,000	640,000	640,000	640,000	จำนวนและความพึงพอใจ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ที่บ้านหนังสือในชุมชน	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต 16 เขต	
		กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ เยาวชน (ด้านดนตรี / กีฬา)	2566 - 2570	1,023,000	1,023,000	1,023,000	1,023,000	1,023,000	ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม โครงการ	กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการ กองทัพไทย)	
		กิจกรรมส่งเสริมสังคม และ วัฒนธรรมในศูนย์เยาวชน	2566 - 2570	30,000,000	30,000,000	30,000,000	30,000,000	30,000,000	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม กีฬาและนันทนาการ ในศูนย์เยาวชน 35 แห่ง	กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว	
		กิจกรรมจัดงานฉลองวันเด็ก แห่งชาติของกรุงเทพมหานคร	2566 - 2570	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	จำนวนเด็ก เยาวชน และ ครอบครัวที่เข้าร่วม กิจกรรม ไม่น้อยกว่า 10,000 คน	กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว	
		กิจกรรมส่งเสริมพัฒนา นันทนาการเพื่อมวลชน	2566 - 2570	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	เด็ก เยาวชน สมาชิกศูนย์ เยาวชน และประชาชน ทั่วไปร่วมกิจกรรม จำนวน 10,000 คน	กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว	
		กิจกรรมความร่วมมือกับ โรงเรียน ที่ใกล้สถานที่ทำงาน ให้สามารถดูแลบุตรหลาน และครอบครัวใกล้ชิด	2566- 2570	-	-	-	-	-	จำนวนผู้เข้าเรียน สนใจ เข้าเรียนในโรงเรียนที่ใกล้ สถานที่ทำงาน	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	
		กิจกรรมการเปิดให้เข้าชม และเรียนรู้แหล่งมรดก ทางศิลปวัฒนธรรม ดังนี้ 1. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ 2. อุทยานประวัติศาสตร์	ทุกปี	-	-	-	-	-	ผู้เข้าชมที่เป็นครอบครัว เข้าร่วมชมแหล่งมรดก ทางศิลปวัฒนธรรม ทั้งสอง ประเภท ไม่น้อยกว่าปีละ 10,000 ครอบครัว	กรมศิลปากร	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการส่งเสริมให้ครอบครัวมีความรู้และทักษะในการดำเนินชีวิต									
		กิจกรรมสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อม รองรับสังคมสูงวัย	2566 - 2570	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	จำนวนคนและเครือข่าย ที่เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึง คุณค่าและความสำคัญ ของผู้สูงอายุผ่านช่องทาง ต่าง ๆ และได้รับความรู้ ในการเตรียมความพร้อม ผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ	กระทรวง พม. (กรมกิจการผู้สูงอายุ)	
		กิจกรรมคลินิกครอบครัว อบอุ่น	2566 - 2570	-	-	-	-	-	ประเมินความรู้ความเข้าใจ ในการสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีในครอบครัวของ ผู้ใช้บริการ	กรุงเทพมหานคร ศูนย์บริการ สาธารณสุข 69 แห่ง สำนักอนามัย	
		กิจกรรมครอบครัวเข้มแข็ง (Strengthening Family)	2566- 2570						จำนวนเด็ก เยาวชน และ ครอบครัว ในสถาน ควบคุมได้รับกิจกรรม ส่งเสริมความเข้มแข็ง ครอบครัว จำนวน 3,000 ครอบครัว	กระทรวงยุติธรรม กรมพินิจและ คุ้มครองเด็กและ เยาวชน	
		กิจกรรมสนับสนุนการแก้ไข บำบัด พื้นฟู เด็ก เยาวชน และครอบครัว กิจกรรม ครอบครัวสัมพันธ์	2566						ร้อยละ 80 ผู้ปกครอง ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจและ ได้ความรู้ความเข้าใจ ในการเลี้ยงดูบุตรหลาน ตามหลักจิตวิทยามากขึ้น	ศาลเยาวชนและ ครอบครัวกลาง	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมสนับสนุนการแก้ไข บำบัด พื้นฟู เด็ก เยาวชน และครอบครัว กิจกรรม ครอบครัวอุ่นใจได้ลูกหลานคืน	2566						เด็ก เยาวชนและครอบครัว ที่เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 80 มีทักษะในการดำเนิน ชีวิตที่ถูกต้อง และมีการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไป ในทางที่เหมาะสม	กรมทหารราบที่ 21 รักษาพระองค์ ในสมเด็จพระบรม ราชาชนนีพันปีหลวง	
		กิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ยาและสารเสพติดแบบครบ วงจร - ประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาศักยภาพผู้ใช้ระบบ ประเมินภูมิคุ้มกันยาเสพติด และสารเสพติด กรุงเทพมหานคร - ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานให้ คำปรึกษา - จัดกิจกรรมเสริมพลัง ครอบครัวเพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกันป้องกันยาและ สารเสพติด	2566	702,900	-	-	-	-	- ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วม ประชุมฯ มีความรู้ในการ ใช้งานระบบประเมิน ภูมิคุ้มกันยาเสพติดและ สารเสพติด กรุงเทพฯ - ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วม ประชุมฯ สามารถดำเนินการ คัดกรองนักเรียนโดยใช้ ระบบประเมินภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดและสารเสพติด กรุงเทพฯ - ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วม ประชุมฯ มีการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ถูกต้องในการ ดำเนินงานให้คำปรึกษา - ร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วม ประชุมฯ มีการดำเนินงาน ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ในโรงเรียน	กรุงเทพมหานคร สำนักอนามัย	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
									- ร้อยละ 80 ของผู้ปกครอง ที่ร่วมกิจกรรมมีความรู้ เพิ่มขึ้น		
		กิจกรรมให้ความรู้ด้าน ครอบครัวผ่านสื่อออนไลน์	2566 - 2570	-	-	-	-	-	จัดกิจกรรม 6 ครั้ง/ปี	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต	
		กิจกรรม Facebook Live รายการ Talk about Kids	2566						มีการเผยแพร่ทาง Facebook และ Website : ThaiPBSKids	องค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพ สาธารณะแห่ง ประเทศไทย	
		กิจกรรมบทความจาก นักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญ ด้านเด็กและครอบครัว								ศูนย์สื่อสาธารณะ สำหรับเด็กและครอบครัว	
		กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ แกนนำแม่วิญญูเพื่อสุขภาพ เด็กปฐมวัยในครอบครัว เปราะบาง	2566- 2567						พื้นที่ต้นแบบดูแลสุขภาพ เด็กในครอบครัวเปราะบาง อย่างน้อย 4 แห่ง	มูลนิธิสร้างความสำเร็จ เรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส)	อยู่ระหว่าง ขอรับทุน สนับสนุน
	1.2 ส่งเสริมให้ครอบครัว มีการสร้างและปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมและ เจตคติที่ดี การส่งเสริม ความเสมอภาคในครอบครัว และความรับผิดชอบต่อ สังคมให้แก่สมาชิก ในครอบครัว	โครงการส่งเสริมเครือข่าย ครอบครัวคุณธรรม	2565 - 2566	3,077,000	3,077,000	3,077,000	3,077,000	3,077,000	เกิดเครือข่ายครอบครัว อาสาสมัคร เฝ้าระวังทาง วัฒนธรรม ในชุมชน คุณธรรม ไม่น้อยกว่า 25 ครอบครัว จากกลุ่ม เป้าหมาย 30 ครอบครัว	กระทรวงวัฒนธรรม (สำนักงานปลัด กระทรวงวัฒนธรรม)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่สมาชิกในครอบครัว									
		กิจกรรมบรรพชาสามเณร ภาคฤดูร้อน	2566	195,000	-	-	-	-	ร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ในหลักธรรม คำสอนของพระพุทธศาสนา เพิ่มขึ้น	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต ยานนาวา	
		กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมฤดูร้อน	2566 - 2570	730,000	730,000	730,000	730,000	730,000	- จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม - จำนวนกลุ่มเป้าหมาย ที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตสวนหลวง	
		กิจกรรมจัดงานวันสำคัญ อนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรมไทย	2566 - 2570	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	จำนวนและความพึงพอใจ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม วันสำคัญอนุรักษ์สืบสาน วัฒนธรรมไทย	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต 10 เขต (เขตละ 500,000 บาท)	
		กิจกรรมชุมชนรักษาศีล 5	2566 - 2570	-	-	-	-	-	ร้อยละของชุมชนที่เข้าร่วม กิจกรรม	สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร และชุมชนในพื้นที่	
		กิจกรรมส่งเสริมการจัด กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา (วันมาฆบูชา, วันวิสาขบูชา, วันอาสาฬหบูชา และ วันเข้าพรรษา)	2566 - 2570	12,530,000	15,650,000	16,250,000	16,875,000	17,500,000	เด็ก เยาวชน ประชาชน สนใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,000,000 คน	กระทรวงวัฒนธรรม (กรมการศาสนา)	
		กิจกรรมค่ายคุณธรรม จริยธรรม	2566						ร้อยละ 70 เด็กและเยาวชน ที่ถูกกล่าวหากระทำความ ผิด จะไม่กลับมา กระทำความผิดอีก และ มีความรับผิดชอบต่อ	- ศาลเยาวชนและ ครอบครัวกลาง - กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม - โรงพยาบาลตุลาการ เฉลิมพระเกียรติ	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
									ครอบครัว ชุมชนและสังคม มุ่งมั่นพัฒนาสังคมและ เป็นพลเมืองดีของ ประเทศไทย	สำนักงานศาลยุติธรรม - มูลนิธิสถาบันพัฒนา นิติจิตเวชเด็กเยาวชน และครอบครัว - สำนักงานคุมประพฤติ กรุงเทพฯ 11	
		กิจกรรมส่งเสริมสร้างการ เรียนรู้ตามค่านิยมหลักของ องค์กรให้แก่บุคลากร สวทช. (รู้ เข้าใจ นำไปปฏิบัติ และ เป็นตัวอย่าง)	2566- 2570	-	-	-	-	-	กลุ่มเป้าหมายมีความรับรู้ และเข้าใจไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 85	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	
		กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ลูกศิษย์ ลักษณะกิจกรรม 1. จัดหาวิทยากรที่มีความ เชี่ยวชาญและความชำนาญ เกี่ยวกับเรื่องการปลูกฝัง ค่านิยม คุณธรรมและความ รับผิดชอบต่อสังคม มาอบรม ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง 2. เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วม อบรม 1 ครั้งต่อปีการศึกษา 3. ประเมินผลการจัดโครงการ ตามตัวชี้วัด	5 ปี	45,000	50,000	55,000	60,000	65,000	1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ 2. ความรู้ที่ได้รับ 3. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ 4. ระดับความพึงพอใจ	มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ ระดับปทุมวิชัย โรงเรียนสาธิตเกษตรฯ กำแพงแสน	
	1.3 ส่งเสริมและพัฒนา เครื่องมือเพื่อเสริมสร้าง ทักษะและการเรียนรู้ของ ครอบครัว เพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงทางด้าน ครอบครัวและสังคม	โครงการส่งเสริมความรู้ ด้านสุขภาพจิตในวิถีชีวิตใหม่ เพื่อเสริมสร้างพลังใจ (Resilience) แก่ประชาชน	2566 - 2570	3,890,000	4,279,000	4,706,900	5,177,600	5,695,400	ร้อยละ 60 ของประชาชน มีความรอบรู้ด้านสุขภาพจิต ในประเด็นภูมิคุ้มกันทางใจ (Resilience) ในระดับสูง	กระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต และ เครือข่ายแกนนำ ในระดับพื้นที่ อสม. อปท. รพช. รพสต. สสจ.	โครงการ สำคัญ 2566

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการลดการฆ่าตัวตาย เพิ่มการเข้าถึงระบบบริการ สุขภาพจิตและจิตเวช ในประชากรกลุ่มเปราะบาง ทางสังคมและเศรษฐกิจ	2566 - 2570	4,802,300	5,042,500	5,547,000	6,101,700	6,711,200	ร้อยละ 20 ของผู้พยายาม ฆ่าตัวตายได้รับการดูแล เฝ้าระวัง ไม่กลับมาทำร้าย ตัวเองซ้ำใน 1 ปี เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมา	กระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต รพ.จังหวัดขอนแก่น ราชชนรินทร์	โครงการ สำคัญ 2566
		โครงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของครอบครัว									
		กิจกรรมจัดการความรู้และ สื่อสารความรู้เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานของภาคี เครือข่ายด้านสุขภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว ปีที่ 2 (กิจกรรมพัฒนาชุดเครื่องมือ สำหรับพัฒนาศักยภาพภาคี เครือข่ายให้สามารถนำความรู้ ในการดูแลเด็กไปปรับใช้ ; โปสเตอร์ 6 ชิ้น, วารสาร Happinet Club)							ครอบครัวในชุมชนมี ความรู้ที่ทักษะในการดูแล สมาชิกในครอบครัวและ มีสัมพันธภาพที่ดีขึ้น จำนวนครอบครัวที่ได้รับ ความรู้จากภาคีเครือข่าย ที่นำคู่มือ ความรู้ในการ เลี้ยงดูเด็ก เยาวชน และ ครอบครัวไปใช้อย่างน้อย 700 ครอบครัว	สสส. สมาคมเครือข่ายพัฒนา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ มูลนิธิพัฒนาเครือข่าย เอเด็ค มูลนิธิสร้าง ความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้ หญิง กลุ่มลูกเหยิง กลุ่ม พลังใจ ห้องสมุดจินดา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 300 แห่ง	
		กิจกรรมการพัฒนาโปรแกรม สอนเทคนิคการปรับพฤติกรรม เด็กสำหรับผู้ปกครอง ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (กิจกรรมพัฒนาเนื้อหา ฝึกอบรมและตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญ จัดทำสื่อ วีดิทัศน์ และพัฒนาเว็บไซต์ ฝึกอบรมผู้ปกครองขึ้นเผยแพร่ ในระบบอินเทอร์เน็ต)							ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ได้เรียนรู้เทคนิคการปรับ พฤติกรรมเด็กผ่านเว็บไซต์ Net PAMA เพิ่มขึ้น	คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล กรมสุขภาพจิต กรมอนามัย สธ.	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมพัฒนาระบบ การเรียนรู้ออนไลน์เพื่อพัฒนา ทักษะของเด็กและครอบครัว (ระยะที่ 2)	โครงการ ต่อเนื่องปี 2565						1. เกิดระบบดิจิทัล แพลตฟอร์มการเรียนรู้ ที่พร้อมใช้งานช่องทางทาง สื่อสารออนไลน์สำหรับ กลุ่มพ่อแม่/ผู้ดูแลเด็ก/ ผู้ทำงานกับเด็ก ช่วงอายุ 3 - 8 ปี ที่เพิ่มการเรียนรู้ แก่กลุ่มเป้าหมายโดยวัด และติดตามผลผ่านระบบ ภายในตัวแพลตฟอร์ม 1 รูปแบบ 2. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพ่อแม่/ผู้ดูแลเด็ก/ ผู้ทำงานกับเด็กที่เป็นผู้ใช้ งานหลัก เกิดปฏิสัมพันธ์ ที่ดีขึ้นกับเด็กภายในความ ดูแลหลังใช้งานแพลตฟอร์ม เทียบกับฐานข้อมูลเดิม	สำนักงานกองทุน สนับสนุนการส่งเสริม สุขภาพ (สสส.)	
		กิจกรรมพัฒนาคู่มือการพัฒนา ออสส. ต้นแบบด้านการเลี้ยงดู เด็กอายุ 0 - 6 ปี ในชุมชน เพื่อส่งต่อชุดความรู้การเลี้ยงดู เด็กตามวัยให้กับแกนนำใน ชุมชนในเขตกทม.และเป็น พี่เลี้ยงให้กับกลุ่มครอบครัว เปราะบางที่ดูแลเด็ก	2564 - 2566						1. ความรู้และทักษะ ของผู้รับการอบรม 2. สัมพันธภาพในครอบครัว ที่เข้าร่วมโครงการดีขึ้น	สำนักงานกองทุน สนับสนุนการส่งเสริม สุขภาพ (สสส.)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ	
				2566	2567	2568	2569	2570				
		กิจกรรมพัฒนาต่อยอดระบบ Thai Family Platform : ระบบเพื่อนครอบครัว : Family Line	2566	6,890,800						- จำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์ เพื่อนครอบครัวที่มีการรวบรวมและเผยแพร่ องค์ความรู้ตามวงจรชีวิต ครอบครัว	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)	
		กิจกรรมอบรมเสริมพลังแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัวผ่าน Platform Online พร้อมผลิตสื่อให้ความรู้	2566	490,000						- จำนวนแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัวที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)	
	1.4 สร้างพื้นที่สาธารณะในการเรียนรู้และส่งเสริมสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเลี้ยงดูสำหรับสมาชิกครอบครัวทุกช่วงวัย	โครงการพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับครอบครัว										
		กิจกรรมบูรณาการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อครอบครัวและความเสมอภาคระหว่างเพศ : สร้างพื้นที่เรียนรู้ครอบครัวสำหรับครอบครัวในชุมชน	2568 - 2570							1. จำนวนพื้นที่เรียนรู้สำหรับครอบครัว 2. จำนวนช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับครอบครัว 3. จำนวนหน่วยงาน/องค์กรที่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสตรีและครอบครัว	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)	
		กิจกรรมบริหารจัดการพิพิธภัณฑเด็ก กรุงเทพมหานคร แห่งที่ 2 (ทุ่งครุ)	2566 - 2570	4,000,000	4,000,000	4,000,000	4,000,000	4,000,000	- ให้บริการเด็ก เยาวชน และครอบครัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 - จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ให้กับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ด้วยการเรียนรู้	กรุงเทพมหานคร สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว		

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
									แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Learning Through Action) 10 กิจกรรม/เดือน		
		กิจกรรมค่าใช้จ่ายในการ ส่งเสริมกีฬาและลานกีฬา	2566 - 2570	1,700,000	1,700,000	1,700,000	1,700,000	1,700,000	จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม และใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ลานกีฬา	สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	
		แผนงานส่งเสริมพื้นที่เรียนรู้ เพื่อความสุขของเด็ก							ครอบครัวที่เข้าร่วม กิจกรรมในพื้นที่เรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอมี สัมพันธภาพที่ดีขึ้นไม่น้อย กว่าร้อยละ 50	สสส มูลนิธิเพื่อการ พัฒนาเด็ก (มพด.) และภาคีร่วมปฏิบัติการ อาที มูลนิธิสื่อชาวบ้าน มูลนิธิสร้างสรรค์ ชาติพันธุ์อาเซียน มูลนิธิสถาบันสื่อเด็ก และเยาวชน เป็นต้น	
		กิจกรรมพัฒนาต้นแบบพื้นที่ เรียนรู้สร้างสรรค์เพื่อ ส่งเสริมทักษะในอนาคต สำหรับเด็กและเยาวชน	2566	-					1. แนวทางการพัฒนา ต้นแบบพื้นที่เรียนรู้ สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริม ทักษะในอนาคตสำหรับ เด็กและเยาวชน 2. จำนวนสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร/ชุมชน ที่ได้รับการให้แนวคิด การพัฒนาพื้นที่ฯ 50 แห่ง 3. ต้นแบบพื้นที่เรียนรู้ สร้างสรรค์ฯ จำนวน 3 แห่ง	สำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้ (สปร.) สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงสาธารณสุข มูลนิธิศุภนิมิตแห่ง ประเทศไทย องค์การบริหารส่วน จังหวัด	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ	
				2566	2567	2568	2569	2570				
		กิจกรรมพัฒนาเมือง เศรษฐกิจฐานความรู้ลำปาง ผ่านการเดินทางท่องเที่ยว Knowledge based Travel	2566	-						1. ต้นแบบพื้นที่เรียนรู้ ภายใต้โครงการพัฒนาเมือง เศรษฐกิจฐานความรู้ลำปาง ผ่านการเดินทางท่องเที่ยว (พื้นที่สาธารณะ) 1 แห่ง 2. ชุดองค์ความรู้/เส้นทาง การเรียนรู้ผ่านการเดินทาง ท่องเที่ยว (Route) 3 เส้นทาง	สำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้ (สปร.) และหน่วยงาน ภายในองค์กร บริหารส่วนจังหวัด	
โครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และเลี้ยงดูสำหรับครอบครัวทุกช่วงวัย												
		กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วิถีไทยตามสไตล์สองฝั่งคลอง พระโขง ประเวศ บูรีรัมย์	2566 - 2570	417,500	417,500	417,500	417,500	417,500	ร้อยละ 80 ของแหล่ง ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกให้กับ นักท่องเที่ยวและเอื้อต่อ การเรียนรู้	สำนักงานเขต สวนหลวง กรุงเทพมหานคร		
		กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ แกนนำแม่ข่ายรุ่นเพื่อ สุขภาพเด็กปฐมวัย ในครอบครัวเปราะบาง	2566- 2567						พื้นที่ต้นแบบดูแลสุขภาพ เด็กในครอบครัวเปราะบาง อย่างน้อย 4 แห่ง	มูลนิธิสร้างความเข้าใจ เรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส)	อยู่ระหว่าง ขอรับทุน สนับสนุน	
		กิจกรรมการจัดค่าย วิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย - ค่ายวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี - โครงการมหาวิทยาลัยเด็ก ประเทศไทย - โครงการส่งเสริมการ เรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ (EECi , อำเภอคลองหลวง)	2566 - 2570	15,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000	จำนวนกิจกรรมและ ผู้เข้าร่วม	สำนักงานสถานนโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม แห่งชาติ หรือ (สอวช.)		

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ	
				2566	2567	2568	2569	2570				
2.ส่งเสริมพ่อแม่และผู้ปกครองให้มีการเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตสมวัย	2.1 สร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะก่อนการมีครอบครัว การตั้งครรภ์ และการเลี้ยงดูบุตร	โครงการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กล่าช้า	2566 - 2570	7,494,600	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	ร้อยละ 35 ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการคัดกรองแล้วพบว่ามีการพัฒนาการล่าช้าแล้วได้รับการกระตุ้นด้วยเครื่องมือมาตรฐานจนมีพัฒนาการสมวัย	1. รพศ.รพท. รพช., รพ.สต. ทุกระดับ ทุกแห่งที่เป็นเครือข่าย ในการพัฒนาระบบดูแลเด็กกลุ่มเสี่ยง/พัฒนาการล่าช้า 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. โรงเรียนผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ	โครงการสำคัญ 2566	
		โครงการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2566	-	-	-	-	-		กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย	โครงการสำคัญ 2566	
		โครงการเสริมทักษะการเลี้ยงดูบุตรให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย										
		กิจกรรมพัฒนาการที่สมวัยของเด็กปฐมวัย	2566 - 2570	67,000	67,000	67,000	67,000	67,000	ร้อยละ 80 ของพ่อแม่ผู้ปกครองผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ในการเฝ้าระวังส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย	กรุงเทพมหานคร - สำนักงานเขตหนองแขม และศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในพื้นที่		
		กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแกนนำแม่วัยรุ่นเพื่อสุขภาพของเด็กปฐมวัยในครอบครัวเปราะบาง	2566 - 2567						ร้อยละ 80 ของผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้เรื่องการเลี้ยงดูบุตรให้มีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้น	มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.)		
		กิจกรรมลดภาวะโลหิตจางในเด็กปฐมวัยและเด็กวัยเรียน	2566	-	-	-	-	-		กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย		
		กิจกรรมเด็กวัยเรียน สูงดี สมส่วน	2566	-	-	-	-	-		กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย		

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมแก้ไขปัญหาสุขภาพและภาวะโภชนาการต่ำของเด็กเล็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	2566							ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอบต.)	
	2.2 ส่งเสริมให้พ่อแม่ และผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว	โครงการพัฒนานวัตกรรมการระบบการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองในการสื่อสารเชิงบวกกับบุตรหลานเพื่อแก้พฤติกรรม การติดหน้าจอ ระยะที่ 3 (โครงการคุณเปลี่ยนลูกเปลี่ยน) พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อมุ่งเป้าการสื่อสารเชิงบวกเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้ปกครองส่งผลถึงตัวเด็กและสัมพันธภาพในครอบครัว							1. ผู้ปกครองที่ผ่านการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ มีความรู้ ความเข้าใจ การใช้การสื่อสารเชิงบวก และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว 2. ครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	สสส. และบริษัท ทูลมอโร จำกัด และภาคีเครือข่ายร่วมปฏิบัติ	
		กิจกรรมงานเชิดชูเกียรติ “วันพ่อ”	2566 - 2570	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	จำนวนและความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	กรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาสังคม	
	2.3 ส่งเสริมการสร้างสมดุลระหว่างชีวิต การทำงาน และครอบครัว เพื่อให้พ่อแม่และผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง	- มีการจัดศูนย์ดูแลเด็กเล็ก (Nursery) ในสถานที่ทำงาน - กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของพนักงานและครอบครัว เช่น การจัดกีฬาสามสัมพันธ์	2566 - 2570	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	- สามารถดูแลบุตรของบุคลากรได้ - ปฏิบัติงานตามได้บรรลุตามเป้าหมาย และสร้างสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานครอบครัวได้ - พนักงานและครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมที่สำนักงานจัดขึ้น	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	Nursery ใช้งบประมาณจะจ่ายโดยผู้ประกอบการเรียกเก็บค่าบริการ

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการความร่วมมือกับโรงเรียน ที่ใกล้สถานที่ทำงาน ให้สามารถดูแลบุตรหลาน และครอบครัวใกล้ชิด	2566 - 2570	-	-	-	-	-	จำนวนผู้เข้าเรียน สนใจ เข้าเรียนในโรงเรียนที่ใกล้ สถานที่ทำงาน	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	
		1. กำหนดให้เรื่อนำ/ ทัศนสถานจัดกิจกรรมที่มี ครอบครัวของเจ้าหน้าที่ เข้ามามีส่วนร่วม 2. การจัดเวรยามรักษาการ ของเจ้าหน้าที่ให้จัดการเข้าเวร 1 คืน เว้น 1 หรือ 2 คืน เพื่อให้มีเวลาอยู่กับครอบครัว ทำให้คุณภาพชีวิตครอบครัว ดีขึ้น	2566 - 2570	-	-	-	-	-	เรื่อนำสามารถ ดำเนินการได้ร้อยละ 100	กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์)	
		การขับเคลื่อนนโยบายการ สร้างสมดุลระหว่างชีวิตการ ทำงานและครอบครัว	2566 - 2570	-	-	-	-	-	ระดับความสำเร็จในการ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ เพื่อสร้างสมดุลฯ	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	
3. ส่งเสริมความพร้อม ในการสร้างครอบครัว และการเกิดอย่างมี คุณภาพ	3.1 กระตุ้นและส่งเสริม ให้ประชากรมีทัศนคติที่ดี ในการสร้างครอบครัวและ มีการเตรียมความพร้อม เพื่อสร้างครอบครัวที่มี คุณภาพและมีความเข้มแข็ง	โครงการเตรียมความพร้อม ก่อนสมรสและก่อนมีบุตร เพื่อการเกิดทุกรายมี คุณภาพ								กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	โครงการ สำคัญ 2566
		กิจกรรมวันครอบครัว และ การส่งเสริมให้ทุกวันเป็นวัน ครอบครัว	ทุกปี							กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
	3.2 ส่งเสริมให้มีการเกิด อย่างมีคุณภาพโดยการ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเลี้ยงดูบุตรให้มี พัฒนาการสมวัย โดยมี มาตรการลดการตั้งครรภ์ ไม่พร้อม วรรณะการวางแผน ครอบครัวเพื่อการมีบุตร เมื่อพร้อม เพิ่มบริการ สำหรับผู้ที่มีภาวะ มีบุตรยาก จัดสวัสดิการสำหรับ ครอบครัวที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม หรือไม่มีความพร้อมในการ ดูแลบุตร	กิจกรรมการดูแลทางสังคม แก่วัยรุ่นตั้งครรภ์	2566 - 2570	-	-	-	-	-	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้รับ การดูแลทางสังคม ได้แก่ การประเมินความพร้อม ของครอบครัวในการเลี้ยง ดูบุตรภายหลังจำหน่าย ออกจากโรงพยาบาล ตลอดจนการพิทักษ์สิทธิ เด็กตามกฎหมายที่พึงจะ ได้รับ เพื่อป้องกันการ ตั้งครรภ์ซ้ำ ตลอดจน ร่วมกันวางแผนแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะ เกิดขึ้น	กรุงเทพมหานคร สำนักงานแพทย์	
		กิจกรรมให้บริการฝากครรภ์ ตามเกณฑ์มาตรฐานการ ฝากครรภ์คุณภาพ ดูแลและ ส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ของหญิงตั้งครรภ์ทุกด้าน มีระบบการส่งต่อไป โรงพยาบาล ให้สูขศึกษา โรงเรียนพ่อแม่	2566 - 2570	-	-	-	-	-	ผู้ที่ได้รับฝากครรภ์ ได้เข้ากิจกรรมโรงเรียนพ่อ แม่ทุกคน	กรุงเทพมหานคร สำนักอนามัย คลินิกฝากครรภ์ ของศูนย์บริการ สาธารณสุข69 แห่ง	
		โครงการลดภาวะโลหิตจาง ในหญิงตั้งครรภ์								กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	
		โครงการส่งเสริมการเกิด อย่างมีคุณภาพ								กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ค้ำครองและช่วยเหลือครอบครัวให้มีความปลอดภัยและมั่นคง

เป้าหมาย ครอบครัวมีหลักประกันที่มั่นคง และลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ตัวชี้วัด

1. ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์
2. ร้อยละของบุคคลในครอบครัวที่ได้รับความคุ้มครองช่วยเหลือในกรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัว
3. ร้อยละของครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. ร้อยละของหน่วยงานที่ร่วมมือกันเป็นหุ้นส่วนเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง

ต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัวมีจำนวนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย				
		2566	2567	2568	2569	2570
ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์*	ร้อยละ	70	70.5	71	71.5	72
ร้อยละของบุคคลในครอบครัวที่ได้รับความคุ้มครองช่วยเหลือในกรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัว**	ร้อยละ	92	94	96	98	100
ร้อยละของครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต***	ร้อยละ	20	40	60	80	100
ร้อยละของหน่วยงานที่ร่วมมือกันเป็นหุ้นส่วนเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัวมีจำนวนเพิ่มขึ้น	ร้อยละ	N/A	เพิ่มขึ้น 1%	เพิ่มขึ้น 1%	เพิ่มขึ้น 1%	เพิ่มขึ้น 1%

หมายเหตุ

* ข้อมูลจากการรายงานความมั่นคงของมนุษย์ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ปี 2559 = 69.28 / 2560-2561 = 69.76 / 2562 = 69.00 / 2563 = 69.60)

** คำนวนจากข้อมูลจากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ได้แก่ จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงที่มารับบริการของศูนย์พึ่งได้ กระทรวงสาธารณสุข จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวจากฐานข้อมูล www.violence.in.th และจำนวนคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่จัดเก็บโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (n = 18,631 ราย) และข้อมูลผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวทั้งหมด จากโรงพยาบาล (ผู้เข้ารับบริการและผู้เสียชีวิตจากการกระทำความรุนแรง), สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานกิจการยุติธรรม ระบบฐานข้อมูล www.violence.in.th รวมถึงข้อมูลการรับแจ้งจากศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

*** ข้อมูลจากกองตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี พ.ศ. ...

ตัวชี้วัดที่ 1 ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์

หน่วยงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละของบุคคลในครอบครัวที่ได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือในกรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัว

หน่วยงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข ศาลเยาวชนและครอบครัว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม ศูนย์จัดการความรู้ความรุนแรงในครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และโรงพยาบาลในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร

ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หน่วยงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของหน่วยงานที่ร่วมมือกันเป็นหุ้นส่วนเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัวมีจำนวนเพิ่มขึ้น

หน่วยงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หน่วยงานหลัก

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลเยาวชนและครอบครัว กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร

หน่วยงานสนับสนุน

กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานศาลยุติธรรม (ศย.) องค์การภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว

แผนงาน

1.1 ส่งเสริมให้ครอบครัวดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 สร้างโอกาสทางอาชีพให้สมาชิกในครอบครัว

1.3 ส่งเสริมการวางแผนทางการเงินของครอบครัว

2. ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัวร่วมกับภาคีเครือข่าย

แผนงาน

2.1 ผลักดันนโยบาย (Policy) มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ส่งเสริมการดำเนินงานเชิงรุก โดยการป้องกัน (Prevention) และสร้างภูมิคุ้มกันให้ครอบครัว มีความเข้มแข็ง ป้องกันปัญหาที่กระทบต่อครอบครัว ส่งเสริมให้เกิดเจตคติ และค่านิยมที่ถูกต้อง การตระหนักรู้ ในสิทธิ หน้าที่ และบทบาทของสมาชิกในครอบครัวอย่างถูกต้อง

2.3 พัฒนาระบบการช่วยเหลือคุ้มครอง (Protection) สุขภาพของสมาชิกในครอบครัวที่มีการกระทำรุนแรง การเยี่ยวยา ฟืนฟู บำบัดรักษา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมถึงการคุมประพฤติให้แก่ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว

2.4 ผลักดันให้มีการดำเนินการทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (Prosecution) รวมทั้งส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวสามารถเข้าถึงกระบวนการทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

2.5 พัฒนากลไกและส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ในการดำเนินงานป้องกัน แก้ไข และคุ้มครองสุขภาพบุคคลในครอบครัวร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ตลอดจนการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลมลพิษรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว

3. สร้างสังคม และชุมชนปลอดภัยสำหรับครอบครัว

แผนงาน

3.1 สร้างสภาพแวดล้อม พื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย และลดพื้นที่เสี่ยงต่อครอบครัว

3.2 ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยแก่ครอบครัว

3.3 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีนโยบายที่เป็นมิตรต่อครอบครัวและรับผิดชอบต่อสังคม

4. พัฒนาระบบการให้บริการ และสวัสดิการสำหรับครอบครัว

แผนงาน

4.1 ส่งเสริมและพัฒนาระบบบริการให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่ครอบครัว รวมถึงระบบติดตามประเมินผลการให้ความช่วยเหลือครอบครัวรายครัวเรือน

4.2 พัฒนาระบบสวัสดิการให้ครอบครัวกลุ่มเปราะบางได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

4.3 พัฒนามาตรการ และกลไกสนับสนุนการช่วยเหลือครอบครัวลักษณะเฉพาะ

4.4 สร้างโอกาส และส่งเสริมการเข้าถึงบริการและสวัสดิการของภาครัฐ

4.5 สร้างศูนย์ช่วยเหลือสังคมระดับตำบลเพื่อให้ความช่วยเหลือครอบครัวในด้านต่าง ๆ

โครงการสำคัญ

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ
1. เสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว	○ โครงการพัฒนาทักษะอาชีพแก่ครัวเรือนเปราะบางสู่ความยั่งยืน ○ โครงการขับเคลื่อนความร่วมมือการพัฒนาทุนมนุษย์ (RF21: Precision Farming) ภายใต้โครงการบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน (เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย) ○ โครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงกรมการพัฒนาชุมชน ○ โครงการส่งเสริมการออมและพัฒนาทักษะการบริหารจัดการทางการเงินของครอบครัวและชุมชน
2. ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัวร่วมกับภาคีเครือข่าย	○ โครงการการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : ส่งเสริมภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาครอบครัว ○ โครงการพัฒนากลไกและนโยบายแก้ไขปัญหาคความรุนแรงบนฐานเพศและความรุนแรงในครอบครัว : ส่งเสริมกระบวนการขับเคลื่อนศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวระดับจังหวัด
3. สร้างสังคม และชุมชนปลอดภัยสำหรับครอบครัว	○ โครงการพัฒนาระบบนิเวศ และนวัตกรรมสุขภาพ (Medicopolis: เมดิโคโพลิส) ศูนย์ภูมิภาค รองรับสังคมผู้สูงวัย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และยกระดับคุณภาพชีวิต ○ โครงการ SMART SAFETY ZONE 4.0 ○ โครงการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย ○ โครงการยกระดับเมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย เพื่อคนไทยเท่าเทียมและเท่ากัน
4. พัฒนาระบบการให้บริการ และสวัสดิการสำหรับครอบครัว	○ โครงการยกระดับการเข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพแต่ละกลุ่มวัย และอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มเปราะบางและด้อยโอกาสทางสังคม ○ การพัฒนาทักษะชีวิตแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว และสร้างเครือข่ายในระดับพื้นที่

สรุปโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

ยุทธศาสตร์ที่ 2
เป้าหมาย
ตัวชี้วัด

คุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัวให้มีความปลอดภัยและมั่นคง
ครอบครัวมีหลักประกันที่มั่นคง และลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

1. ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์
2. ร้อยละของบุคคลในครอบครัวที่ได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือในกรณีเกิดความรุนแรงในครอบครัว
3. ร้อยละของครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. ร้อยละของหน่วยงานที่ร่วมมือกันเป็นหุ้นส่วนเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัวมีจำนวนเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
1. เสริมสร้างความปลอดภัยทางเศรษฐกิจของครอบครัว	1.1 ส่งเสริมให้ครอบครัวดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง									
		กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง		450,000,000	470,000,000	490,000,000	510,000,000	530,000,000	จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนาชุมชน)	โครงการสำคัญ
		กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	2566 - 2580	19,428,300	198,547,000	198,547,000	198,547,000	198,547,000	เชิงปริมาณ 1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 154 กลุ่ม ได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเบื้องต้น 2. องค์กรเกษตรกร จำนวน 556 กลุ่ม ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการกลุ่มให้มี ความเข้มแข็งสู่การเป็น Smart Group เชิงคุณภาพ 1. ร้อยละ 60 ของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านฯ ที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
									2. ร้อยละ 70 ขององค์กร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีผลการประเมินตาม เกณฑ์การประเมิน ศักยภาพองค์กรเกษตรกร เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ		
		กิจกรรมส่งเสริมการ ดำเนินงาน อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	2566 - 2570	7,232,000	15,802,300	15,802,300	15,802,300	15,802,300	<u>เชิงปริมาณ</u> - กลุ่มเป้าหมายตาม โครงการฯ ได้รับการอบรม สอนแนะนำการจัดทำบัญชี <u>เชิงคุณภาพ</u> - กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจการจัดทำบัญชี เป้าหมาย ปี 2566 จำนวน 4,000 คน ปี 2567 จำนวน 7,880 คน ปี 2568 จำนวน 7,880 คน ปี 2569 จำนวน 7,880 คน ปี 2570 จำนวน 7,880 คน	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมตรวจบัญชี สหกรณ์)	
		กิจกรรมอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	2566 - 2570	-	-	-	-	-	เกษตรกรที่ได้รับการ ภายใต้โครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมปศุสัตว์)	
		กิจกรรมศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง	2566 - 2568	-	-	-	-	-	จำนวนเกษตรกรขยายผล 50 ราย/ปี	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร)	
		กิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงและฟาร์มตัวอย่าง	2566 - 2568	-	-	-	-	-	จำนวนเกษตรกรขยายผล 5 ราย/ปี	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมส่งเสริมการค้า ดำเนินงานอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ/กิจกรรมพัฒนา ตามแนวทางพระราชดำริ	2566 - 2570	21,292,200	29,249,600	30,712,000	32,247,600	33,860,000	<u>เชิงปริมาณ</u> - เกษตรกรในเขตปฏิรูป ที่ดินได้รับการส่งเสริม ตามแนวทางพระราชดำริ 1,000 ราย (ต่อปี) <u>เชิงคุณภาพ</u> 1. เกษตรกรเป้าหมาย น้อมนำแนวพระราชดำริ ไปปฏิบัติและได้ผลจริง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 2. ร้อยละ 60 ของเกษตรกร มีรายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (สำนักงานการปฏิรูป ที่ดิน เพื่อเกษตรกร)	
		กิจกรรมขับเคลื่อนปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการใช้ ประโยชน์พื้นที่อย่างเต็ม ประสิทธิภาพโดยการจัดทำ แปลงต้นแบบโคกหนองนา โมเดล สำหรับเกษตรกร	2566 - 2570	700,000	700,000	-	-	-	เกษตรกร และตัวแทน สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ใช้บริการในการศึกษา ดูงานในพื้นที่จริงและ สื่อต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับ ใช้ไม่น้อยกว่า 300 ราย/ปี	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (การยาง แห่งประเทศไทย)	
		กิจกรรมฝึกอบรมผู้ต้องขัง ภายใต้โครงการกำลังใจใน พระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา หลักสูตรน้อมนำปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ในการดำเนินชีวิตผู้ต้องขัง (หลักสูตร 5 เดือน)	2566- 2570	-	-	-	-	-	ผู้ต้องขังผ่านการอบรม โครงการฯ ร้อยละ 95	กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมส่งเสริมการทำ เกษตรทฤษฎีใหม่	2566	-					- ร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม - ร้อยละของผู้เข้าร่วม กิจกรรมมีความรู้จากการ เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต สะพานสูง	
		กิจกรรมการค้าเงินงาน ศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยี การเกษตร	2566 - 2570	460,340	460,340	460,340	460,340	460,340	- จำนวนผู้เข้ารับ การอบรมที่มีความรู้ผ่าน เกณฑ์ที่กำหนด - ความพึงพอใจของผู้เข้า รับการอบรม	- ศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตร - สำนักงานเขต หนองแขม/ ดอน เมือง /บึงกุ่ม	
		กิจกรรมส่งเสริมสวัสดิการ แรงงานพันธุ์ดีตามวิถี เศรษฐกิจพอเพียง	2566- 2570	823,600	823,600	823,600	823,600	823,600	จำนวนสถานประกอบ กิจการที่ได้รับการส่งเสริม คุณภาพชีวิตและผลผลิตภาพ แรงงานจำนวน 300 แห่ง	กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและ คุ้มครองแรงงาน)	
	1.2 สร้างโอกาสทางอาชีพ ให้สมาชิกในครอบครัว	โครงการพัฒนาทักษะอาชีพ									
		กิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพ แก่สตรีและครอบครัว สู่ความยั่งยืนของสตรีและ ครอบครัว	2566	114,854,300					ประชากรเป้าหมายได้รับ การพัฒนาศักยภาพ	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	โครงการ สำคัญ
		กิจกรรมการขับเคลื่อนความ ร่วมมือการพัฒนาทุนมนุษย์ (RF21 : Precision Farming) ภายใต้โครงการ บูรณาการเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง รายครัวเรือน	2565 - 2570	7,026,200	7,026,200	7,026,200	7,026,200	7,026,200	จำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ มีทักษะความรู้ มีรายได้ ลดรายจ่ายในครอบครัว	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ)	โครงการ สำคัญ 2566
		กิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สตรี เพื่อยกระดับศักยภาพ วัยแรงงานประจำปี งบประมาณ 2566	2566							กระทรวงแรงงาน (กรมพัฒนาฝีมือ แรงงาน)	โครงการ สำคัญ 2566

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมเสริมสร้างความ เข้มแข็งด้านผู้สูงอายุเพื่อการ มีอาชีพของผู้สูงอายุ	2566 - 2570	1,540,000	1,540,000	1,540,000	1,540,000	1,540,000	จำนวนชมรมผู้สูงอายุ/ กลุ่มผู้สูงอายุ/ผู้สูงอายุ และเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ด้านการส่งเสริมอาชีพ	กระทรวง พม. (กรมกิจการผู้สูงอายุ)	
		กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ เครือข่ายครอบครัว	2566 - 2570	3,060,000	3,060,000	3,060,000	3,060,000	3,060,000	ชมรมผู้สูงอายุ/กลุ่ม ผู้สูงอายุ/ผู้สูงอายุ และ เครือข่ายผู้สูงอายุ ที่ได้รับ การพัฒนาศักยภาพด้าน การส่งเสริมอาชีพ	กระทรวง พม. (กรมกิจการผู้สูงอายุ)	
		กิจกรรมสร้างความมั่นคง ด้านอาชีพและรายได้ กิจกรรมที่ 1 ส่งเสริมและ พัฒนาครัวเรือนสัมมาชีพ ชุมชนในการต่อยอดอาชีพ	2566 - 2570	85,000,000	90,000,000	95,000,000	100,000,000	105,000,000	จำนวนครัวเรือนได้รับการ พัฒนาอาชีพ	กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนา ชุมชน)	
		กิจกรรมฝึกอบรมแรงงาน กลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อ เพิ่มโอกาส ในการประกอบ อาชีพ กิจกรรม พัฒนาฝีมือ แรงงานสตรีเพื่อยกระดับ ศักยภาพวัยแรงงาน	5 ปี	5,850,000	5,850,000	5,850,000	5,850,000	5,850,000	<u>เชิงปริมาณ</u> จำนวนแรงงานเข้ารับการ ฝึกอบรมฝีมือได้ไม่ต่ำกว่า เป้าหมาย (3,000 คน) <u>เชิงคุณภาพ</u> 1. ร้อยละของแรงงาน สำเร็จการฝึกอบรมฝีมือได้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85 2. ร้อยละของผู้สำเร็จการ ฝึกอบรมสามารถประกอบ อาชีพหรือมีรายได้ไม่น้อย กว่าร้อยละ 50	กระทรวงแรงงาน (กองพัฒนาศักยภาพ แรงงานและผู้ ประกอบกิจการ / สถาบันพัฒนาฝีมือ แรงงาน / สำนักงาน พัฒนาฝีมือแรงงาน)	
		กิจกรรมการเรียนฝึกอาชีพ ของโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร 10 แห่ง	2566 - 2570	-	-	-	-	-	- จำนวนผู้สมัครเรียน - จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา - จำนวนผู้ที่นำความรู้	กรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาสังคม	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		หลักสูตรระยะสั้น จำนวน 6 ประเภทวิชา 18 สาขาวิชา 145 หลักสูตร							ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือสร้างรายได้เสริม		
		กิจกรรมค่าใช้จ่ายในการ อบรมวิชาชีพเสริมรายได้	2566 - 2570	1,800,000	1,800,000	1,800,000	1,800,000	1,800,000	- จำนวนผู้เข้ารับการ อบรมครบหลักสูตร - ผลงานของผู้เข้ารับการ อบรม	กรุงเทพมหานคร - สำนักงานเขต 18 เขต - ศูนย์ฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร - ศูนย์สร้างสุขทุกวัย - สำนักพัฒนาสังคม	
		กิจกรรมทักษะวิชาชีพ	2566						ร้อยละ 80 ของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครองมี ความพึงพอใจในการเข้า ร่วมกิจกรรม	ศาลเยาวชนและ ครอบครัวกลาง, กรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน, มูลนิธิบ้านพระพร	
		กิจกรรมสวัสดิการฝึกอาชีพ เสริมรายได้	2566 - 2570	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	ปีละ 600 ราย	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมตรวจ บัญชีสหกรณ์)	
		กิจกรรมส่งเสริมเคหะกิจ ในครัวเรือนเกษตรสูงวัย	2566 - 2580	4,420,000	23,253,500	23,253,500	23,253,500	23,253,500	เชิงปริมาณ - เกษตรกรสูงวัยจำนวน 1,078 ราย ได้รับการ พัฒนาศักยภาพด้านเคหะกิจ เกษตรเพื่อเตรียมความ พร้อมในการเข้าสู่สังคม เกษตรสูงวัย และมีการ รวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้ เสริมจากการประกอบอาชีพ เชิงคุณภาพ - เกษตรกรสูงวัยที่ผ่าน การอบรมด้านการประกอบ อาชีพ และนำไปปฏิบัติไม่ น้อยกว่าร้อยละ 80	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมส่งเสริม การเกษตร)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็ง กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหอม เลียงไหม	2566 - 2570	17,604,000	17,604,000	17,604,000	17,604,000	17,604,000	เชิงปริมาณ 1. เกษตรกรเกิดการรวม กลุ่มการผลิตจำนวน ไม่น้อยกว่า 35 กลุ่ม 2. กลุ่มเกษตรกรได้ ผลิตภัณฑ์จากการ ฝึกอบรมกลุ่มละ ไม่น้อยกว่า 1 ผลิตภัณฑ์ เชิงคุณภาพ 1. เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มมากขึ้นจากการ รวมกลุ่มการผลิต เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วม โครงการ 2. เกษตรกรที่มีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมหม่อนไหม)	
โครงการสนับสนุนเงินทุนและทรัพยากรในการประกอบอาชีพ											
		กิจกรรมกองทุนผู้สูงอายุ	2566 - 2570	270.0	283.5	297.66	312.54	328.14	จำนวนผู้สูงอายุได้รับการ สนับสนุนเงินกู้ยืม ประกอบอาชีพ	กระทรวง พม. (กรมกิจการผู้สูงอายุ)	
		กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา อาชีพให้แก่เกษตรกร ชาวสวนยาง	2566 - 2570	16,000,000	16,000,000	-	-	-	อบรมเกษตรกรชาวสวนยาง และสนับสนุนปัจจัยการ ผลิตจำนวน 3,720 ราย	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (การยางแห่งประเทศไทย)	
		กิจกรรมแจกพันธุ์พืชและ ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ให้แก่เกษตรกร	2566 - 2568	-	-	-	-	-	จำนวนเกษตรกร 6,000 ราย/ปี	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร)	
		กิจกรรมส่งเสริมให้เกษตรกร ปลูกสมุนไพรมะเขือเทศ	2566 - 2568	-	-	-	-	-	ร้อยละ 15 ของเกษตรกร ผู้ปลูกสมุนไพรมะเขือเทศเพิ่มขึ้น	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ									
		กิจกรรมคืนคนดีสู่สังคม (จ้างงานผู้กระทำผิด)	2566- 2570	25,072,200	25,072,200	25,072,200	25,072,200	25,072,200	เพื่อให้ผู้พ้นโทษได้รับการ จ้างงานและประกอบ อาชีพ สามารถใช้ชีวิตอยู่ ในสังคมได้อย่างปกติ	กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ)	
		กิจกรรมเตรียมความพร้อม แก่กำลังแรงงาน	5 ปี	39,465,000	39,465,000	39,465,000	39,465,000	39,465,000	<u>เชิงปริมาณ</u> นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาขึ้นไป นักศึกษา และประชาชน ได้รับบริการแนะแนว อาชีพและส่งเสริมอาชีพ 285,626 คน <u>เชิงคุณภาพ</u> ผู้รับบริการสามารถนำ ความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในการเลือกศึกษาหรือ ประกอบอาชีพได้ไม่น้อย กว่าร้อยละ 85	กระทรวงแรงงาน (กรมการจัดหางาน)	
		กิจกรรมวันมหกรรมอาชีพ	5 ปี	5,767,500	5,767,500	5,767,500	5,767,500	5,767,500	<u>เชิงปริมาณ</u> แรงงานได้รับบริการส่งเสริม การมีงานทำ 15,000 คน <u>เชิงคุณภาพ</u> ผู้เข้าร่วมงานสามารถนำ ความรู้ด้านอาชีพไปใช้ ประโยชน์ในการเลือก ศึกษาหรือประกอบอาชีพ ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85	กระทรวงแรงงาน (กรมการจัดหางาน)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมขยายโอกาส การมีงานทำให้ผู้สูงอายุ	5 ปี	8,078,400	8,078,400	8,078,400	8,078,400	8,078,400	<u>เชิงปริมาณ</u> ผู้สูงอายุได้รับการ เพื่อส่งเสริมการมีงานทำ 9,500 คน <u>เชิงคุณภาพ</u> ผู้สูงอายุที่ได้รับการ มีงานทำ มีอาชีพไม่น้อย กว่าร้อยละ 50	กระทรวงแรงงาน (กรมการจัดหางาน)	
		กิจกรรมบริการจัดหางาน เพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำ	5 ปี	126,449,000	126,449,000	126,449,000	126,449,000	126,449,000	<u>เชิงปริมาณ</u> 1. ประชาชนได้รับการ ส่งเสริมการมีงานทำ 590,778 คน 2. ผู้ประสงค์ไปทำงาน ต่างประเทศได้รับ การส่งเสริมการมีงานทำ 50,000 คน <u>เชิงคุณภาพ</u> ร้อยละเฉลี่ยของแรงงาน ที่ได้รับการมีงานทำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	กระทรวงแรงงาน (กรมการจัดหางาน)	
	1.3 ส่งเสริมการวางแผน ทางการเงินของครอบครัว	โครงการเสริมทักษะความรู้ด้านวินัยทางการเงินของครอบครัว									
		กิจกรรมส่งเสริมการออม และพัฒนาทักษะการบริหาร จัดการทางการเงินของ ครอบครัวและชุมชน	2566- 2570	30,300,000	30,300,000	30,300,000	30,300,000	30,300,000	ร้อยละ 75 ของประชาชน เป้าหมายมีความรู้ด้าน การออมและการบริหาร จัดการทางการเงิน และ มีการออมเพิ่มขึ้น	กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนา ชุมชน)	โครงการ สำคัญ 2566
		กิจกรรมรู้ใช้ รู้เก็บ คนกรุงเทพฯ ชีวิตมั่นคง	2566 - 2570	460,000	460,000	460,000	460,000	460,000	- จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรมที่ได้รับความรู้ใน การวางแผนด้านการเงิน	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต 23 เขต	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมส่งเสริมการออม และหลักปฏิบัติเพื่อความ มั่นคงในอาชีพ	2566 - 2570	-	-	-	-	-	ระดับความสำเร็จ ของการดำเนินงาน	กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)	
		กิจกรรมเสริมสร้างการจัดทำ บัญชีครัวเรือนเพื่อการ จัดการเศรษฐกิจระดับ ครัวเรือน	2566 - 2570	9,600,000	57,784,400	53,583,600	51,706,900	51,706,900	<u>เชิงปริมาณ</u> - กลุ่มเป้าหมายได้รับการ อบรมการจัดทำบัญชี รับ - จ่ายในครัวเรือน <u>เชิงคุณภาพ</u> 1. กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการฝึกอบรม สามารถ จัดทำบัญชีได้ 2. กลุ่มเป้าหมายมีวินัย ทางการเงินภาคครัวเรือน <u>เป้าหมาย</u> 2566 จำนวน 32,000 ราย 2567 จำนวน 100,000 ราย 2568 จำนวน 100,000 ราย 2569 จำนวน 100,000 ราย 2570 จำนวน 98,700 ราย	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (กรมตรวจบัญชี สหกรณ์)	
		กิจกรรมให้ความรู้และ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ การวางแผนด้านการเงิน การลงทุน รวมถึงกรณีการ จัดการเรื่องหนี้สินของ ครัวเรือน จากสถาบันการเงิน	2566 - 2570	-	-	-	-	-	จำนวน/ผู้เข้าร่วมกิจกรรม สามารถนำความรู้ไปปรับ ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และสถาบัน การเงิน	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการส่งเสริมการออมและการลงทุนของครอบครัว									
		ข้าราชการบรรจุใหม่ สมัคร เข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ (กบข.) เพื่อบริหาร เงินออมเกษียณอายุราชการ อย่างมีความสุข		-	-	-	-	-	ร้อยละ 100 ของข้าราชการบรรจุใหม่ สมัครเข้ากองทุน กบข.	- กระทรวงคมนาคม โดย สำนักงานนโยบาย และแผนการขนส่ง และจราจร (สนข.)	
		กิจกรรมกองทุนสวัสดิการ ชุมชน	2566 - 2570	-	-	-	-	-	- ชุมชนมีการจัดสวัสดิการ ชุมชนเป็นของตนเอง - ชุมชน มีการบริหารจัดการ กองทุนสวัสดิการที่ตนเอง มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ - มีคณะกรรมการที่มา จากการเลือกตั้ง มีระบบ การบริหารจัดการที่ดี มีธรรมาภิบาล บัญชีเป็น ปัจจุบัน ตรวจสอบได้ เป็นศูนย์การเรียนรู้ระดับ พื้นที่ตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียง	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต	
		- กิจกรรมการจำหน่าย พันธบัตรออมทรัพย์ผ่าน เคาน์เตอร์ของธนาคาร ตัวแทนจำหน่าย เพื่อรองรับ กลุ่มผู้ลงทุนวัยเกษียณ - การจำหน่ายพันธบัตรออม ทรัพย์ผ่าน Online Platform เช่น Internet and Mobile Banking, wallet สบม. เพื่อรองรับ กลุ่มวัยเรียนและวัยทำงาน	ทุกปี	-	-	-	-	-	ผู้ลงทุนสามารถเลือก ลงทุนได้ตามช่องทาง ที่ต้องการและลงทุน Online ได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องเดินทางไป ธนาคาร - สัดส่วนจำนวนผู้ลงทุน ผ่านเคาน์เตอร์ต่อ Online Platform - สัดส่วนจำนวนผู้ลงทุน ตามอายุ	กระทรวงการคลัง - ธนาคารแห่ง ประเทศไทย และ ธนาคารตัวแทน จำหน่าย 4 แห่ง ธนาคารกรุงเทพ / กรุงไทย/กสิกรไทย และไทยพาณิชย์ - บริษัทศูนย์รับฝาก หลักทรัพย์ - สำนักจัดการหนี้ 1	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
										- สำนักพัฒนาตลาด ตราสารหนี้	
2. ลดปัญหาความ รุนแรงในครอบครัว โดยดำเนินการ ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาความรุนแรง ต่อเด็ก สตรี และ บุคคลในครอบครัว ร่วมกับภาคี เครือข่าย	2.1 ผลักดันให้เกิดนโยบาย (Policy) มาตรการในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว สู่การปฏิบัติอย่างมี ประสิทธิภาพ	โครงการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : ขับเคลื่อนการดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว	2566	745,200						กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	โครงการ สำคัญ
		โครงการรองรับการ ดำเนินการตามร่าง พระราชบัญญัติมาตรการ ป้องกันการกระทำความผิด ซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ.	2566	2,005,500	-	-	-	-	ให้มีมาตรการปรับเปลี่ยน พฤติกรรม รวมถึงการคุม ประพฤติผู้กระทำและ ผู้ถูกกระทำความรุนแรง ในครอบครัวตามกฎหมาย ว่าด้วยมาตรการป้องกัน การกระทำผิดซ้ำใน ความผิดเกี่ยวกับเพศหรือ ที่ใช้ความรุนแรง	กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ)	
		แผนงานสุขภาพผู้หญิง: การพัฒนากลไกและ นโยบายแก้ไขปัญหาคความ รุนแรงบนฐานเพศและความ รุนแรงในครอบครัว	ส.ค.2564 - ม.ค. 2567			-	-	-	มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับ บทเรียนและข้อเสนอแนะ เรื่องการพัฒนาระบบ ที่เลี้ยงด้านการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาคความรุนแรง สำหรับผู้ปฏิบัติงานระดับ จังหวัดและชุมชนเพื่อไป พัฒนาต่อยอดและ ขยายผล	สำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้าง เสริมสุขภาพ (สสส.) และภาคีเครือข่าย	
2.2 ส่งเสริมการดำเนินงาน เชิงรุก โดยการป้องกัน (Prevention) และสร้าง ภูมิคุ้มกันให้ครอบครัวมี ความเข้มแข็ง ป้องกันปัญหา	โครงการสร้างความตระหนักรู้และปรับเจตคติครอบครัว										
	กิจกรรมรณรงค์ยุติความ รุนแรงต่อเด็ก สตรี และ บุคคลในครอบครัว	ทุกปี	2,435,900	-	-	-	-	ประชาชนตระหนักรู้และมี ส่วนร่วมในการรณรงค์ยุติ ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีแล สถาบันครอบครัว)		

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ	
				2566	2567	2568	2569	2570				
	กระทบต่อครอบครัว ส่งเสริมให้เกิดเจตคติ และค่านิยมที่ถูกต้อง การตระหนักรู้ในสิทธิหน้าที่ และบทบาทของสมาชิกในครอบครัว อย่างถูกต้อง	กิจกรรมการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	2566 - 2570	-	-	-	-	-	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	กรุงเทพมหานคร สำนักอนามัย		
		กิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมให้ความรู้ ทัศนคติ ความรุนแรง ในครอบครัว	2566- 2570						- จำนวนการให้ความรู้ ทัศนคติ ความรุนแรง ในครอบครัว	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ		
		กิจกรรมป้องกันและยุติความรุนแรงต่อสตรี เด็ก บุคคล ในครอบครัว และความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ และโครงการสงเคราะห์ครอบครัวและผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน	ทุกปี	-	-	-	-	-		สมาคมสภาสังคมสงเคราะห์แห่ง ประเทศไทย		
		โครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้ครอบครัว										
		- กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว - กิจกรรมการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย	2566 - 2570							จำนวนผู้ที่ได้รับการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและได้รับคำปรึกษาทางกฎหมาย	สำนักงานอัยการ สูงสุด	
		กิจกรรมคลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่น	2566 - 2570	-	-	-	-	-	เด็ก บิดามารดา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ที่มีปัญหาด้านต่างๆ เกี่ยวกับเด็ก สามารถเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาได้อย่างทั่วถึง	กระทรวงยุติธรรม (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน)		
กิจกรรมก้าวที่เป็นมิตรต่อเด็ก ผู้หญิง คนพิการ และผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ								1. ทีมสหวิชาชีพที่ร่วมทำงานภายใต้โครงการ มีความเข้าใจ สนับสนุน และร่วมวางแผนแนวทางแก้ไข ปัญหา	สสส. มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม โรงพยาบาลตำรวจ			

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
									2. เกิดผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) และ เครือข่ายผู้ก้าวข้ามความรุนแรงที่มีความเข้าใจ ปัญหา สามารถทำหน้าที่ ให้คำปรึกษา สามารถ นำไปปฏิบัติงานถ่ายทอด ประสบการณ์ความรุนแรง และมีส่วนร่วมในการ รณรงค์ขับเคลื่อน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ศูนย์ช่วยเหลือสังคม กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมกิจการเด็กและเยาวชน บ้านพักฉุกเฉิน เครือข่ายทนายความ ตำรวจ อัยการ	
	2.3 พัฒนาระบบการช่วยเหลือคุ้มครอง (Protection) สวัสดิภาพของสมาชิกในครอบครัวที่มีการกระทำความรุนแรง การเยียวยาฟื้นฟูบำบัดรักษา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมถึงการคุมประพฤติให้แก่ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว	โครงการขับเคลื่อนกลไกการช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพ									
		กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการขับเคลื่อนศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ระดับจังหวัด	2566 - 2570	1,500,000	-	-	-	-		กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)	โครงการสำคัญ
		กิจกรรมการติดตามการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	2566 - 2570	-	-	-	-	-	จำนวนศูนย์บริการสาธารณสุขที่ได้รับการติดตามการดำเนินงาน	กรุงเทพมหานคร (สำนักอนามัย)	
		กิจกรรมการยกระดับชุมชน คุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว สู่ ชุมชนปลอดภัย ยุติความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัว							1. เกิดชุดความรู้การสร้างพื้นที่คุ้มครองทางสังคม ฉบับง่าย 2. มีศูนย์ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว ในชุมชนสามารถเป็น แหล่งข้อมูลเพื่อเรียนรู้ ประเด็นการคุ้มครองทาง	สสส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
									สังคมให้กับองค์กร ภายนอกและบุคคลอื่นๆ ที่สนใจ 3. เกิดแกนนำภาคีเครือข่าย (แม่ข่าย)และแกนนำภาคี เครือข่ายขยาย (ลูกข่าย) พัฒนาศักยภาพตนเองใน การถ่ายทอดบทเรียนการ ทำงานคุ้มครองสวัสดิภาพ บุคคลในครอบครัว		
โครงการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพ											
		กิจกรรมพัฒนาระบบการ ให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง ผู้ประสบปัญหาทางสังคม	2566 - 2570	28,575,000	30,000,000	30,000,000	30,000,000	30,000,000	ระดับความสำเร็จในการ พัฒนาระบบการให้ความ ช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจ ในสถานการณ์วิกฤตคืออย่าง ทันทั้งที่และมี ประสิทธิภาพ	กระทรวง พม. (สป.พม.กองตรวจ ราชการ)	
		กิจกรรมการยกระดับการ คุ้มครองสิทธิผู้เสียหายและ ครอบครัวในศาลเยาวชน และครอบครัวกลาง ศูนย์ให้ คำปรึกษาเพื่อแนะนำ ช่วยเหลือผู้เสียหายและ ครอบครัว	2566						ร้อยละ 80 ของผู้เสียหาย ได้รับการคุ้มครอง ช่วยเหลือ และเยียวยา อย่างเป็นธรรมและมีกร พัฒนาในทางที่ดีขึ้น สามารถกลับไปในชุมชน และสังคมได้อย่างปกติ	ศาลเยาวชนและ ครอบครัวกลาง	
		กิจกรรมสนับสนุน/ช่วยเหลือ นำเหยื่อที่ได้รับผลจาก การกระทำความรุนแรง ในครอบครัวเข้าถึง ความช่วยเหลือจากกองทุน	2566 - 2570	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	- จำนวนเหยื่อที่เข้าถึง กองทุนยุติธรรม	มูลนิธิปวีณาหงสกุล เพื่อเด็กและสตรี และ ภาคีเครือข่าย	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		ยุติธรรม และกองทุน ที่เกี่ยวข้อง							- จำนวนเหยื่อที่เข้าถึง กองทุนที่เกี่ยวข้อง		
		1. กิจกรรมรับเรื่องราว ร้องทุกข์/ประสานหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง หรือช่วยเหลือ ให้ข้ามผ่านปัญหา 2. กิจกรรมรับเรื่องราว ร้องทุกข์/ให้คำปรึกษาปัญหา ครอบครัว 3. บูรณาการและผนึกกำลัง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาค ประชาสังคม และสื่อมวลชน	2566 - 2570	4,000,000	4,000,000	4,000,000	4,000,000	4,000,000	- จำนวนเรื่องราวร้องทุกข์ - จำนวนเหยื่อที่เข้าถึง บริการภาครัฐ - จำนวนเหยื่อที่เกิดเหตุซ้ำ - ร้อยละความสำเร็จของ การได้รับความช่วยเหลือ - ร้อยละของความรุนแรง ที่เกิดจากยาเสพติด	มูลนิธิปวีณาหงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ร่วมกับ พมจ. / ตำรวจ /สาธารณสุข/ แรงงานศึกษาธิการ/ ยุติธรรม อปท./ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน -หน่วยงานในภาค ประชาสังคม	
	2.4 ผลักดันให้มีการ ดำเนินการทางด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม (Prosecution) รวมทั้งส่งเสริมให้สมาชิก ในครอบครัวสามารถเข้าถึง กระบวนการทางด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างเสมอภาคและ เป็นธรรม	โครงการยกระดับการ คุ้มครองสิทธิผู้เสียหายและ ครอบครัวในศาลเยาวชน และครอบครัวกลาง ศูนย์ให้ คำปรึกษาเพื่อแนะนำ ช่วยเหลือผู้เสียหายและ ครอบครัว	2566						ร้อยละ 80 ของผู้เสียหาย ได้รับการคุ้มครอง ช่วยเหลือ และเยียวยา อย่างเป็นธรรมและมีการ พัฒนาตนไปในทางที่ดีขึ้น สามารถกลับไปอยู่ใน ชุมชนและสังคมได้อย่าง ปกติสุข	ศาลเยาวชนและ ครอบครัวกลาง	
		(ร่าง) พระราชบัญญัติ มาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำในความผิด เกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความ รุนแรง พ.ศ.	พ.ศ.2566	-	-	-	-	-	ให้มีกฎหมายว่าด้วย มาตรการป้องกันการ กระทำผิดซ้ำในความผิด เกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ ความรุนแรง	กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ)	
		- กิจกรรมให้คำปรึกษา ทางกฎหมาย - กิจกรรมยื่นคำร้องต่อศาล ขอคุ้มครองสวัสดิภาพ	2566 - 2570	-	-	-	-	-	จำนวนผู้ที่ได้รับคำปรึกษา ทางกฎหมายและจำนวน คำร้องที่ยื่นขอคุ้มครอง สวัสดิภาพต่อศาล	สำนักงานอัยการ สูงสุด	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
25 พัฒนากลไกและส่งเสริม ความเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ในการ ดำเนินงานป้องกัน แก๊ซ และคุ้มครองสวัสดิภาพ บุคคลในครอบครัวร่วมกับ ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ตลอดจนการบูรณาการและ เชื่อมโยงฐานข้อมูลความ รุนแรงต่อเด็ก สตรี และ ความรุนแรงในครอบครัว	โครงการสร้างเครือข่ายป้องกัน แก๊ซและคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว										
	กิจกรรมพัฒนาระบบการ ดูแลและคุ้มครองผู้สูงอายุ กิจกรรม: อาสาสมัครพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ (เชี่ยวชาญด้าน ผู้สูงอายุ) (อพมส.)/ ธนาคารเวลา	2566 – 2570	8,00,000	8,500,00	9,00,000	9,500,000	10,000,000	จำนวนผู้สูงอายุได้รับการ คุ้มครองช่วยเหลือดูแล อย่างเหมาะสม	กระทรวง พม. (กรมกิจการผู้สูงอายุ)		
	กิจกรรมพัฒนารูปแบบการ เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก๊ซ ปัญหาความรุนแรงใน ครอบครัว (ต้นแบบ)	2566						มี ศพค.ต้นแบบ สามารถ เป็นตัวอย่างการปฏิบัติงาน เป็นกลไกในพื้นที่ในการ เฝ้าระวัง ป้องกัน และ แก๊ซปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวเบื้องต้น	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)		
	กิจกรรมสร้างเครือข่าย ในการเฝ้าระวังและช่วยเหลือ ผู้ที่ประสบปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว	2566 - 2570	-	-	-	-	-	มีเครือข่ายการทำงาน ด้านการเฝ้าระวังและ ช่วยเหลือผู้ที่ประสบ ปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวในพื้นที่	- กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต/ ศูนย์บริการ สาธารณสุขในพื้นที่		
	โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานป้องกัน แก๊ซและคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว										
กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ทางกฎหมายที่เกี่ยวกับ ความรุนแรงในครอบครัว ให้กับสหวิชาชีพและชุมชน	2566 - 2570						จำนวนสหวิชาชีพและ ชุมชนที่ได้รับความรู้ทาง กฎหมาย	สำนักงานอัยการ สูงสุด			
กิจกรรมพัฒนาศักยภาพของ บุคลากรในหน่วยงานท้องถิ่น ให้มีความรู้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรุนแรง ในครอบครัว	2566 - 2570						จำนวนศูนย์ช่วยเหลือ สังคมระดับตำบลที่ได้รับ การพัฒนาศักยภาพ	สำนักงานอัยการ สูงสุด			

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ	
				2566	2567	2568	2569	2570				
		กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรง ในครอบครัว	2566	260,100	-	-	-	-	-	- ผู้เข้าร่วมการสัมมนา ได้รับความรู้ด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว เพิ่มขึ้น ร้อยละ 80 - มีแนวทางและแผนการ ดำเนินงานด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว	กรุงเทพมหานคร (สำนักพัฒนาสังคม)	*การพัฒนา กลไกด้าน บุคลากร
3. สร้างสังคม และ ชุมชนปลอดภัย สำหรับครอบครัว	3.1 สร้างสภาพแวดล้อม พื้นที่ สาธารณะที่ปลอดภัย และ ลดพื้นที่เสี่ยงต่อครอบครัว	โครงการ Smart Safety Zone 4.0	2566 - 2570							ประชาชนในพื้นที่มีความ หวาดกลัวภัยอาชญากรรม ลดลง	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ	โครงการสำคัญ
		โครงการปรับสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก ของผู้สูงอายุให้เหมาะสม และปลอดภัย	2566 - 2570	228,821,700	450,000,000	500,000,000	520,000,000	540,000,000	จำนวนบ้านผู้สูงอายุที่ ได้รับการปรับปรุงให้มี ความเหมาะสมและ ปลอดภัย	กระทรวง พม (กรมกิจการผู้สูงอายุ)	โครงการสำคัญ 2566	
		โครงการพัฒนาระบบ นิเวศและนวัตกรรมสุขภาพ (Medico polis) สู่ภูมิภาค รองรับสังคมผู้สูงวัย เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำ และ ยกระดับคุณภาพชีวิต” *	2566								ศูนย์ความเป็นเลิศ ด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน)	โครงการ สำคัญ 2566
		กิจกรรมสนับสนุนแก้ไข ปัญหาบ้านเรือนราษฎร ยากจนและด้อยโอกาสใน จังหวัดชายแดนภาคใต้	2566- 2569	38,627,200	38,627,200	38,627,200	38,627,200	-	จำนวนบ้านเรือนราษฎร ที่ยากจนและด้อยโอกาส ในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ได้รับการซ่อมแซม ปรับปรุง มีความมั่นคง ปลอดภัย	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ)		

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ	
				2566	2567	2568	2569	2570				
		โครงการเสริมพลังสตรีและ ขับเคลื่อนความเสมอภาค ระหว่างเพศ : กิจกรรมการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรงต่อสตรีในระดับ พื้นที่	2566	459,380						จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม ดำเนินการพื้นที่ปลอดภัย สำหรับสตรีเพิ่มขึ้น	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	
	3.2 ส่งเสริมให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการสร้าง สภาพแวดล้อมที่มี ความปลอดภัยแก่ครอบครัว	โครงการค่าใช้จ่ายในการ สนับสนุนการดำเนินงาน ของคณะกรรมการชุมชน	2566 - 2567	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	ชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบฯ สามารถดำเนินงานพัฒนา ชุมชนตามเป้าหมาย และความต้องการของ ประชาชนในชุมชน	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตวัฒนา บางกะปิ และห้วยขวาง รวมประมาณ 69 ชุมชน	
		กิจกรรมส่งเสริมให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการสร้างสภาพ แวดล้อมที่มีความปลอดภัย แก่ครอบครัวโดยชุด ชมส. ของสถานีตำรวจ								จำนวนกิจกรรมที่ชุมชน มีส่วนร่วมในการสร้าง สภาพแวดล้อมที่มีความ ปลอดภัยแก่ครอบครัว	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ	
	3.3 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีนโยบายที่เป็นมิตรต่อ ครอบครัวและรับผิดชอบ ต่อสังคม	โครงการยกระดับเมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย เพื่อคนไทย เท่าเทียมและเท่ากัน	2566	258,000,000						จำนวนพื้นที่ประยุกต์ใช้ แพลตฟอร์มข้อมูลขนาด ใหญ่เพื่อการพัฒนาเมือง น่าอยู่และเมืองทันสมัย (City Data platform)	สำนักงานส่งเสริม เศรษฐกิจดิจิทัล	โครงการ สำคัญ 2566
		โครงการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : กิจกรรมการพัฒนานโยบาย ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว (Family Friendly Policy)	2566	33,000						จำนวนข้อเสนอ เชิงนโยบายที่เป็นมิตร ต่อครอบครัว	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		จัดสวัสดิการขององค์กร สามารถเลือกดูแลคนใน ครอบครัวได้ เช่น คุณพ่อ คุณแม่ คู่สมรส และ บุตร	2566 - 2570			.				สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	
4. พัฒนาระบบ การให้บริการ และ สวัสดิการสำหรับ ครอบครัว	4.1 ส่งเสริมและพัฒนา ระบบบริการให้ความ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่ ครอบครัว รวมถึงระบบ ติดตามประเมินผลการให้ ความช่วยเหลือครอบครัว รายครัวเรือน	โครงการรังสรรค์นวัตกรรม ระบบดิจิทัลจัดการช่วยงาน ปกป้องคุ้มครองเด็กใน ครอบครัวที่เปราะบางให้ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตเต็ม ตามศักยภาพ	ส.ค. 64- ก.ค. 66		-	-	-	-	1. รูปแบบชุมชนพัฒนา คุณภาพชีวิตเด็กโดยเฉพาะ เด็กในครอบครัว เปราะบางสำหรับขยายผล 2. บุคลากรของหน่วยงาน ในพื้นที่เป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการ พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก มีทักษะในการใช้งาน แพลตฟอร์มดิจิทัล ในการ ดูแล คุ้มครองเด็ก	สสส. และภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	
		การพัฒนาระบบฝากครรภ์ คุณภาพตามเกณฑ์ กรมอนามัย	2566							กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	
		โครงการ NSTDA CARE มีนักจิตวิทยาซึ่งเป็น ศูนย์บริการมืออาชีพ ให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยา	2566-2570	360,000	360,000	360,000	360,000	360,000	ผลการประเมินความพึง พอใจ จากผู้เข้าร่วม โครงการ	สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	
		รับเรื่องราวร้องทุกข์/รับให้ คำปรึกษาผ่าน 7 ช่องทาง และการติดตามผลทาง โทรศัพท์/องค์กรภาคี/ เครือข่ายความร่วมมือ	2566- 2570	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	- ร้อยละความสำเร็จของ การให้คำปรึกษา - ร้อยละความสำเร็จของ เคสที่ทำการติดตามผล	มูลนิธิปวีณาหงสกุล เพื่อเด็กและสตรี และ ภาคีเครือข่ายที่ เกี่ยวข้อง	
		โครงการสงเคราะห์ ครอบครัวและผู้ประสบ ปัญหาความเดือดร้อน	2565							สภาสังคมสงเคราะห์ แห่งประเทศไทย	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ	
				2566	2567	2568	2569	2570				
	4.2 พัฒนาระบบสวัสดิการให้ครอบครัวกลุ่มเปราะบางได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง	โครงการส่งเสริมการเข้าถึงบริการและสวัสดิการ										
		กิจกรรมยกระดับการเข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพแต่ละกลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มเปราะบางและด้อยโอกาสทางสังคม *	2566								กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	โครงการสำคัญ 2566
		กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	2566 - 2570	25,000,000	25,000,000	25,000,000	25,000,000	25,000,000	จำนวนผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่ได้รับการช่วยเหลือโดย อพม.	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)		
		โครงการจัดสวัสดิการสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ										
		กิจกรรมการขับเคลื่อนความร่วมมือการพัฒนาทุนมนุษย์ (RF21 : Precision Farming) ภายใต้โครงการบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	2565 - 2570	7,026,200	7,026,200	7,026,200	7,026,200	7,026,200	จำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่มีทักษะความรู้ มีรายได้ลดรายจ่ายในครอบครัว	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	โครงการสำคัญ 2566	
กิจกรรมศูนย์สวัสดิภาพและธรรมาภิบาลแรงงานประมงสงขลา	3 ปี	500,000	500,000	500,000			- จัดการศึกษาเตรียมความพร้อมเด็กก่อนวัยเรียน ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา - ส่งเสริมสิทธิเด็ก สุขภาพอนามัย และสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ รวมทั้ง - ส่งเสริมครอบครัว แรงงานภาคประมงสร้างแหล่งอาหาร ลดรายจ่ายในครอบครัว	สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ				

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	2566- 2570						- จำนวนเด็กที่ได้รับสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ - มีรูปแบบการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ ที่เหมาะสม - จำนวนเด็กแรกเกิด-6 ปีที่เข้าสู่การคัดกรองพัฒนาการและได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีพัฒนาการตามวัย - จำนวนเด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่ 7 ที่เคยได้รับเงินอุดหนุน เข้าสู่การศึกษาภาคบังคับ	กระทรวง พม. (กรมกิจการเด็กและเยาวชน)	
		กิจกรรมการจัดหาครอบครัวอุปการะให้แก่คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล	2566- 2570	7,080,000	9,715,600	12,407,200	15,158,400	17,909,600	ส่งเสริมการจัดสวัสดิการการจัดหาครอบครัวอุปการะให้แก่คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลจำนวน 100 ราย	กระทรวง พม. (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ)	
		กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพคนไร้ที่พึ่งและคนขอทาน	2566- 2570	245,171,600	245,171,600	245,171,600	245,171,600	245,171,600	ร้อยละของสมาชิกในครอบครัวที่ได้รับสวัสดิการทางสังคม	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	
		กิจกรรมสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ตามโครงการโรงเรียนเพียงหลวง	2566- 2570	7,500,000	7,500,000	7,500,000	7,500,000	7,500,000	จำนวนเด็ก ครอบครัว ชุมชนในพื้นที่ชุมชนโรงเรียนเพียงหลวง เข้าร่วมกิจกรรม โครงการฯ จำนวน 3,000 คน/ปี	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	
		กิจกรรมสวัสดิการเด็กติดผู้ต้องขัง และผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์	2566- 2570	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	ร้อยละ 100 ของเด็กติดผู้ต้องขัง และผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ได้รับการจัดสวัสดิการ	กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมสวัสดิการผู้ต้องขัง สูงอายุ	2566- 2570	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	ร้อยละ 100 ของผู้ต้องขัง สูงอายุได้รับการจัด สวัสดิการ	กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์)	
		กิจกรรมสวัสดิการผู้ต้องขัง พิการ	2566- 2570	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	ร้อยละ 100 ของผู้ต้องขัง พิการได้รับการจัดสวัสดิการ	กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์)	
		กิจกรรมพัฒนาระบบบริการ สุขภาพผู้ต้องขัง	2566- 2570	-	-	-	-	-	1. เรือนจำ/ทัณฑสถาน มีการทำแผนปฏิบัติการ ตามแนวทางการพัฒนา ร่วมกับกับ รพ.แม่ข่าย 2. สถานพยาบาลเรือนจำ ผ่านเกณฑ์การประเมินใน ระบบหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ ร้อยละ 90	กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์)	
	4.3 พัฒนามาตรการ และ กลไกสนับสนุนการช่วยเหลือ ครอบครัวลักษณะเฉพาะ	การพัฒนาทักษะชีวิตแม่ เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว และสร้างเครือข่ายในระดับ พื้นที่	2566	1,500,000						กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	โครงการ สำคัญ 2566
		กิจกรรมการศึกษาระบบ ของสถาบันอุดมศึกษา ในการสนับสนุนและการตั้ง ศักยภาพของเยาวชน ด้วยโอกาสที่มีศักยภาพสูง	1 ปี						ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทาง และมาตรการ เพื่อออกแบบและพัฒนา ระบบสนับสนุนของสถาบัน อุดมศึกษา และการตั้ง ศักยภาพของเยาวชนด้วย โอกาสที่มีศักยภาพ	สวอช - สถาบันอุดมศึกษา เยาวชนด้อยโอกาส ในสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม	
	4.4 สร้างโอกาส และส่งเสริม การเข้าถึงบริการและ สวัสดิการของภาครัฐ	โครงการค่าใช้จ่ายในการจัด สวัสดิการเด็ก สตรี ครอบครัว ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และ คนพิการ	2566 - 2570	11,500,000	11,500,000	11,500,000	11,500,000	11,500,000	ร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีคุณสมบัติตามระเบียบ กรุงเทพมหานคร ว่าด้วย ค่าใช้จ่ายในการจัด สวัสดิการและการ สงเคราะห์ พ.ศ. 2557	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
									ได้รับความช่วยเหลือด้าน ค่าใช้จ่ายในการจัด สวัสดิการและการ สงเคราะห์		
	4.5 สร้างศูนย์ช่วยเหลือ สังคมตำบลเพื่อให้ความ ช่วยเหลือครอบครัวในด้าน ต่าง ๆ	โครงการพัฒนาและยกระดับ การให้บริการศูนย์ช่วยเหลือ สังคมตำบล	2566- 2570	99,584,100	76,159,100	76,159,100	76,159,100	99,584,100	จำนวนศูนย์ช่วยเหลือ สังคมระดับตำบลที่มีการ จัดตั้งให้ครอบคลุมทั่ว ประเทศและมีมาตรฐาน ในการปฏิบัติงาน	กระทรวง พม. สป.พม. (สสว.1-11)	

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและบูรณาการภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว

เป้าหมาย กลไกมีความเข้มแข็งและมีการบูรณาการภาคีเครือข่ายในทุกระดับเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว

ตัวชี้วัด

1. จำนวนภาคีเครือข่ายที่ทำงานด้านครอบครัวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัว
2. ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัว
3. จำนวนโครงการหรือกิจกรรมต้นแบบด้านครอบครัวที่มีการบูรณาการของภาคีเครือข่าย
4. ร้อยละของสถานประกอบการที่มีนโยบายหรือกิจกรรมที่ส่งเสริม และสนับสนุนด้านครอบครัว
5. ร้อยละของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่มีการส่งเสริมให้ครอบครัวมีสุขภาวะที่ดี

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย				
		2566	2567	2568	2569	2570
จำนวนภาคีเครือข่ายที่ทำงานด้านครอบครัวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัว*	จำนวน	7,250	7,400	7,550	7,700	7,850
ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัว*	ร้อยละ	20	40	60	80	90
จำนวนโครงการหรือกิจกรรมต้นแบบด้านครอบครัวที่มีการบูรณาการของภาคีเครือข่าย*	โครงการ	N/A	เพิ่มขึ้น 5%	เพิ่มขึ้น 5%	เพิ่มขึ้น 5%	เพิ่มขึ้น 5%
ร้อยละของสถานประกอบการที่มีนโยบายหรือกิจกรรมที่ส่งเสริม และสนับสนุนด้านครอบครัว*	ร้อยละ	80	85	90	95	100
ร้อยละของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่มีการส่งเสริมให้ครอบครัวมีสุขภาวะที่ดี *	ร้อยละ	92	94	96	98	100

หมายเหตุ * ข้อมูลจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย

ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนของภาคีเครือข่ายที่ทำงานด้านครอบครัวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัว

หน่วยงาน กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัว

หน่วยงาน กระทรวงมหาดไทย

ตัวชี้วัดที่ 3 จำนวนโครงการหรือกิจกรรมต้นแบบด้านครอบครัวที่มีการบูรณาการของภาคีเครือข่าย
หน่วยงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของสถานประกอบการที่มีนโยบายหรือกิจกรรมที่ส่งเสริม และสนับสนุนด้านครอบครัว
หน่วยงาน กระทรวงแรงงาน

ตัวชี้วัดที่ 5 ร้อยละของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่มีการส่งเสริมให้ครอบครัวมีสุขภาวะที่ดี
หน่วยงาน กระทรวงสาธารณสุข

หน่วยงานหลัก

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข

หน่วยงานสนับสนุน

กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ศาลเยาวชนและครอบครัว กรุงเทพมหานคร องค์การภาคประชาสังคม สถาบันการเงิน สถานประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพพลโลก และภาคีเครือข่ายในการทำงานด้านครอบครัว

แผนงาน

- 1.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีกลไกการพัฒนา ช่วยเหลือครอบครัวในทุกมิติ
- 1.2 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลที่ทำงานด้านครอบครัว
2. ส่งเสริมการทำงานแบบบูรณาการของภาคีเครือข่ายทุกระดับ

แผนงาน

2.1 ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงการปฏิบัติงานด้านครอบครัวร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายในทุกระดับ

2.2 ส่งเสริมให้เกิดการทำงานแบบหุ้นส่วนในการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว

3. ผลักดันให้ท้องถิ่นมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในระดับชุมชน

แผนงาน

3.1 ให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการครอบครัวแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านครอบครัว

3.2 ผลักดันหน่วยงานระดับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวในท้องถิ่นของตนเอง

3.3 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขับเคลื่อนศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลและศูนย์พัฒนาครอบครัว

ในชุมชน ร่วมกับภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

4. ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีนโยบาย หรือมาตรการที่สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว
แผนงาน

4.1 สร้างเกณฑ์หรือกฎระเบียบเพื่อผลักดันให้ภาคธุรกิจ เอกชน สถานประกอบการมีนโยบายในการส่งเสริมและช่วยเหลือสถาบันครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ สู่การปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีนโยบายการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน และสวัสดิการสำหรับการดูแลครอบครัวของพนักงาน

4.3 ส่งเสริมภาคธุรกิจ เอกชน สถานประกอบการ และองค์กรภาคประชาสังคม ให้มีบทบาทในการพัฒนาสถาบันครอบครัว และการส่งเสริมให้มีศูนย์เด็กเล็กในสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน

โครงการสำคัญ

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ
1. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพพลโลก และภาคีเครือข่ายในการทำงานด้านครอบครัว	○ โครงการการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : เพิ่มพลังความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน
2. ส่งเสริมการทำงานแบบบูรณาการของภาคีเครือข่ายทุกระดับ	○ โครงการขับเคลื่อนศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลเพื่อบริการประชาชนทุกช่วงวัย
3. ผลักดันให้ท้องถิ่นมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในระดับชุมชน	○ โครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบเพื่อเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
4. ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีนโยบาย หรือ มาตรการที่สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว	○ โครงการเสริมพลังสตรีและขับเคลื่อนการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ : กิจกรรมเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตแก่สตรี และกิจกรรมขับเคลื่อนกลไกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคม

สรุปโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

ยุทธศาสตร์ที่ 3
เป้าหมาย
ตัวชี้วัด

ส่งเสริมและบูรณาการภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว
กลไกมีความเข้มแข็งและมีการบูรณาการภาคีเครือข่ายในทุกระดับเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว

1. จำนวนภาคีเครือข่ายที่ทำงานด้านครอบครัวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัว
2. ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัว
3. จำนวนโครงการหรือกิจกรรมต้นแบบด้านครอบครัวที่มีการบูรณาการของภาคีเครือข่าย
4. ร้อยละของสถานประกอบการที่มีนโยบายหรือกิจกรรมที่ส่งเสริม และสนับสนุนด้านครอบครัว
5. ร้อยละของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ที่มีการส่งเสริมให้ครอบครัวมีสุขภาพที่ดี

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
1. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ กลไก และภาคี เครือข่ายในการ ทำงานด้าน ครอบครัว	1.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้มี กลไกการพัฒนา ช่วยเหลือ ครอบครัวในทุกมิติ	โครงการส่งเสริมเครือข่าย ความรับผิดชอบต่อสังคมของ ภาคธุรกิจ	2566 - 2570	650,000	650,000	650,000	650,000	650,000	ร้อยละเครือข่ายมีการ พัฒนาและช่วยเหลือด้าน การจัดสวัสดิการ	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ)	เครือข่าย หมายถึง ศูนย์ ส่งเสริมความ รับผิดชอบต่อ สังคมของ ภาค ธุรกิจ จังหวัด 76 จังหวัด ซึ่งมี สถานประกอบ การเป็นหุ้นส่วน ในการขับเคลื่อน งานของศูนย์สง เสริมฯ
		โครงการเสริมพลังเครือข่าย เพื่อการช่วยเหลือและพัฒนา ศักยภาพคนไร้ที่พึ่งผู้ประสบ ปัญหาทางสังคมและกลุ่มเสี่ยง	2566 - 2570	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	จำนวนองค์กรพัฒนา เอกชนที่ทำงานกับ กลุ่มเป้าหมาย	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ)	
		โครงการส่งเสริมและพัฒนา องค์กรภาคประชาสังคมสู่การ เป็นหุ้นส่วนการพัฒนาประเทศ	2566 - 2570	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	จำนวนภาคีเครือข่าย องค์กรภาคประชาสังคม ที่มีส่วนร่วมในการ ขับเคลื่อนงานด้านการ พัฒนาสังคม	กระทรวง พม. (กรมพัฒนาสังคมและ สวัสดิการ)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมสร้างเครือข่ายแกนนำ อาสาสมัครร่วมปฏิบัติงาน ด้านครอบครัว	2566 - 2570	-	-	-	-	-	จำนวนเครือข่ายแกนนำ อาสาสมัครร่วมปฏิบัติงาน ด้านครอบครัว	กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต	
	1.2 พัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพบุคคลที่ทำงาน ด้านครอบครัว	โครงการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การอบรมวิทยากรกระบวนการ การด้านครอบครัว - การพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรงในครอบครัว / การเสริมสร้างทักษะเจ้าหน้าที่ ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกัน การกระทำ ความรุนแรง ในครอบครัวระดับชุมชน - การพัฒนาศักยภาพการ ปฏิบัติงานนายทะเบียนสมาคม ฉาปนกิจสงเคราะห์ประจำ ท้องที่ - พัฒนาศักยภาพกลไก การให้คำปรึกษาระบบ เพื่อนครอบครัว: Family line	2566	100,000					จำนวนกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	โครงการ สำคัญ
		โครงการพัฒนาเครือข่ายด้าน การป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรง ในครอบครัว ด้านสาธารณสุข	2566	736,600	-	-	-	-	จำนวนเครือข่าย ที่เข้าร่วมโครงการ	กรุงเทพมหานคร สำนักอนามัย	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
2. ส่งเสริมการทำงานแบบบูรณาการของภาคีเครือข่ายทุกระดับ	2.1 ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงการปฏิบัติงานด้านครอบครัวร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายในทุกกระดับ	การสัมมนาขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว กรุงเทพมหานคร	2566	277,000	-	-	-	-	แนวทาง/แผนการดำเนินงานด้านครอบครัว กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาสังคม	
		โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : กิจกรรมสมัชชาครอบครัว	2566	1,254,000					จำนวนหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรม	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)	
		โครงการศูนย์สวัสดิภาพและธรรมาภิบาลแรงงานประมงสงขลา	3 ปี	500,000	500,000	500,000	-	-	- ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ภาคีเอกชนในการคุ้มครองแรงงานให้เป็นไปตามหลักการสิทธิมนุษยชนและกฎหมาย - พัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานประมงและครอบครัว โดยการให้คำแนะนำและช่วยเหลือ - แรงงานสามารถประกอบอาชีพโดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตตามหลักมนุษยธรรม และไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน	สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ	
	2.2 ส่งเสริมให้เกิดการทำงานแบบหุ้นส่วนในการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว	โครงการพัฒนาสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและเสริมสร้างการมีส่วนร่วม กิจกรรม ขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาศักยภาพและคุ้มครองสิทธิสตรีในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	2566- 2570	763,000					จำนวนกลไกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการพัฒนาศักยภาพและคุ้มครองสิทธิ	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
3. ผลักดันให้ ท้องถิ่นมีการ ส่งเสริมความ เข้มแข็งของ ครอบครัวในระดับ ชุมชน	3.1 ให้ความรู้ด้านการ บริหารจัดการครอบครัว แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ด้านครอบครัว	โครงการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : การพัฒนาศักยภาพการ ปฏิบัติงานนายทะเบียนสมาคม ฉกส.สงเคราะห์ประจำ ท้องที่	2566	21,600					จำนวนนายทะเบียน สมาคมฉกส.สงเคราะห์ ประจำท้องที่ ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	
		โครงการเสริมพลังสตรีและ ขับเคลื่อนความเสมอภาค ระหว่างเพศ : การประชุมเชิง ปฏิบัติการเพื่อจัดทำ งบประมาณที่คำนึงถึงมิติเพศ ภาวะ	2566	285,100					จำนวนองค์กรนำร่องด้าน การจัดทำงบประมาณที่ คำนึงถึงมิติเพศภาวะ (GRB)	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	
	3.2 ผลักดันหน่วยงาน ระดับชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาสถาบัน ครอบครัวในท้องถิ่นของ ตนเอง	โครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างให้คนไทยมี สุขภาพที่ดี (โครงการร่วม มรภ.)	2566							มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุดรธานี	โครงการ สำคัญ 2566
		โครงการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : การขับเคลื่อนการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความ รุนแรงในครอบครัว	2566	1,500,000						กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	
	3.3 ส่งเสริมให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ขับเคลื่อนศูนย์ช่วยเหลือ สังคมตำบลและศูนย์ พัฒนาครอบครัวในชุมชน ร่วมกับภาคีเครือข่ายฯ	แจ้งแนวทางดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้เรื่องศูนย์ช่วยเหลือ สังคมและศูนย์พัฒนา ครอบครัว	ทุกปี						ร้อยละ 80 มีการดำเนินการ	กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการ ปกครองส่วนท้องถิ่น)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
4. ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีนโยบายหรือมาตรการที่สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว	4.1 สร้างเกณฑ์หรือกฎระเบียบเพื่อผลักดันให้ภาคธุรกิจ เอกชน สถานประกอบการมีนโยบายในการส่งเสริมและช่วยเหลือสถาบันครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ	กิจกรรมส่งเสริมสวัสดิการเพื่อแรงงาน ครอบครัวและสังคม	2566 - 2570	1,200,000	1,200,000	1,200,000	1,200,000	1,200,000	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อแรงงานครอบครัว และสังคม จำนวน 12,000 แห่ง	กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน)	
		การขับเคลื่อนมาตรการสนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ - มาตรการส่งเสริมการลาของสามีเพื่อช่วยภรรยาดูแลบุตรหลังคลอด - มาตรการขยายวันลาคลอดของแม่โดยได้รับค่าจ้าง	2566 2570							จำนวนมาตรการสนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจที่ได้รับการขับเคลื่อน	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)
	4.2 ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีนโยบายการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน และสวัสดิการสำหรับการดูแลครอบครัวของพนักงาน	โครงการขับเคลื่อนเครือข่ายสถานประกอบการที่เป็นมิตรกับครอบครัว	ทุกปี						1. เกิดเครือข่ายสถานที่ทำงานเป็นมิตรกับครอบครัว 2. เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนสถานที่ทำงานเป็นมิตรกับครอบครัว 3. เกิดข้อเสนอเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับการสร้างสมดุลระหว่างชีวิต การทำงาน และครอบครัว อย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	สสส.และเครือข่ายสถานที่ทำงานเป็นมิตรกับครอบครัวและภาคีเชิงยุทธศาสตร์ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงพม. เป็นต้น และกลุ่มนักวิชาการที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนประเด็น	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมส่งเสริมสวัสดิการ เพื่อแรงงาน ครอบครัวและ สังคม	2566 2570	1,200,000	1,200,000	1,200,000	1,200,000	1,200,000	จำนวนสถานประกอบ กิจการที่ได้รับการส่งเสริม สวัสดิการเพื่อแรงงาน ครอบครัวและสังคม จำนวน 1,200 แห่ง	กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและ คุ้มครองแรงงาน)	
		กิจกรรมกำหนดกรอบเวลาใน การปฏิบัติงานเฉพาะส่วนกลาง เพื่อสร้างความสมดุลระหว่าง ชีวิต การทำงานและส่วนตัว (นำร่องเฉพาะหน่วยงาน สนับสนุนในส่วนกลาง)		-	-	-	-	-	จำนวนบุคลากรกรมเจ้า ท่าที่มีความสุขเพิ่มขึ้น	กระทรวงคมนาคม กรมเจ้าท่า (จท.)	
		การประกาศเกียรติคุณ ด้านการศึกษาสำหรับบุตร พนักงาน การทำเรือแห่ง ประเทศไทย	2566 2570	700,000	700,000	700,000	700,000	700,000	- ดำเนินการได้ตาม วัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนด - บุตรพนักงานที่เรียนดี ได้รับทุนการศึกษาตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนด	กระทรวงคมนาคม โดย การท่าเรือแห่ง ประเทศไทย (กทท.)	
	4.3 ส่งเสริมภาครัฐกิจ เอกชน สถานประกอบการ และองค์การนอกภาครัฐ ให้มีบทบาทในการพัฒนา สถาบันครอบครัว	โครงการพัฒนาทักษะอาชีพ แก่ครัวเรือนเปราะบาง สู่ความยั่งยืน	2566						- จำนวนภาครัฐกิจเอกชน สถานประกอบการ และ องค์การนอกภาครัฐ ที่มีบทบาทในการพัฒนา สถาบันครอบครัว	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัว

เป้าหมาย มีระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการทำงาน
ตัวชี้วัด

1. มีการพัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย มาตรการที่เกี่ยวข้องด้านครอบครัว ให้เหมาะสมและ
ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง
2. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลครอบครัวขนาดใหญ่

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ค่าเป้าหมาย				
		2566	2567	2568	2569	2570
มีการพัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย มาตรการที่เกี่ยวข้องด้าน ครอบครัว ให้เหมาะสมและทันต่อ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง*	ฉบับ/เรื่อง	1	1	1	1	1
ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลครอบครัวขนาดใหญ่**	ระดับ	1		2		3

หมายเหตุ

* ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

** ระดับที่ 1: มีฐานข้อมูลครอบครัว ระดับที่ 2: มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างน้อย 1 ระบบ ระดับที่ 3: มีระบบ
ฐานข้อมูลครอบครัวขนาดใหญ่

ตัวชี้วัดที่ 1 มีการพัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย มาตรการที่เกี่ยวข้องด้านครอบครัว ให้เหมาะสม
และทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

หน่วยงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม

ตัวชี้วัดที่ 2 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลครอบครัวขนาดใหญ่

หน่วยงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

หน่วยงานหลัก

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงยุติธรรม

หน่วยงานสนับสนุน

กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานกฤษฎีกา (กรมประชาสัมพันธ์)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สำนักงาน
คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) องค์การภาคประชาสังคม
ภาคเอกชน และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์

1. พัฒนา ปรับปรุง และผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

แผนงาน

1.1 พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น กฎหมายของกลุ่มครอบครัวเพศทางเลือก และ กฎหมายเรื่องความสมดุลระหว่างชีวิต การทำงานและครอบครัว เป็นต้น

1.2 ผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการสร้างความมั่นคงของครอบครัว อาทิ การลดอัตราภาษีให้กับครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ

1.3 ผลักดันการบังคับใช้กฎหมายด้านครอบครัวให้เป็นรูปธรรม

2. ส่งเสริมการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านครอบครัวอย่างเป็นระบบ

แผนงาน

2.1 ส่งเสริมและพัฒนาระบบดิจิทัล ระบบฐานข้อมูลครอบครัวขนาดใหญ่ โดยการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านครอบครัว เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานด้านครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบติดตามและประเมินผล

2.2 นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการทำงานด้านครอบครัว และบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2.3 ส่งเสริมการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เพื่อกำหนดนโยบาย มาตรการ และสวัสดิการด้านครอบครัว

2.4 ส่งเสริมการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการสร้างวัฒนธรรมที่ดี และสร้างเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับครอบครัว

2.5 พัฒนาช่องทางการให้บริการแก่สมาชิกครอบครัวในรูปแบบดิจิทัล

3. สร้างสื่อปลอดภัยสำหรับครอบครัว

แผนงาน

3.1 ส่งเสริมการผลิตและนำเสนอสื่อประชาสัมพันธ์ด้านครอบครัวอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ โดยสร้างข้อกำหนด/กฎเกณฑ์แก่สื่อมวลชนในการนำเสนอสื่อด้านครอบครัวอย่างสร้างสรรค์ ยกกระตือรือร้นการนำเสนอสื่อด้านครอบครัว รวมถึงส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่อด้านครอบครัวที่มีความสร้างสรรค์ ทันสมัย และเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

3.2 ส่งเสริมการเข้าถึงสื่อและทักษะในการรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านครอบครัว

4. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ด้านครอบครัว

แผนงาน

4.1 ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการความรู้ด้านครอบครัวอย่างเป็นระบบ

4.2 ส่งเสริมให้มีการศึกษาและการวิจัยที่เอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

4.3 ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถาบันครอบครัว

4.4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านครอบครัว

โครงการสำคัญ

กลยุทธ์	โครงการสำคัญ
1. พัฒนา ปรับปรุง และผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว	○ โครงการการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านครอบครัวสู่การปฏิบัติ / ทบทวนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ฉบับปรับปรุง
2. ส่งเสริมการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านครอบครัวอย่างเป็นระบบ	○ โครงการการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : พัฒนาระบบ Thai Family Platform เพื่อการเรียนรู้สำหรับสตรีและครอบครัว ○ โครงการแพลตฟอร์มแบ่งปันข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (ระยะที่ 2) กลุ่มเด็กและเยาวชนในครอบครัวเปราะบาง (Shared Service Platform (Phase 2) for children and youth in vulnerable families)
3. สร้างสื่อปลอดภัยสำหรับครอบครัว	○ โครงการพัฒนาต่อยอดระบบ Thai Family Platform
4. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ด้านครอบครัว	○ โครงการนวัตกรรมระบบพฤติกรรมไทย

สรุปโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัว

เป้าหมาย มีระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการทำงาน

- ตัวชี้วัด
1. มีการพัฒนา และปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย มาตรการที่เกี่ยวข้องด้านครอบครัว ให้เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง
  2. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลครอบครัวขนาดใหญ่

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ		
				2566	2567	2568	2569	2570					
1. พัฒนาปรับปรุงและผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว	1.1 พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น กฎหมายของกลุ่มครอบครัวเพศทางเลือก และกฎหมายเรื่องความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและครอบครัว เป็นต้น	ทบทวนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ฉบับปรับปรุง	2566						ระดับความสำเร็จของการปรับปรุงกฎหมาย	กระทรวง พม (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)	โครงการสำคัญ 2566		
		โครงการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และประกาศด้านผู้สูงอายุ	2566 - 2570									จำนวนการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายระเบียบ และประกาศด้านผู้สูงอายุ	กระทรวง พม (กรมกิจการผู้สูงอายุ)
		พัฒนาและปรับปรุงพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	2566										
	1.2 ผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการสร้างความมั่นคงของครอบครัว อาทิ การลดอัตราภาษีให้กับครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ	โครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหารือมาตรการสนับสนุนนโยบายที่เป็นมิตรต่อครอบครัว (Family Friendly Policy)	2566 - 2570						มี (ร่าง) นโยบาย/มาตรการอย่างน้อย 1 มาตรการ	กระทรวง พม (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)			
		การขับเคลื่อนมาตรการสนับสนุนสตรีให้เป็นพลังสำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่	2566 - 2570								กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)		
		- มาตรการส่งเสริมการลาของสามีเพื่อช่วยภรรยาดูแลบุตรหลังคลอด - มาตรการขยายวันลาคลอดของแม่โดยได้รับค่าจ้าง											

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
	1.3 ผลักดันการบังคับใช้กฎหมายด้านครอบครัวให้เป็นรูปธรรม	ผลักดันการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก	2566							กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	
2. ส่งเสริมการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านครอบครัวอย่างเป็นระบบ	2.1 ส่งเสริมและพัฒนาระบบดิจิทัลระบบฐานข้อมูลครอบครัวขนาดใหญ่ โดยการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านครอบครัว	การพัฒนาระบบดิจิทัล 1. ระบบฐานข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ 2. ระบบฐานข้อมูลพัฒนาการเด็กปฐมวัย 3. ระบบฐานข้อมูลน้ำหนักส่วนสูงเด็กวัยเรียน	2566							กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	
		เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานด้านครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบติดตามและประเมินผล	โครงการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาครอบครัว	2567						- ระบบสารสนเทศด้านครอบครัว (family Big Data) ที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลด้านครอบครัว 1 ระบบ	กระทรวง พม (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)
	2.2 นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการทำงานด้านครอบครัวและบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ	โครงการพัฒนาต่อยอดระบบ Thai Family Platform ประกอบด้วย 5 ระบบ - การคุ้มครองช่วยเหลือเด็กสตรี และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว - การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ - ศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว - การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน - ระบบเครือข่ายพัฒนาครอบครัวระดับพื้นที่	2566	10,165,000						- มีระบบการให้คำปรึกษาช่วยเหลือและส่งต่อผู้รับบริการ 1 ระบบ - มีระบบเครือข่ายพัฒนาครอบครัวระดับพื้นที่ 1 ระบบ	กระทรวง พม (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการรณรงค์นวัตกรรมระบบ ดิจิทัลจัดการช่างงานปกป้อง คุ้มครองเด็กในครอบครัว ที่เปราะบางให้สร้างเสริมคุณภาพ ชีวิตเต็มตามศักยภาพ	ส.ค. 64- ก.ค. 66						1.รูปแบบชุมชนพัฒนา คุณภาพชีวิตเด็ก ใน ครอบครัวเปราะบาง สำหรับขยายผล 2.บุคลากรของหน่วยงาน ในพื้นที่เป้าหมาย มีความ เข้าใจ กระบวนการพัฒนา คุณภาพชีวิตเด็ก มีทักษะ ในการใช้งาน แพลตฟอร์ม ดิจิทัล ในการดูแล คุ้มครองเด็ก 3. ระบบขานชาลาดิจิทัล (Digital Platform) ชุมชนพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก โดยเฉพาะเด็กใน ครอบครัวเปราะบาง	สสส. และภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	
	2.3 ส่งเสริมการนำข้อมูล ไปใช้ประโยชน์เพื่อกำหนด นโยบาย มาตรการ และ สวัสดิการด้านครอบครัว	การสำรวจสถานการณ์เด็กและ สตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2568 (MICS)	2566- 2569	1,865,000	600,000	22,100,000	1,900,000	6,000,000	ร้อยละความสำเร็จในการ ดำเนินการสำรวจ สถานการณ์เด็กและสตรี ในประเทศไทย ร้อยละ 100 ทุกปี (2566-2570)	สำนักงานสถิติ แห่งชาติ	
		การสำรวจสถานการณ์ ความเข้มแข็งของครอบครัว 76 จังหวัด	2566	1,900,000					รายงานสถานการณ์ ความเข้มแข็งของ ครอบครัว	กระทรวง พม (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	
		การสำรวจทักษะพ่อแม่ผู้ปกครอง ในการเลี้ยงดูบุตรหลาน	2566- 2570						ร้อยละของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีทักษะในการ เลี้ยงดูบุตรหลาน	กระทรวง พม (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		โครงการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : กิจกรรมสมาชิกครอบครัว	2566	1,254,000					จำนวนนโยบาย/มาตรการ ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	
	2.4 ส่งเสริมการนำข้อมูล ไปใช้ประโยชน์ในการ สร้างวัฒนธรรมที่ดี และ สร้างเจตคติที่ถูกต้อง เกี่ยวกับครอบครัว	โครงการอบรมครูไซเบอร์	2566- 2570	246,6000	246,6000	246,6000	246,6000	246,6000	จำนวนครู อาจารย์และ บุคลากรทางการศึกษาเข้า รับการอบรม 50 คนต่อปี	กองบังคับการ ปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับ อาชญากรรมทาง เทคโนโลยี(บก.ปอท.)	
		โครงการอบรมเยาวชนร่วมใจ ด้านภัยไซเบอร์ (จำฮุกสอนเด็ก)	2566- 2570	931,000	931,000	931,000	931,000	931,000	จำนวนนักเรียนใน สถานศึกษาที่เข้าร่วม โครงการไม่น้อยกว่า 2,000 คนต่อปี	กองบังคับการ ปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับ อาชญากรรมทาง เทคโนโลยี(บก.ปอท.)	
	2.5 พัฒนาช่องทางการ ให้บริการแก่สมาชิก ครอบครัวในรูปแบบ ดิจิทัล	การบริการให้คำปรึกษา ผ่านระบบเพื่อนครอบครัว : Family Line	2566 - 2567	1,926,300					<u>เชิงปริมาณ</u> 1.ระบบให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ส่งต่อผู้รับ บริการ 1 ระบบ 2.ระบบเครือข่ายพัฒนา ครอบครัวระดับพื้นที่ 1 ระบบ 3. จำนวนผู้เข้าใช้งาน Platform ปี 30,000 คน 4. สมาชิกครอบครัวได้รับ ความช่วยเหลือ 500 คน <u>เชิงคุณภาพ</u> ร้อยละของผู้รับบริการมี ความพึงพอใจต่อการ ใช้ บริการ ร้อยละ 80	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ		
				2566	2567	2568	2569	2570					
3. สร้างสื่อ ปลอดภัยสำหรับ ครอบครัว	3.1 ส่งเสริมการผลิตและ นำเสนอสื่อประชาสัมพันธ์ ด้านครอบครัวอย่าง ถูกต้องและสร้างสรรค์ โดยสร้างข้อกำหนด/ กฎเกณฑ์แก่สื่อมวลชน ในการนำเสนอสื่อด้าน ครอบครัวอย่างสร้างสรรค์ ยกระดับการนำเสนอ สื่อด้านครอบครัว รวมถึง ส่งเสริมให้มีการพัฒนา สื่อด้านครอบครัวที่มีความ สร้างสรรค์ ทันสมัย และ เท่าทันการเปลี่ยนแปลง	โครงการประชาสัมพันธ์สื่อด้านครอบครัวอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์											
		โครงการพัฒนาต่อ ยอดระบบ Thai Family Platform : สื่อด้านครอบครัว	2566								กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	โครงการ สำคัญ	
		1. โครงการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และ รู้เท่าทันสื่อ 2. โครงการประชาสัมพันธ์การ แก้ไขปัญหาโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 3. โครงการประชาสัมพันธ์เตรียม ความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	2566 – 2570							ผลผลิต : จำนวนข้อมูล ข่าวสารที่เผยแพร่สู่ สาธารณะ ผลลัพธ์ : ร้อยละ ของประชาชน กลุ่มเป้าหมายที่มีการรับรู้ เข้าใจเชื่อมั่น และนำ ข้อมูลข่าวสาร ไปใช้ประโยชน์	สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์)		
		กิจกรรมปราบปรามการล่วง ละเมิดทางเพศต่อเด็กทาง อินเทอร์เน็ต								จำนวนคดีการล่วงละเมิด ทางเพศต่อเด็กทาง อินเทอร์เน็ต	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ		
		โครงการเผยแพร่ความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิต	โครงการ ต่อเนื่อง	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000		-พัฒนารูปแบบสื่อ มุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ -วัยรุ่นและสาธารณสุข เข้าถึงสื่อผ่านช่องทางที่ หลากหลาย	สมาคมวางแผน ครอบครัวแห่ง ประเทศไทยฯ		
		โครงการผลิตสื่อสร้างสรรค์สำหรับครอบครัว											
		สร้างสื่อปลอดภัยสำหรับเด็ก ปฐมวัย เด็กวัยเรียน วัยรุ่น										กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	
		การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้จากการวิจัยใน ประเด็นเกี่ยวกับครอบครัว	2566	500,000							1. จำนวนสื่อประชา- สัมพันธ์ในด้านครอบครัว	มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
									2. จำนวนงานวิจัยใน ประเด็นเกี่ยวกับครอบครัว ที่ได้รับการเผยแพร่สู่ สาธารณะ		
		การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ - จัดทำสติ๊กเกอร์และป้ายไวนิล ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ยุติความ รุนแรงต่อสตรี เด็ก บุคคลใน ครอบครัวและความรุนแรง ต่อ สตรี เด็ก บุคคลในครอบครัวและ ความรุนแรง ในสังคมทุกรูปแบบ	ทุกปี							สภาสังคมสงเคราะห์ แห่งประเทศไทย และอาสาสมัคร สมาคมสภาฯ เป็นผู้ลงพื้นที่ชุมชน ในกรุงเทพฯ องค์กร สมาชิกสมาคม สภาสังคมสงเคราะห์ ทั่วประเทศ	
	3.2 ส่งเสริมการเข้าถึงสื่อ และทักษะในการรับสื่อ ประชาสัมพันธ์ด้าน ครอบครัว	การส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ ของประชาชน	2565 - 2568						1) มีการทักษะการเรียนรู้ ของประชาชนเกี่ยวกับ กิจการกระจายเสียงและ โทรทัศน์ 2) ผลิตสื่อการสอนสำหรับ ใช้ในการเรียนการสอน 3) มีการส่งเสริมกิจกรรม ด้านการรู้เท่าทันสื่อ 4) มีการสร้างความรู้ ความตระหนักสาธารณะ เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ 5) มีช่องทางส่งเสริมการ รู้เท่าทันสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ ผ่านช่องทางต่างๆ	สำนักงาน กสทช.	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
		กิจกรรมส่งเสริมการเข้าถึง สื่อและทักษะในการรับสื่อ อย่างสร้างสรรค์							จำนวนครั้งที่ดำเนินการ	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ	
4. ส่งเสริมและ พัฒนาองค์ ความรู้ และการ จัดการความรู้ ด้านครอบครัว	4.1 ส่งเสริมให้นำ เทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดการความรู้ด้าน ครอบครัวอย่างเป็นระบบ	โครงการนวัตกรรมระบบ พฤติกรรมไทย	2566	13,528,800	14,881,700	16,369,800	18,006,800	19,807,500	รายงานสถานการณ์ คุณธรรม สังคมไทย ประจำปี 3 เรื่อง คือ 1. สสำรวจดัชนีชี้วัด คุณธรรมคนไทย 2. สสำรวจต้นทุนชีวิตเด็ก และเยาวชน 3. สสำรวจสถานการณ์ ด้านคุณธรรมจากข้อมูล ที่เผยแพร่ในรูปแบบ เอกสารและข่าว	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	โครงการ สำคัญ
	4.2 ส่งเสริมให้มีการศึกษา และการวิจัยที่เอื้อต่อการ สร้างความเข้มแข็งของ ครอบครัว สอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบันและ การเปลี่ยนแปลงใน อนาคต	โครงการสนับสนุนการให้ทุนวิจัย ในประเด็นของครอบครัวเข้มแข็ง ในยุคดิจิทัล	2566	1,000,000					1. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จาก การวิจัย 2. จำนวนบทความวิจัยที่ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารระดับชาติ/ ระดับนานาชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์	
		ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ วิจัยในหญิงตั้งครรภ์เด็กปฐมวัย เด็กวัยเรียน วัยรุ่น	2566							กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย)	
	4.3 ส่งเสริมการนำผลงาน วิจัยมาใช้ประโยชน์ในการ พัฒนาสถาบันครอบครัว	โครงการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว : กิจกรรมการพัฒนานโยบาย ที่เป็นมิตรต่อครอบครัว (Family Friendly Policy)	2566	33,000					มี (ร่าง) นโยบาย/มาตรการ อย่างน้อย 1 มาตรการ	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ					ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570			
	4.4 ส่งเสริมการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการ จัดการความรู้ด้าน ครอบครัว	โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพคุณภาพการ ดำเนินงานด้านสตรีและ ครอบครัว (การพัฒนาศูนย์ เรียนรู้การพัฒนาสตรีและ ครอบครัวให้เป็นศูนย์แห่งการ เรียนรู้ครบวงจรด้านสตรีและ ครอบครัว (Learning Center)	2566 - 2570						ประชากรเป้าหมายได้รับ ความรู้ เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับ การส่งเสริมกิจกรรม ภายในศูนย์ฯ	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	
		กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญระบบเพื่อนครอบครัว : Family Line	2566	100,000					จำนวนผู้เชี่ยวชาญระบบ เพื่อนครอบครัวที่เข้าร่วม กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	กระทรวง พม. (กรมกิจการสตรีและ สถาบันครอบครัว)	

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านครอบครัวไปสู่การปฏิบัติ

1. แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านครอบครัวไปสู่การปฏิบัติ

1.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว

1.1.1 สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสถาบันครอบครัว และร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการพัฒนาสถาบันครอบครัว โดยจัดทำแผนงานโครงการในภารกิจของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

1.1.2 สร้างกระบวนการบูรณาการเรื่องผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และครอบครัว ให้เป็นกระบวนการนโยบายสาธารณะของพื้นที่

1.1.3 จัดทำนโยบาย มาตรการ หรือแผนการขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องด้านครอบครัวเฉพาะด้าน เช่น แผนขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

1.1.4 พัฒนาระบบการสื่อสารทางสังคม ผ่านเวทีการประชุมสมัชชาครอบครัว และช่องทางการสื่อสารสาธารณะทุกรูปแบบ เพื่อกระตุ้นและสร้างกระแสให้สังคมทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัว

1.2 การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการด้านครอบครัวทุกระดับ

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 กับแผนการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ขับเคลื่อนการพัฒนา เพื่อให้ภาครัฐสามารถประสานบทบาท ภารกิจ แนวทางและมาตรการ ตลอดจนวิธีการทำงานไปในทิศทางที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ มีการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณอย่างเหมาะสม เกิดการบูรณาการในระดับแผนยุทธศาสตร์ด้านเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ สตรี และครอบครัว รวมทั้งการบูรณาการแนวราบระหว่างหน่วยงานภาครัฐ สามารถเชื่อมโยงบทบาทจากภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาหนุนเสริม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัวระดับจังหวัด และระดับตำบล

1.3 การขับเคลื่อนปฏิบัติการด้านครอบครัวระดับจังหวัด

ขับเคลื่อนผ่านกลไกคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวจังหวัด คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวกรุงเทพมหานคร โดยการประเมินสถานการณ์ครอบครัวที่เป็นปัญหาในพื้นที่ เผยแพร่พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจผ่านช่องทางต่าง ๆ ผ่านช่องทางการประชุมส่วนราชการทั้งในระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กับแผนงาน โครงการ กิจกรรมของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นที่การบูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม ของหน่วยงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์

2. แนวทางการติดตามประเมินผล

เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน รวมทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของกลไกในทุกกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงแนวทางการพัฒนาทุกระดับ

2.1 กลไกในระดับนโยบายมีแนวทางในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 พัฒนากลไกในการขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ การประเมินตัวชี้วัด ความสำเร็จของการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ จัดทำรายงานประจำปี

2.3 ใช้กระบวนการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วมจากผู้ปฏิบัติงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคประชาชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.4 พัฒนาระบบฐานข้อมูลสำหรับการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาระบบข้อมูลฐานข้อมูล และระบบบริหารจัดการสถิติเพื่อการวางแผนให้ตอบสนองต่อการพัฒนาตามแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 - 2570 เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณ โดยเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายข้อมูลข่าวสารเป็นระบบที่ทันสมัย ถูกต้อง แม่นยำ ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับง่ายต่อการเข้าถึงและการจัดเก็บข้อมูลใช้ประโยชน์ได้รวดเร็ว

2.5 รายงานผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว โดยให้มีการติดตามผลการดำเนินการเป็นประจำทุกปี และมีการประเมินผล 2 รอบ คือ รอบที่ 1 ระยะครึ่งแผน และรอบที่ 2 เมื่อสิ้นสุดแผน พร้อมเผยแพร่

3. กลไกการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

3.1 กลไกระดับนโยบาย

3.1.1 คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ครอบครัวแห่งชาติ (กยค.) ทำหน้าที่กำกับ และกำหนดทิศทางการพัฒนาครอบครัวตามแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

3.1.2 คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว (กสค.) ทำหน้าที่ติดตาม สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

3.1.3 คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

3.1.4 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

3.2 กลไกส่วนกลาง

3.2.1 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ สมาคม ภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์ ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการพัฒนาสถาบันครอบครัว โดยจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม เพื่อให้มีการดำเนินงานบรรลุตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570

3.2.2 กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของกลไกทุกระดับ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคีเครือข่ายอื่น

3.2.3 สถาบันการศึกษาและวิจัย ทำหน้าที่พัฒนางานวิชาการ องค์กรความรู้ และนวัตกรรม ในการพัฒนาสถาบันครอบครัว เพื่อให้เกิดการพัฒนาครอบครัวภายใต้องค์ความรู้

3.3 กลไกระดับจังหวัด

3.3.1 คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวจังหวัด และคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัว รวมถึงการขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 ในระดับจังหวัด และ กรุงเทพมหานคร

3.3.2 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรี และครอบครัว สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในระดับจังหวัด

3.3.3 กลไกภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคีเครือข่ายรวมถึงทีมวิทยากร ด้านครอบครัวระดับจังหวัด

3.4 กลไกระดับพื้นที่

3.4.1 อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลไกหลักในพื้นที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริม และพัฒนาครอบครัวในชุมชน

3.4.2 คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) และศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัวในชุมชน เป็นกลไกหลักในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายอื่น ๆ ในระดับตำบล โดยนำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. 2566 – 2570 ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3.4.3 กลไกภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคีเครือข่าย ตลอดจนอาสาสมัครในพื้นที่ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

1034 ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมอคร
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

Website : <http://www.dwf.go.th/>

กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว

โทรศัพท์ : 0 2659 6715

Email : thaifamilylife60@gmail.com

